

VİSÂLÎ ALİ ÇELEBİ VE MEVLİD'İ

Abdlmecit İSLAMOĞLU*

ÖZET

Visâli Ali Çelebi XVI. yüzyıl şairlerindedir. Şairin bilinen tek eseri olan *Mevlid*'inden yola çıkılarak adının Ali olduğu ve Kânnî Sultan Süleymân döneminde yaşadığı şeklinde sınırlı bir takım bilgilere ulaşılabilmektedir. Visâli'nin "Mevlid-i Fahr-i Kâ'inât Muhammedini'l-Mustafâ" adlı eseri, Hz. Peygamber'in doğumunu, yedi yaşına kadarki çocukluk dönemini ve bu süreçte gerçekleşen bazı mucizelerini konu edinen "mevlid" türünde yazılmış bir eserdir. *Visâli Mevlid*'nin bilinen tek yazma nüshası Türk Dil Kurumu Kütüphanesi, Yazma A/99 numarada kayıtlıdır. Büyük çoğunluğu mesnevî nazım şekliyle yazılan *Mevlid*'de tekdüzeliği bozmak ve okuyucunun dikkatini çekmek üzere aralarda kaside/gazel nazım şekillerinde manzûmelere de yer verilmiştir. Eserde yoğunluklu olarak arzun *Fâ'îlâtn Fâ'îlâtn Fâ'îln* kalıbı kullanılmıştır. Kaside nazım şekliyle yazılan kısımlarda dil ağırlaşır. Mesnevî şekliyle yazılan bölümlerin ise daha sâde olduğu söylenebilir. Bununla birlikte Arapça-Farsça kelime ve tamlamalar mesnevîlerde de varlığını yoğunluklu olarak hissettirir. *Mevlid*'de tamamı Arapça ya da Farsça beyitler de bulunmaktadır. Bu özellikler ve şairin üslup ve şiir sahasındaki kudreti göz önüne alındığında eserin sâde ve akıcı olmadığı söylenebilir. *Mevlid*'in Hz. Peygamber'in çocukluk döneminde aniden sona ermesi, eserin yarım kaldığı izlenimini uyandırmaktadır. Buna rağmen eser mevlid türünde yazılmış diğer metinlerle kıyaslandığında 1715 beyit ile hacimli eserler kategorisinde yer almaktadır. Bu makalemizde Visâli Ali Çelebi'nin *Mevlid*'i hakkında şekilsel ve muhtevâya yönelik bazı bilgiler verildikten sonra, eserin tespit edebildiğimiz tek nüshasının transkripsiyonlu metni sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Visâli Ali Çelebi, Mevlid, Hz. Muhammed.

VİSALİ ALİ ÇELEBİ AND HIS MAWLID

ABSTRACT

Visali Ali Çelebi is one of the XVIth century poets. On the basis of the poet's work, limited information of his life can be reached. Of this kind of information is that Visali's name was Ali and he lived in the time of Suleiman the Magnificent. Poet's work entitled "Mevlid-i Fahr-i Kâ'inât Muhammedini'l-Mustafâ" is a work composed in the form of mawlid that dealt with the birth of the Prophet, his childhood until seven years of age and some miracles taking place in this period. The only known manuscript copy of *Visali Mevlidi* is recorded in Türk Dil

* Yrd. Doç. Dr. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakltesi Türk-İslâm Edebiyatı, El-mek: islamoglu@gmail.com

Kurumu Ktphanesi, manuscript A/99 numbered. Though the mawlid most of which was written in the masnawi form of verse, in order to avoid monotony and catch the attention of readers, the verses in the form of qasida/gazel were interspersed throughout text. In the work, intensely, *F'iltn F'iltn F'iln* aruz prosody was used. In the parts written in verse, the language becomes more difficult. It can be said that in the parts written in the form of masnawi, a plainer language is used. Nevertheless, Arabic-Persian words and phrases are also seen in the Masnawis. In the Mawlid, there also existed completely Arabic or Persian verses. Considering these features, poet's style and his power in the field of poetry, it can be said that the work is not simple and fluent. The fact that Mawlid was suddenly finished in the childhood period of the Prophet gives the impression that the work was left half finished. However, when the work is compared with other texts written in the form of mawlid, with 1715 verses, it can be categorized among the voluminous works. In this article, after giving some information about the form and contents of Visali Ali Çelebi's Mawlid, the transliterated text of the only copy of work we could find so far has been presented.

Key Words: Visli Ali Çelebi, Mawlid, Prophet Muhammat.

H. Peygamber'in doğumu ve bu srete gerekleŐen mucizeleri baŐta olmak zere, mirc hdisesinden, hayatının eŐitli safhalarından ve veftndan bahs eden mevlidler, İslm Trk edebiyatında en çok rn verilen trlerden birisidir.¹ Bu tre ait eserler, halk tarafından çokça rağbet grmŐ ve evlerde baŐucu kitabı hline gelmiştir. Ancak bu durum alanda yazılan btn eserler için geçerli olmamıŐ; mevlid edebiyatının zirvesi olarak kabul edilen Sleyman Çelebi'nin *Vesilet'n-Nect*'ı ya da Őemseddn Sivs'nin *Mevlid*'i² gibi bazı eserler daha fazla rağbet grrken, bazıları daha arka planda kalmıştır. İŞte adını çok duyuramamıŐ bu eserlerden birisi de Visli Ali Çelebi'nin *Mevlid*'idir.

Visli Ali Çelebi XVI. yzyılda yaşamış "Mevlid-i Fahr-i K'int Muhammedini'l-Muştafa" isimli eseriyle kendisinden haberdar olduğumuz bir mevlid Őairidir. Visli'nin hayatına dir -grebildiğimiz kadarıyla- kaynaklarda açık/kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Őairle ilgili olarak ancak eserinden yola çıkararak sınırlı bir takım bilgilere ulaŐabilmekteyiz. Buna gre Şair, isminin Ali olduğunu

Na' tnn 'Al ne-lykdur

Ne disn Şemse zerre-i eŐbh (198. beyit)³

beytiyle belirtirken "Visli" mahlasıyla okuyucudan blm sonlarında d talebinde bulunmaktadır:

¹ Hasan Aksoy Trke'de kaleme alınan mevlidlerin sayısının 200 civarında olduğunu ifade etmektedir. Bkz.: Hasan Aksoy, "Mevlid-Trk Edebiyatı", *Trkiye Diyanet Vakf İslm Ansiklopedisi*, c. 29, Ankara 2004, s. 482-484. M. Fatih Kksal ise mevlid sahasında son zamanlarda yapılmıŐ önemli ve kapsamlı bir çalışma olan *Mevlid-nme* isimli eserinde, Trke mevlid mellifi sayısını 123 olarak tespit etmiştir. Kksal, bazı Şairler birden çok mevlid yazdıkları için bu sayının, mevlid değil, mevlid mellifi sayısı olduğu hususunu da zellikle belirtmiŐtir. Bkz. M. Fatih Kksal, *Mevlid-nme*, Trkiye Diyanet Vakf Yayınları, Ankara 2011, s. 8.

² Bu iki eser zerinde yapılmıŐ doktora çalıŐmaları için bkz.: Necla Pekolcay, *Trke Mevlid Metinleri*, İstanbul niversitesi Edebiyat Fakltesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 1950; Hasan Aksoy, *Őemseddn Sivs, Hayatı, Eserleri ve Mevlidi: Tenkitli NeŐir*, Marmara niversitesi Sosyal Bilimler Enstits, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 1984.

³ Visli Ali Çelebi, *Mevlid-i Fahr-ı K'int Muhammedini'l-Muştafa*, Trk Dil Kurumu Ktphanesi, Yazma A/99, vr. 7a.

Hudâ ol kişiye çok 'izzet itsün

*Vişâliçün diye Hağ rahmet itsün*⁴

“Visâlî Ali Çelebi” adı ise *Mevlid*'in başında eserin adının belirtildiği “Hâzâ Kitâbu Mevlidi Fağri'l-Kâ'inât Muhammedini'l-Muştafâ 'Aleyhi's-Şalâtü ve's-Selâm li-Mevlânâ 'Alî Çelebi el-Vişâlî” şeklindeki başlık içerisinde yer almaktadır.

Visâlî'nin Kânûnî Sultân Süleymân dönemi şairlerinden olduğu, bu itibarla da XVI. yüzyılda yaşamış olduğu bilgisi de yine eserden yola çıkılarak ulaşılabildiğimiz bilgilerdendir. Şair “Hâzâ fî-Na'ti's-Sultân Lâ-zâle fî-Salţanatihî ilâ-Âğiri'z-Zamân” başlığı ile Padişah için

Berr ü bağr ehline şâhen-şâhdur

Ya'nî kim Sulţân Süleymân şâhdur (230. beyit)⁵

beytinin de yer aldığı yirmi beyitlik bir kasîde kaleme almış; Sultân Süleymân'ı adaleti, cesareti ve cömertliği gibi yönleriyle överken düşmanlarına karşı muzaffer olması duasında bulunmuştur.

Kaynaklara bu bilgiler ışığında bakıldığında Visâlî mahlaslı bazı şairlere rastlanır. Ancak -tespit edebildiğimiz kadarıyla- bunlardan hiçbirisinin adı Ali olarak belirtilmemektedir. Kezâ bu şairlerden “Mevlid” yazdığı ifade edilen herhangi birisi de bulunmamaktadır.⁶ Bu itibarla şairimizin kaynaklarda adı geçen bu Visâlî'lerden birisi olup olmadığı hususunda kesin bir bilgiye ulaşmak mümkün değildir.⁷

Visâlî Ali Çelebi'nin *Mevlid*'inin bilinen tek yazma nüshası Türk Dil Kurumu Kütüphanesi, Yazma A/99 numarada kayıtlıdır.⁸ Eser, kahverengi meşin bir cilt içerisinde 47 yapraktan oluşmaktadır. 203x150 (153x97) mm. ebadında, âharlı, açık sarı renk kâğıt üzerine, çift sütuna 19 satırlı harekeli nesihle yazılmıştır. Konu başlıklarında kırmızı, metinde siyah mürekkep kullanılmıştır. Sayfalar kırmızı mürekkeple mücedveldir.

Visâlî'nin *Mevlid*'i 1715 beyitten oluşmaktadır. Türün diğer örnekleri göz önüne alındığında eser “uzun mevlidler” grubuna girmektedir.⁹ *Mevlid*'in büyük bir bölümü mesnevî nazım şekliyle yazılmıştır. Bunun yanında tekdüzeliği bozmak ve okuyucunun dikkatini çekmek üzere aralarda kasîde/gazel nazım şekillerinde manzûmelere de yer verilmiştir.¹⁰

⁴ Eserde “Visâlî” mahlasının geçtiği beyitler için bkz.: 77, 104, 645, 919, 991, 1084, 1140, 1202, 1242, 1333, 1381, 1494, 1544, 1589, 1637, 1699, 1715. beyitler.

⁵ Visâlî Ali Çelebi, *Mevlid-i Fahr-i Kâ'inât Muhammedini'l-Muştafâ*, vr. 7b.

⁶ Bkz.: Halûk İpekten vd., *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1988, s. 530-531. Burada Visâlî mahlasını kullanan altı şaire yer verilmiştir. Bunların dışında başka eserlerde de Visâlî mahlaslı şairler zikredilmekle beraber, *Mevlid* sahibi olduklarına dair herhangi bir kayda rastlanmaz.

⁷ Şairin kimliği ile ilgili tartışmalar Hasibe Mazioğlu ve Osman Türer'in ilgili makalelerinde yapıldığı için burada ayrıntılara girilmeyecektir. Konuyla ilgili değerlendirmeler için bkz.: Hasibe Mazioğlu, “Türk Edebiyatında Mevlid Yazan Şairler”, *Türkoloji Dergisi*, VI. cilt, 1. sayı, Ankara 1974, s. 31-62; Osman Türer, “Visalî Ali Çelebi ve Tasavvufî Mevlidi”, *Türk Kültürü Araştırmaları*, Yıl: XXV, Ankara 1987, s. 170-172.

⁸ Eser üzerinde iki bitirme tezi ve Osman Türer'in yayınlanmamış bir metin çalışması bulunmaktadır. Bkz.: Nebahat Pabuççu, *Visâlî-Mevlid-i Şerîf*, Ankara Üniversitesi DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Ankara 1970; Mahmut Kaplan, *Ali Çelebi el-Visâlî-Mevlid*, Hacette Üniversitesi SİBF Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Ankara 1978; Osman Türer, *Visâlî Ali Çelebi-Mevlid-i Fahr-i Kâinât Muhammed Mustafâ (A.S.S.)*. (Bu çalışma Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi'nde bulunmaktadır.) Söz konusu çalışmalar yayınlanmamış olduklarından bilim dünyasının erişiminden uzak oldukları ortadadır. Ayrıca çalışmalar üzerinde yaptığımız incelemeler neticesinde, metnin yeniden okunarak transkribe edilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu çalışma böyle bir gerekliliğin ürünüdür.

⁹ M. Fatih Köksal, Türk edebiyatında yazılan mevlidler uzunluklarına göre üç grupta toplanan mümkün olduğunu ifade etmektedir. Buna göre beyit sayısı 500'e kadar olanları “kısa mevlidler”, 500-1000 beyit arasında olanları “orta uzunlukta mevlidler”, daha hacimli olanları ise “uzun mevlidler” olarak değerlendirmek mümkündür. Bkz.: Köksal, *Mevlid-nâme*, s. 26.

¹⁰ Eserin 58-82, 187-201, 253-269, 816-828, 1440-1450, 1521-1531, 1581-1589, 1695-1699. beyitler arasında yer alan kısımlarında kasîde/gazel nazım şekli kullanılmıştır.

Turkish Studies

Eserde kullanılan aruz kalıpları beyit numaraları ile birlikte aŐađıdaki gibidir:

Fâ‘ilâtn Fâ‘ilâtn Fâ‘iln (1-57, 83-186, 202-252, 270-815, 829-1439, 1451-1520, 1532-1580, 1590-1715. beyitler)

Mef‘l Fâ‘ilât Mefâ‘il Fâ‘iln (58-82. beyitler)

Fe‘ilâtn Mefâ‘iln Fe‘iln (187-201. beyitler)

Mef‘l Mefâ‘il Mefâ‘il Fe‘ln (253-269. beyitler)

Fâ‘ilâtn Fâ‘ilâtn Fâ‘ilâtn Fâ‘iln (816-828. beyitler)

Mefâ‘iln Mefâ‘iln Fe‘ln (1440-1450. beyitler)

Mefâ‘iln Fe‘ilâtn Mefâ‘iln Fe‘iln (1521-1531. beyitler)

Mefâ‘iln Mefâ‘iln Mefâ‘iln Mefâ‘iln (1581-1589. beyitler)

Buradan da anlaşılacağı üzere *Mevlid*’de yoğun olarak kullanılan kalıp, Mevlânâ’nın *Mesnevî*’si, AÇık PaŐa’nın *Garîb-nâme*’si ve Süleyman Çelebi’nin *Vesîletü’n-Necât*’ı gibi pek çok mesnevîde örneğini bulduğumuz, Türk edebiyatında en çok kullanılan kalıplardan olan *Fâ‘ilâtn Fâ‘iln*’dür.

Visâli Ali Çelebi’nin kasîde/gazel nazım şekilleriyle yazdığı manzmelerde ağır bir dil kullandığı görülür. Mesnevîlerde ise dil nisbeten sâdeleşir. Bununla beraber Arapça-Farsça kelime ve tamlamalar, mesnevî şekliyle yazılan kısımlarda da dikkat çekecek düzeydedir. *Mevlid*’de tamamı Arapça ya da Farsça beyitler de bulunur. Eser incelendiğinde Visâli’nin orijinal bir üslba ya da üstn bir Şir kudretine sahip olduğu söylenemez. Tüm bu özellikleriyle *Visâli Mevlidi*’nin kolay anlaşılabilir ve akıcı bir eser olmadığı ifade edilmelidir.

Visâli’nin *Mevlid*’ine dâir bir makale kaleme almış olan Sayın Osman Türer’in de belirttiği üzere eser, yarım kalmıŐ/tamamlanmamıŐ bir görünm arz etmektedir. Tüm metin boyunca Hz. Peygamber’in hayatı hakkında ince detaylar veren eser, Hz. Peygamber’in çocukluk döneminde, henüz yedi yaşında iken aniden bitmektedir. Hayatının bundan sonraki safhaları ya da vefatıyla ilgili herhangi bir bilgi verilmediği gibi, bir “tertip hussiyeti” olan ve eserlerin sonunda yer alması gelenek hâlini alan “Hâtime” bölüm ve bu anlamda nasihat, mnâcât ve duâ gibi alt başlıkların bulunmayıŐı eserin tam bir *Mevlid*’in eksik bir nüshası ya da bir sebeple tamamlanamamıŐ bir *Mevlid* olması ihtimallerini güçlendirmektedir.¹¹

Mevlid’in muhtevâsı ise özetle Şu şekildedir:

Eser, “ez besmele” ile başlamaktadır. 1-9. beyitlerde Fâtiha Sresi’nin tamamı iktibasta bulunularak aktarılır. Bu kısımdan sonra “Tevhîd” bölüm yer alır. Yce Allah bir ve tektir. Herkes ve her Şey O’na muhtaçtır; O ise hiç kimseye ve hiçbir Őeye muhtaç değildir. DođmamıŐ ve dođrulmamıŐtır. Yaratılmış olan her Şey Cenâb-ı Hakk’ın varlığına iŐaret etmektedir. Ebedi mutluluğa eriŐmek isteyen kişi ölmeden önce ölmelidir. Her Şey yok olacak; ancak Allah’ın vechi bâkî kalacaktır. Bu nedenle sahip olunan her Şey O’nun rızası doğrultusunda harcanmalı; infâk edilmelidir (10-57).

Mesnevî nazım şekliyle yazılan bu kısımdan sonra kasîde nazım şeklinde bir tevhîd daha yer alır. Karanlıklar Yce Allah’ın nruyla aydınlığa kavuŐur. Ay ve güneş O’nun emriyle dönp dururlar. Kâinâtta ki her Şey O’nun hidayet güneşi ile vcut bulmuŐtur. Ağaçlar kalem, yaprakları

¹¹ Bu durum ile ilgili olarak Türer Şöyle demektedir: “Eseri tamamlamaya müellifin ömrnn elvermemiŐ olması en kuvvetli ihtimal durumundadır. Ancak Őimdilik tek nüsha olarak bilinmesine rağmen, belki de ileride tam nüshanın bulunabileceği, bulunmasa bile bu nüshanın tam olan bir nüshadan istinsah edilmesi sırasında müstensihinin maruz kaldığı herhangi bir sebep yüznden eksik kalmıŐ olabileceği asla akıldan çıkarılmamalıdır.” Bkz.: Türer, “Visâli Ali Çelebi ve Tasavvufi Mevlidi”, s. 183.

kâğıt olsa Cenâb-ı Hakk'ı vasfetmekten âciz kalacaktır (58-82). Bu kısımdan sonra "Fi'l-Münâcât ve 'Arzı'l-Hâcât" başlığı yer almaktadır. Şair burada Yaraticının verdiği nimetlerden bahsetmekte; yüce ve mukaddes değerler hürmetine kendisini başışlamasını, gönlünü mamur kılarak cennetine kabul etmesini dilemektedir. Bu bölüm Âlemlerin Rabbi'ne hamd edilerek son bulmaktadır (83-132).

133-201. beyitler arasında Hz. Peygamber'in övgüsüne ayrılmış iki manzûme (na't) bulunmaktadır. Bu kısımda Resûlullâh'ın beden ve rûhen yaratılışındaki üstünlükler anlatılarak yüce ahlâkı övülmektedir. Bu bölüm şairin Livâ-i Hamd'e sığınma isteğini dile getirişiyile sona erer. 202-221. beyitler Hz. Ebûbekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali ile Peygamberimizin torunları Hz. Hüseyin ve Hz. Hasan'ın öne çıkan özelliklerinin dile getirilerek övüldüğü bölümdür. Bundan sonra padişah övgüsü gelmektedir. Kânûnî Sultân Süleymân bu kısımda adaleti, kahramanlığı, hükümran oluşu, düşmanlarına korku salışı vb. yönleriyle dile getirilir (222-241).

On bir beyitlik Sebeb-i Te'lif kısmında (242-252) şair, bir sabah gâipten bir ses duyduğunu ve bu sesin kendisine gaflet uykusundan uyanarak etrafına ibret nazarıyla bakması gerektiğini söylediğini aktarır. Eserin yazılış hikâyesi işte bu hâdiseye dayanmaktadır. Bu kısım, "Kasîde-i 'İbret" başlıklı on yedi beyitlik bir kasîde takip eder (253-269). "Küntü kenz" rivâyeti üzerinde durulduktan ve Hz. Peygamber'in nûrunun yaratılması bahsine giriş yapıldıktan sonra (270-325) "Der-Tafsîl-i Mevlid-i Rûhânî"¹² bölümüne geçilir. Yaratılan ilk şey Resûlullâh'ın nûrudur. Hz. Peygamber maddeten ve manen kemâl üzere yaratılmış; ahlâk-ı hamîdeyle donatılmıştır. Bu nûrun geçmesi gereken on iki perde bulunmaktadır. Bunlar kudret, azamet, minnet, rahmet, saâdet, kerâmet, hidâyet, nübüvvet, heybet, şefâat, şükür ve secde perdeleridir. Bu perdeleri geçerek yüce mertebelere ulaşan bu nûrdan Cenâb-ı Hak bir cevher yaratmış ve nazar kılarak onu iki parçaya ayırmıştır. Bu cevherin bir parçasından su, diğerinden ise arş, kürsî, levh, kalem, cennet, güneş, ay, yıldızlar, hûrîler ve melekler meydana gelmiştir. Yeryüzü, gökyüzü ve bunların dışında var olan her şey işte bu nûrdan yaratılmıştır (326-431). Hz. Peygamber'in nûru önce Hz. Âdem'e ve diğer peygamberlere; Abdümenâf ve Hâşim'e, dedesi Abdülmuttalib'e ve nihayetinde babası Abdullah'a kadar intikâl etmiştir (432-645).

Pek çok kişi kızını kendisiyle evlendirmek isterken Peygamberimizin babası Abdullah, mütevâzı bir ailenin kızı olan Âmine Hatun ile evlenmiştir (645-695). Bu evlilik neticesinde Âmine Hatun Hz. Peygamber'e hâmile kalmıştır. Bu mübarek gecede Cebrail (a.s.) Yüce Allah'ın emriyle Ka'be'ye inmiş ve bu gece yapılacak duaların kabul olacağı müjdesini vermiştir. Bu hamilelik sebebiyle yer-gök aydınlanmış, melekler Âmine Hatun'un hamileliği boyunca Hz. Peygamber'e salât ve selâm getirmişlerdir. Bu esnada Efendimizin babası ticaret için Yesrib'e gitmiş ve orada vefat etmiştir. Hz. Peygamber daha doğmadan yetim kalmıştır (696-786).

Nihayet 12 Rebîü'l-evvel Pazartesi günü Hz. Peygamber dünyayı teşrif etmişlerdir. Bu doğuş ile cennetin kapıları açılmış; yeryüzü ve gökyüzü güzel kokularla dolmuş; İblis, Lât ve Menât hapsedilmiştir. Bir melek Âmine Hatun'un yanına gelerek vaktin geldiğini ve Yüce Allah'a tevccüh etmesini bildirmiştir. Hz. Peygamber'in doğumuyla cihan şeref bulacak; hak dîni o getirecek, bâtil dînler ise yok olup gidecektir.

Bu gece olup bitenleri Âmine annemiz bizzat kendisi nakletmektedir. Buna göre o gece kendisi evde yalnız başınadır ve Cenâb-ı Hakk'a münâcâtta bulunarak yalvarmakta; yapacağı doğum için yardım dilenmektedir. Bunun üzerine bir ses duyar. Bu ses kendisine doğuracağı çocuğun Allah'ın habîbi olacağını müjdelemektedir. Gönlüne bir ferahlık gelerek rahatlayan Âmine annemiz evin tavanından giren bir nûrun doğuyunu ve batıyı kapladığını görür. Melekler havaya bir

¹² Osman Türer ilgili makalesinde Visâlî'nin "mevlid hâdisesi"ni tasavvufî ve rûhânî bir bakış açısı ile ele aldığı ifade etmektedir. Bu tespiti delillendirirken ise eserde, "Mevlid-i Rûhânî" başlığını taşıyan ayrı bir bölüme yer verilmiş olmasını ve burada "Nûr-ı Muhammedî" konusunun ve onun Hz. Muhammed (s.a.v.)'e gelinceye kadar geçirdiği intikal safhalarının uzun uzadıya anlatılmış olmasını göstermektedir. Nitekim Türer, makalesinin başlığında da Visâlî'nin eserini "Tasavvufî Mevlid" olarak nitelendirmiştir. Bkz.: Türer, "Visâlî Ali Çelebi ve Tasavvufî Mevlid", s. 169, 170, 183.

dşek sererler. Bu arada duvar yarılr ve drt hatun odaya girer. Bunlar Havvâ, Hâcer, Âsiye ve Meryem annelerimizdir ve hepsi doğacak çocuğun eşsizliği ve kıymeti konusunda Âmine'yi mjdelemektedir. Melekler gkten u alem indirmiş ve bunları Ka'be'ye, şarka ve garba dikmişler; ellerinde cennet nimetleriyle dolu tabaklarla Âmine'ye ikrâmda bulunmuşlardır... Sonunda kutlu doğum gerçekleşir.

Melekler bir leğen getirerek Hz. Peygamber'i yedi kez yıkarlar. Rıdvan isimli melek Peygamberimizin sırtına nbvvet mhrn basar ve kendisine peygamberlerin sonuncusu olduğu bildirilir. Tm bunlardan sonra melekler tazm ve tekrm içerisinde ayrılırlar (787-991).

*Mevlid'*in bundan sonraki kısmında Hz. Peygamber'in doğumuyla beraber meydana gelen mucizeler aktarıldıktan sonra, Abdlmuttalib'in torununu grmeye gelmesi ve Hz. Peygamber'e "Muhammed" isminin verilmesi bahsine geçilir. Dedesi torunu için yedi gn boyunca kutlamalar yapar, ziyafetler verir. Onun doğumuyla her taraf şenlenir; etrafa bereket yağar.

Hz. Peygamber dnemin âdetlerine uygun olarak Halme isminde bir stanneye verilir. Bu esnâda da olağan st pek çok hâdise yaşanır. Halme Hz. Peygamber'i alarak Ben Sa'd iline gtrr. Onun gelişiyle kıtlık ortadan kalkar; Cenâb-ı Hak o yreyi nimetleriyle zengin kılar. Halme ve eşi Hâris'in evleri artık bir şifâ yuvasıdır. Halme'nin aktardığına gre Hz. Peygamber daima misk gibi kokar, elbiseleri hiç kirilenmez, boş şeylerle uğraşmayı sevmez. Yine bu dnemde iki melek gelerek Peygamberimizin gğsn yarmışlar ve kalbini yıkayarak temizlemişlerdir. Hz. Peygamber'in gğsn kapatarak gklere doğru ykselen melekler artık kendisinin dnyaya ait hazlardan, kt dşncelerden arınmış biri olduğunu bildirmişlerdir.

Halme, Hz. Peygamber'e birilerinin zarar vermesinden korkar ve onu ehline vermek zere Mekke'ye gelir. Bu sırada Hz. Peygamber yedi gn sreyle kaybolur. Sonunda dedesi Abdlmuttalib onu Tihâme vadisinde bulur ve Mekke'ye geri getirir. Mekke ahalisi Peygamberimizi karşılar ve gneş gibi parlayan yzne bakarak onu hayranlıkla verler.

Peygamberimiz bir gn Ka'be'ye dedesinin yanına gider. O sırada orada bulunanlardan biri onu putlara gtrmek isterse de dedesi buna karşı çıkar ve onun seçilmiş zel biri olduğunu syler. Hz. Peygamber bunun zerine Ka'be'nin rtsnden tutarak "yeri, gğ ve tm kâinâtı yaratanın her şeyi bilen, gren, bir ve tek olan Allah olduğunu, O'nun dilediğine sonsuz nimetler vererek şereflelendirdiğini; dilediğini ise hakr ve zelif kıldığını" syler. Bu szler daha nce işitilmiş, bilinen szler değildir. Bu nedenle de orada bulunan ve bunları işitenlerin ona karşı sevgileri bir kat daha artmıştır. (992-1494).

*Mevlid'*in bundan sonraki kısmında beş yaşındaki Hz. Peygamber'in yedi samimi arkadaşıyla beraber halası Âtike'nin evine gelmesi ve burada kuru bir hurma ağacının mucize eseri olarak meyve vermesi anlatılır. Bu mucizeyi duyan Mekke halkı koşarak bu hurma ağacını grmeye gelmiştir (1495-1544). Bu olağanst olay, Hz. Peygamber'e duyulan sevgiyi daha da arttırırken, Eb Leheb hasedinden ne yapacağını bilemez hâle gelmiştir.

Abdlmuttalib yılda bir defaya mahsus olmak zere bir divan kurmakta; kendisi için serilen bir kilimin zerine oturarak çevreden gelen zengin-fakir herkesi ağırlamakta; idar işlerini bylece yrtmektedir. İşte byle bir gn Abdlmuttalib'in btn oğullarının da hazır bulunduğu bir sırada Peygamberimiz Harem kapısından içeriye girer. Onu karşılayan Eb Tâlib, kendisinden Abdlmuttalib için hazırlanan kilime geçip oturmasını ister. Peygamberimizi gren halk, gzelliği karşısında bylenir ve vg dolu szlerle onu yceltir. Bu durum karşısında iyice sinirlenen Eb Leheb kıskançlık içerisinde Hz. Peygamber'in ellerinden tutarak onu oturduğu yerden kaldırır ve hakaretlerde bulunur. Bu olaya çok zlen Peygamberimizin gzleri dolar. Melekler bu durumu Cenâb-ı Hak'a arz ettiklerinde, Allah (c.c.) onlara Hz. Peygamber'in ilim, hilim ve edeble donatıldığını, kendisine Kur'ân-ı Kerm verileceğini ve "tebbet yedâ" ile Eb Leheb'in hak ettiği cezayı alacağını bildirmiştir. Hz. Peygamber'i ağlarken gren dedesi bu durumun nedenini

Turkish Studies

öğrendiğinde Ebû Leheb'i cezalandırmış ve oğullarına dönerek Ebû Leheb'i artık oğlu olarak kabul etmediğini, kendilerinin de ona kardeş dememelerini emretmiştir. Nitekim orada bulunan herkes de ona lanet etmiştir (1545-1637).

Hız. Peygamber yedi yaşına geldiğinde Abdülmuttalib Hız. Peygamber'i o yörede ün yapmış bir muallime götürür ve torununa hocalık yapmasını ister. Ancak aynı gün bu yapılanın hata olduğu; zira Hız. Peygamber'in bu hocadan öğrenecek hiçbir şeyinin olmadığı anlaşılır. Abdülmuttalib ilmi, iz'ânı ve faziletinden bî-haber oldukları için torunundan özür diler.

Bu olay herkes tarafından duyulmuş; Hız. Peygamber karanlıkları aydınlatan bir güneş misâli her tarafa ışık saçmış; gönüllerde taht kurarak herkes tarafından itibar görmüştür.

Bütün bu anlatılanlar yüce bir ahlâk üzere olan Hız. Peygamber'in övgüsü (na'tı) sadedindedir. Cenâb-ı Hak tarafından övülen böyle bir insan ne kadar anlatılırsa anlatılsın yine hakkıyla tavsîf edilemeyecek; övgüsü lâyıkiyle yerine getirilemeyecektir. Onun medhi, ucu bucağı bulunmayan sonsuz bir umman misâli, erişilemez, güç yetirilemez bir mâhiyettir.

Salât ve selâm Hız. Muhammed (s.a.v.)'in üzerine olsun. Cenâb-ı Hak, "Allah Visâlî'ye rahmet etsin" diyenlerin değerini yüceltsin; onlara ikrâmlarda bulunsun (1638-1715).

Visâlî Mevlidi'nin şekil ve muhteva özellikleri hakkında verdiğimiz bu bilgilerden sonra eserin transkripsiyonlu metnini sunabiliriz.

KAYNAKÇA

- AKSOY Hasan, "Mevlid-Türk Edebiyatı", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. 29, Ankara 2004, s. 482-484.
- İPEKTEN Halûk vd., *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1988.
- KÖKSAL M. Fatih, *Mevlid-nâme*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2011.
- MAZIOĞLU Hasibe, "Türk Edebiyatında Mevlid Yazan Şairler", *Türkoloji Dergisi*, VI. cilt, 1. sayı, Ankara 1974, s. 31-62.
- TÜRER Osman, "Visâlî Ali Çelebi ve Tasavvufî Mevlidi", *Türk Kültürü Araştırmaları*, Yıl: XXV, Ankara 1987.
- VİSÂLÎ ALİ ÇELEBİ, *Mevlid-i Fahr-ı Kâ'inât Muhammedini'l-Mustafâ*, Türk Dil Kurumu Kütüphanesi, Yazma A/99.

Hz Kitbu Mevlidi Fahri'l-K'int Muhammedini'l-Mutaf ' Aleyhi's-alt ve's-Selm li-Mevln ' Al Çelebi el-Viali.

1. Evvel Allh'a ta' vz olsa rh (1b)
Ola Őeytn-ı racm anda tebh
2. Dinse bi'smi'llhi'r-Raĥmni'r-Raĥm
Keşf olur envr-ı esrr-ı ' Alm
3. Dinse hem "el-ĥamd li'llhi" yaĥn
Feth olur meknn-ı "Rabbi'l-'alemn"
4. Kim o "Raĥmnu'r-Raĥm" Allhdur
Yevm-i dnn mliki ol Őhdur
5. Sana dirler cmle ekvn iy Mu'n
Dyim "iyyke na' bud nesta'n"
6. Her biri dirler maĥl-i "ihdin"
T Őirt-ı mstaĥm ola hd
7. Őol Őirt eyle in'm iy Ĥud
K'iyledn ebrruna anı ' aĥ
8. Ola "maĥdbun ' aleyhim" rh sed
Daĥ silki "dlln"n iy Şamed
9. El aĥup dirler bu demde ĥz'n
Minke ned' y İlahi mn

F-Tevĥdi'z-Zt ve Temcdi's-ift.

10. Pes ne dinsn ol vcd-ı bhire
Knhine irmez ' uĥl-i ĥŐıra
11. İsm-i ztdur "huva'llhu Aĥad"
Vaĥdet-i Őırf oldur "Allhu's-amed"
12. "Lem-yelid lem-yled" evŐf yaĥn
Ana kfv olmad bir ferd fern
13. Py-ı ' arŐına cihn olmaz sev
Ĥanda zt kim " ' ale'l-' arŐi'stev "

Turkish Studies

14. Āfitāb-ı zātına k'olmaz esİR
Zİhn ü hāricde aña yoğdur nazİR
15. Qanı zātīçün taşavvurda cihāt
Tā taşavvurdan hüveydā ola zāt
16. Kāyinātuñ vüs' ı yoğdur hİç aña (2a)
Qalb-i 'āşıkdur meger yoğ mā-'adā
17. Qalb-i 'āşık şāhidu'llāhdur
Qalb-i 'āşık aña manzar-gāhdur
18. Qalb-i 'āşık aña mülk-i müşterī
Bunı dir mançūku'llāh işterī
19. Qalb-i 'āşık hamr-ı hūbdan müstekir
Münzabıç olmaz "fe-hel min-müddekir"
20. Bİ-nişāndur līk bu kevn ü mekān
Varlıgına dāldür anuñ 'ayān
21. Nağş-ı 'ālem nūrına nisbet hayāl
Kim vücūdudur anuñ yoğluğa dāl
22. Āsumān ser-geşte-i envārıdur
Bu zemīn ālūde-i esrārıdur
23. Āfitāb-ı şun' ma mihriile māh
Zerrelerdür her biri bİ-iştibāh
24. Nār nūrı hāsetinden dil yağar
Hāk vālih başına yarlar yığar
25. Āb rüyından yüz urur yirlere
Bād āh eyler varırsa her yire
26. Āb-ı telh ü 'azbi cem' eyler revān
Var arada "berzağhun lā-yebğıyān"
27. Beyzayı beyzā iken bebgā ider
Feyz-ı cūdından yedi beyzā ider
28. Yağ ağaçdan gāh nār ızhār ider
Gāh nārı ravza-i gül-zār ider
29. Nişden virür muşaffā şehd o Rab
Qandı neyden qurı ağaçdan ruğab

Turkish Studies

30. Gh hk-i py-ı cism-i pki t
Dde-i ‘ara klur ol ttiy
31. deme ta‘ lm-i esm ol klur
Dyim in‘ m-ı na‘ m ol klur
32. Kiminn baına zerrn tc urur
Hem kiminn farkna minr ęor
33. Geh ruĥ-ı maĥbba nr i‘ t ider
Gh ‘ ık ęalbini Őeyd ider
34. Geh ĥiczına o ‘ u-ı ‘ ırğ
Ĥo nevyile gelrler b-vifğ
35. Ne ęadar taĥrr olunsa vaf-ı Ĥaę (2b)
emsden bir zerre olmaz bi varğ
36. Grinen yt-ı Ĥaędur ser-te-ser
‘ Ayn-ı ‘ ibretle eger ęılsa nağar
37. Vaĥdetinn Őhididr d-cihn
Kim urur hem evvel  ĥir ‘ ayn
38. Zerreler zhir degl ĥridsz
Varise ‘ aynu nağar ęıl dile sz
39. eme-i ĥride ‘ ayb olmaya ger
Yoğise ĥuff in nr-ı baar
40. Mnkirise n’ola ehl-i i‘ tizl
Muĥbile olur tecell-yı Ceml
41. Bi ged Őıfru’l-yed olsa bu ‘ ayn
K’ olmaya gencne-i Őha ziyn
42. Gerçi soĥbetden ĥabr olmaz aamm
Smi‘ ine nağme-sz in ne ęamm
43. Bu rumza ęanı kim vĥıf olur
Ka‘ be-i esrrı kim t‘if olur
44. anı iz‘ n ide bir ęalb-i sa‘ id
“Ev elęa’s-sem‘ a ve huve Őehd”

45. Kılmaziseñ mâ-sivāya ger nazār
Vire qalbūne “ve bī-yebşır” başār
46. Bezl-i mechūd it ki bulunsun liqā
“Leyse li’l-insāni illā mâ-sa’ ā”
47. Bu vücūd-ı hādîşi terk eyle kim
Eyler anı yine muhdiş mün’adim
48. Fetḥ idem dirseñ tecerrüd bābını
Ġayret eyle qo vücūd esbābını
49. Terk olunmayınca bu mâ vü meni
Biñ arasañ bulımazsın sen seni
50. İsteriseñ nūr-ı Ḥayy-ı lâ-yemüt
Varlıġuñ maḥv eyle “qable en-temüt”
51. Mâ-sivā maḥv olısar illā ki Hū
“Küllü şey’in hālik illā vechehū”
52. Bulmaq içün ittişāl-i nūr-ı zāt
Dinmedi mi “uqtulūnī yā şikāt”
53. Varlıġuñ varısın infāk it qamu
“Len-tenālū’l-birre ḥattā tunfiķū”
54. Sen seni bilseñ ki ol Ḥaķ n’eyledi (3a)
‘Ālem-i şuġrāda kübrā eyledi
55. Qalb virdi vü mücellā eyledi
Anı nūr-ı zāta meclā eyledi
56. Minnet ü bī-müntehā ḥamd ü sipās
Aña olsun bī-ta’addüd bī-qıyās
57. Tu şenāhārā çu ne-şümāri ber-ā
Qilehā fi-zāke lâ-uḥşî şenā

El-Şaşıde fi’t-Tevḥid.

58. Cellet şifātu men tecellā bihi’l-verā
İz hum yuraqqıbūne bihā muzlime’l-ḥabā
59. Tāhet nüfūsu men tetelaqqā bi-tiḥi men
Huve zātuhū ve taḥayyeret fi-mi’rađi’l-liqā

Turkish Studies

60. Yā men lehu'l-cemāl tereddeyte bi'l-‘ ulā
Ezzerte zāteke bi'l-kibriyā'ı dāyimā
61. İy iki zerre zav'-ı cemālinde d-cihān
Ma' dm olurlar eyleseñ ol zav'ı iħtıfā
62. Hrşid  meh ki yzleri yirlerde rz u şeb
Devvār olurlar emr-i cemilnle pr-zyā
63. Hkmnledr taħammli arzuñ nevāyibe
Hdmetde hem bu nh felegñ kāmeti d-tā
64. Ebvāb-ı raħmetñ yed-i luřfuñla aılır
Mesdd olur eger kim ide řahruñ icterā
65. Vaşf-ı Celāl  Cemālndr işba' ayn hem
Tā kāyināta bunlar ola mazħar u merā
66. Pes cennetñ nuķuřı caħimñ telehhbi
Hem Mālik'ñ ĥuřneti Rıđvān'a hem vefā
67. Hem luşfı her kerim  le'imñ ře'āmeti
Daħı bunuñ gibi niçe ezdād-ı mā-sivā
68. Miřkāt-ı ' izzetndeki miřbāħ-ı nr-ı zāt
Zālmā-i kāyināta dşp virdi incilā
69. şems-i hidāyetñle bu zerrāt-ı kāyināt
Geldi vcda her biri yā Mcide'l-verā
70. Neřv  nemāda feyz-i řıfātñla her vcd
Ketm-i ' ademde zātına nisbetle bī-riyā
71. Bāħın hviyyetiñ ĥucubāt-ı řıfātile
Zāhirdr ol mezāhir-i evřāfile Hdā
72. Envā' -ı tā' atuñla ki rāki' durur felek (3b)
Sācid zemīn ' ibādete kāyim ĥalā melā
73. Senden vcda geldi ç bu kevnile mekān
Zātñ mnezzeħ olsa bulardan n'ola revā
74. Manzr olursa ' ayn-ı ' ināyetle bir Ėubār
A' yān-ı rħ-ı ĥudse olur ' ayn-ı ttiyā

75. Zerrât-ı mâ-sivâ ne ki mihriñle her biri
Zât-ı hüviyyetüñe ider hamdile şenâ
76. Tevhîd-i zâtıña kamu şey kâ'il oldı hep
Lâkin şurûh-ı vaşfiña lâl oldılır şehâ
77. Tomarı kârı sehvile gerçi Vişâli'nün
Tuğrası oldı cürmi vü mazmûnı pür-hatâ
78. Luţfuñ yedi ki rahmetile çekse aña hatt
Yarın temessük ola halâsına elde tâ
79. Zâv' urşa rahmetüñ güneşi zerre olmaya
Bir lem' asında cümle-i ' isyân-ı zî-şekâ
80. Hibr olsa baħr u cevvi semâ hem devâd olup
Eşcâr eger kalem daħı evrâkı rakķ ola
81. Vaşfuñ yazarsa rûhı olan tâ hisâba dek
Her bâbı yüz kitâb ola her faşlı biñ edâ
82. Aşlâ telaffuz olmaya vaşfuñda lafz-ı tām
Yâ men ' aleyhi ente teferradte fi's-şenâ

Fi'l-Münâcât ve ' Arzı'l-Hâcât.

83. İy Kerim ü iy Laţif ü bî-zevâl
Eyledüñ bî-ħad bize fazlun nevâl
84. Kim temevvüc kıldı deryâ-yı kerem
Tâ kıla arz-ı ħakîkatde irem
85. Evvelâ kim biz kamu ma' düm idük
Bî-musaţtaħ nokta-i mevhum idük
86. Başt idüp nür-ı basitüñ pertevi
Bize virdi ħil' at-i cism-i nevi
87. Bir heyulâ çok şuver kıldıñ tamâm
Şoñra kıldıñ ' aql u ħiss in'âm-ı 'âm
88. Ziver-i dınle tezeyyün eyledüñ
Feyz-i nâmüsile teskin eyledüñ
89. ' Âlim ü ' âbid taķıyy u muħteşem
Eyledüñ daħı bizi ħayru'l-ümem

Turkish Studies

90. Evvel itdn nki bu na‘ mya ğar (4a)
ora br olmaya ‘afvunda fark
91. Feyz-i fazl in ki hlk itdn cihn
Fazla in itmedn anı ‘ayn
92. Pes hidyetdr ‘uatn mesnedi
“Men yehdi’ llhu fe-huve’ l-muhtedi”
93. Her kim olsa crm ile b-cn u ten
Dest-grisin pes ann yine sen
94. Bu durur dyim mnctum benm
Dergehne ‘arz-ı hctum benm
95. Y llhi nr-ı ztun hkin
Mazhar-ı ‘lem sftun hkin
96. Srr-ı zev-ı ‘ık-ı ‘ık hkin
Ferr-i Őev-ı Őıdk-ı Ődik hkin
97. Hn-i ek-ı dde-i giryn in
Sne-i szn dil-i biryn in
98. T’if-i Ka‘be-i cemln hrmeti
Vkf-ı srr-ı cemln hrmeti
99. ‘Ar-ı nr-ı zta pervz eyleyen
M-siv perrini perdz eyleyen
100. Mazhar-ı esm v evfun in
Ma‘ber-ı envr-ı elfun in
101. Far-ı ‘lem rahmet-i sermed in
Zhr-ı dem hzret-i Amed in
102. Yr-ı ğrı hrmeti Frk’ı hem
Daı Z’n-nreyn  Ley-ı z’l-kerem
103. Enbiy v mrselinn hrmeti
Etıy v tbi‘inn hrmeti
104. Bu Vi klunı b-redr
Bir naif ftde v vredr

105. Pür-‘alil efgendedür hâk içre ğor
Râfi‘ ol luţfuñ eliyle yâ Ğafûr
106. Ğarğ olupdur baĥr-ı cürme bî-mecâl
Dest-i luţfuñla kerem kı1 elin al
107. Ğalbine vir lem‘ a-i nûr-ı hüdâ
‘Aynına zav’-ı başîret iy Ğudâ
108. Rûĥını hem mazĥar-ı esrâr kı1 (4b)
Nefsini taţĥîr ü rûĥa yâr kı1
109. Ğyna-i dil jengine vir incilâ
Anda tâ ‘aks eyleye nûr-ı liĝâ
110. Eyle sâlik râhuña virme mecâl
Eyleme pâyına ol ‘aĝlın ‘ıĝâl
111. Cânına vir şevĝ-i ĥubbuñla zuhûr
Zerre-i ‘aynin ‘ayândan eyle dûr
112. Şaĥv u maĥvile anı mesrûr kı1
Bir ĥarâb âbâddur ma‘ mûr kı1
113. Ol yed-i fazlûñla içür câm-ı tahûr
Ğum-ı ĥubdan mest kı1 mânend-i Tûr
114. Ğâkden ref‘ eyle anı zerre-veş
Mazĥar-ı ĥürşîd-i luţf it vir dirâĥş
115. İy beni her dem münâcât itdüren
Tâpusına ‘arz-ı ĥacât itdüren
116. Gerçi düşdüm ayaĝa yoĝ ‘amelüm
Ğomazam dâmen-i luţfuñdan elüm
117. Raĥmetüñden kesmezem herĝiz recâ
Çünki luţfuñdan görürem çoĝ ‘aĝâ
118. İki ‘âlemden murâdumdur tapuñ
Yüz ururam secde-gâhumdur ĝapuñ
119. Zîkr-i zâtıñla derûnum kı1 münîr
Hem cemâlûñ pertevinden müstenîr
120. Ğalmışam ayaĝda eyle ser-firâz
Ğayra itdürme niyâz iy Bî-niyâz

Turkish Studies

121. İt ğamuñla baña derdüñ ğam-gsr
Eyle ğuřsañ mndelikde baña yr
122. Tende sensiz bir nefes cnı n'idem
Rzıyam derdüñe dermnı n'idem
123. Olsa derdüñ pr-ferahdur cn u dil
Baña derdnsz ne virr b u ğil
124. Yoğise senden kimñ ğalbinde derd
Cnı dermn bulmaya olmaya merd
125. Yine gñlm derdine dermn senñ
N'ola ma' mr eylesen vrn senñ
126. Eksk itme ğalbme ur tze dğ
Kend hneñdr ğo kim yansun ğerğ
127. Saña zhirdr degl sırlar nihn (5a)
Senden zge bize kimdr Mste'n
128. Hb-ı ğafletden bizi bdr ğıl
Soğbet-i ağyrdan bzr ğıl
129. Eyle tağşrtumuz y Rab tamm
Menzilmz eyle pes Dr's-selm
130. Rabbena' rzukn bi-işsnin len
M-da'avn minke min-feyzi'l-mn
131. Ente keşşfn li-zlmti'l-ğumm
Rabbena'kşifh bi-tağrfi'l-humm
132. Hamdn li'llahi Rabbi'l-'lemn
İnnh berrun Ra'fun mn

F-Na'ti'r-Resl 'Aleyhi'ř-şlt ve's-Selm.

133. Yine bu dil ğlsitnı ğlleri
Ağılup şd eyledi blblleri
134. Her biri ağup dehnı pr-şf
Oldı hoş elhn-ı na't-ı Muştaf

135. K mri-yi dil mu ri-i  amd oldu  un
Yig mu arin olsa A med medh i un
136. Kim a ılsa  şk fe-i b g-ı ma  l
G le s nb l yara ur k lsa  mi  l
137. A med' n pes zevrak-ı m min a ad
N rı dery sında g rk itdi ebed
138. K ad tecella'r-Rabbu fi-mir' tihi
Bel tecell  r ' iyen fi-z tihi
139. K ad te aff   adruh  bi'l-in ir h
Bel tezekk  m steniran bi'l-fel h
140.  mtel  bi'n-n ri minh 'l- f k n
 nneme'l-bedr nu minh ' - ari  n
141. Ta'ir-i a' l -y  k f-ı K dsd r
T 'if-i Ba h -y  n f-ı K dsd r
142. Oldur ol m sta rak-ı dery -y   ubb
Odur ol p r-v lih-i sahr -y   ubb
143. Oldı  ubbu'll hdan mest-i m d m
K'olmaz anu  gibi bi  mest-i m d m
144. P di  hdur d -kevn n ol  ab b
Ol  if u'l- albi ol derde  ab b
145. Ol mel h 'l- ad ki ra bu'l-cebhed r (5b)
Efler esn nı  adefde  anki d r
146. B -bedel z b  m ke  al g zleri
Nergis n  e mine virir z veri
147. Dost b yi un kim ol a ne'l-me  m
G l en-i K dd sı idindi ma  m
148. T mmu'l- add r ki ol n ru'l- uy n
K amet-i T b 'y  k ldı ser-nig n
149. S rresinden  adra dek bir elf-i   r
 tdi mu ham satr-ı elfe elfe  i' r
150.   b- uret  o -me  sind r nes m
R stı oldur " ' al - ul m ' az m "

Turkish Studies

151. Ser-te-ser pr-nrdur lht fer
 odı pyına meh-i nast ser
152. Mcteb-yı fliu'l-ibhdur
 “Ve’-uh” miktuna mibhdur
153. Cn virr ibline Rhu’l-emn
 K’ounupdur ismi in Ysn
154. Midati Mk’il’n mikeylidr
 Hbbı bzrında kim keyylidr
155. Nefı-ı Őr idince İsrfil hem
 Nefa-i mediyiledr muğtenim
156. Daı ‘Azr’il ana dizende per
 İttil-i zta hdmet ‘zr ider
157. İbtidsı ittid-ı urb-ı zt
 İntihsı iltic-yı kyint
158. Olduğın Kevşer “a’aynk” ana
 Oldı ‘izz-i sermed “levlk” ana
159. nki irdi ‘izzet-i “levlk”e ol
 Ba’iş oldı hlat-i eflke ol
160. İtdgini zta ol seyr-i nihn
 ıldı “sbhne’llez esr” beyn
161. f-ı hbda ol ki bir p zredi
 Őefat itdi H ana Th didi
162. Adına her dinde sikke b-cevb
 Ounur hem htbe-i faŐlu’l-htb
163. “be kavseyn” oldı eyvnı anun
 Şadr-ı “ev edn”da dvnı anun
164. Oldı menŐrında n biş vat htb (6a)
 K’oldı ‘unvnı anun mm’l-kitb
165. İtmedginden bu eŐyya nazr
 ‘Aynına oundı “m-zga’l-başar”

166. Levh-i mahfuzıdı çün müstaḥzarı
N'eyesün ol levḥa-i mektepleri
167. Ḥāme meh-veş oldı şaḡ peyvendine
Līk zıllı ḥā'il oldı kendine
168. Enbiyā nūrı ile ārāste
Evliyā sırrı ile pīrāste
169. Tāc-ı şafvet oldıysa Ādem'e
Ḥaḡ bunı şāh itdi iki 'āleme
170. Mevhib-i İdrīs tedrīs ise hem
Bu medīne-i 'ilm ü mā-evḥā-'alem
171. Ḥazret-i Nūḥ'a sefīneyle necāt
Virdi ise buña daḡı kāyināt
172. Yir yüzün buña mesācid eyledi
Ol sırāṭa fevz-i sācid eyledi
173. Gerçi nār İbrāhīm'e berd ü selām
Ümmete dūzaḡ daḡı Dārü's-selām
174. Zemzem İsmā'il'e hem ḡurbān hüdā
Buña Kevşer ümmete kāfir fidā
175. Ṭūr'da Mūsā'ya oldıysa kelām
Buña 'arş üzre o Ḥaḡ virdi selām
176. Aña Tevrāt itdi ise ihtidā
Āyete'l-kürsī buña oldı 'aṭā
177. Şāliḡ'e çün nāḡası itdi vifāḡ
Pes muṭi' oldı buña ḡayl-i Burāḡ
178. Naḡmeyi Dāvūd'a hem şuhf-i Zebūr
Buña mihr-i mühr ü en'ām ile nūr
179. İns ü cinne kim Süleymān ḡükm ider
Bu Nebiyyü'l-ḡāfıḡayndur ser-te-ser
180. Yūnus'a virdi necāti ümmete (6b)
Ol sırāṭı vire ire rāḡata
181. Nūna ol daḡı ḡomamışdı ḡadem
Buyıdı hem ḡāfız-ı "nūn ve'l-ḡalem"

Turkish Studies

182. İrdiyise Hızır'a hem āb-ı hayāt
Buña virdi selsebīlin iy şikāt
183. Virdi luftı hicr-i Ya' kb'a vişāl
Ysuf'a hsninden irdi bir mişāl
184. Āyet-i medhi ki pr-i' cāzdur
Her ne itnāb eylesem icāzdur
185. Midhatinde halk -ı 'ālem oldu lāl
Her lisān-ı nātıka oldu kelāl
186. Medhinn pāyānı yok çn iy 'am
Şemmir şall 'aleyhi sellim

El-Ķaşıde fi-Na'ti'n-Nebiy 'Aleyhi's-Selām.

187. Ey der-i sır knzını Fettāh
V'iy kilid-i rumza hem miftāh
188. Vaşf "ve'l-leyl" ider ç gīsnı
"Ve'd-đuđā" kıldı cebheñi izāh
189. İtmedin bu zirā'ati Ādem
Olduñ 'arz-ı haķıķate fellāh
190. Görmedin yemm-i 'ālemi ol Nh
Baħr-ı ifđāla sen idn mellāh
191. Ķatl-i Calt'a Ķazret-i Dāvd
Sen Őhiçn kuşanmış idi silāh
192. Mā-şadaķ kavlı-i "Lı ma' a'llāh"a
Yine sensin iy mefharu'l-ervāh
193. Rh-ı kdsn ki vardı Ķudds'a
Cilve-gāhuñ iken bu bāğ-ı bitāh
194. Ķavl-i murdārına ne B Cehln
Ne zarar vire ĥayl ü grha nbāh
195. Virmedi zılluña vcd nruñ
Ne mesā itdi fark anı ne şabāh

196. Ma' den-i sırr-ı "küntü kenzen" idüñ
İtdi keşf anı fâliķu'l-ısbâh
197. Rûhı tas' id idüp ider tenkîs
Nefsini hikmetüñle iden işlâh
198. Na' tünîçün ' Alî ne-lâyıķdur (7a)
Ne disün şemse zerre-i eşbâh
199. Maḡlabı lem' a-i şefâ' atdur
K' olmaya zulmet içre yevm-i kifâh
200. Müctebâ nûruñ için iy Aḡmed
İy risâlet sirâcına mısbâh
201. Gerd-i râhuñdur ol hidâyetüñ it
İlticâ-i Livâ-i Ḥamdüñe râh

Hâzâ fi-Nu' üti'l-Aşḡâbi'l-Kirâm ' Aleyhimu'r-Rıḡvânu bi'l-İkram.

202. Şâhısın divân-ı şer' uñ bî-naẓîr
Ol bisâḡa Çâr-yâruñ dört vezîr
203. Çâr şüret ma' nisi bir dem bular
Üss-i dîne çâr-' unşur hem bular
204. Saña evvel yâr kim Şiddîķdür
Şâniye'şneyn-i evvel taşdıķdür
205. İtdi varın şem' a-veş yoluñda ḡarc
K'iyledüñ cümle ' ulümü aña derc
206. Bunda ḡufl-i şer' un ol miftâḡıdur
Anda ebvâb-ı cinân fettâḡıdur
207. Ol ' adâlet kânı kim Fârûķdur
Def' -i zehr-i küfre mişli yoķdur
208. Zıll-ı Ḥaķdur çünkim ol nûr-ı başar
Sâyesinden zerre-veş şeyḡân kaçar
209. Şâm'dan ḡaldursa ışba' aynını
Çıḡarur Ḥayşar'da Kisrâ ' aynını
210. Âb-ı rûy-ı dîn ki ' Oşmândur şehâ
Baḡr-ı îmân ' ayn-ı ' ummân-ı ḡayâ

Turkish Studies

211. Rşenidi levha-i şalbi ç şem
Levha bakp itdi şuranı o cem
212. Hnedn-ı hyr-ı hlķa zeyndr
 Ayn-ı mzağına Zn-nreyndr
213. Hem şc-ı hydr ol Hķ Hydarı
Bir eliyle yıķdı bb-ı Hyberi
214. Sırrı kim dyim klur seyr-i sipihr
Pes selni diye vechi var o mihr
215. Zl-fiķrı berķ-ı şemsi đş ider
Dldline řarķ irgrmedi ser
216. Ol şehdet cem in zverleri (7b)
Ol sa det evcin enverleri
217. Dde-i Faķr-ı cihna nr-ı  ayn
Ya n ibn-i Murtaza Hsan Hseyn
218. Mest-i Hķdur kim biri nş itdi zehr
ķan aķıtdı bir anuçn çekdi ķahr
219. şadr-ı şer a her biri ber-zeyndr
Mstehıķķ-ı Hķ ki mazlmeyndr
220. Hm ncmd-dni  anhm klle hn
Rağıyallhu te l ecma n
221. Eyyhel- uşşķu işrķal-ceml
Sellim şall  al-şemsil-keml

Hza fi-Natis-Sultn L-zle fi-Salşanatıhı il-ķiriz-Zamn.

222. Hķķa hmd  medħ-i Aħmedden  aķb
Pdişh na tı gerekdr iy edb
223. Hķķa tbi hem Resline yaķın
Pes ull-emre muķ olur hemn
224. İştibh olmaz bu ma nya  ayn
Kim “eķ ullh” ider anı beyn

225. Şâh râ'î vü re'âyâdur ğanem
 'Adli mer'âsında gürgândan ne ğam
226. Kim huşûsâ şimdi sulţân-ı zamân
 Hâkimidür yidi iqlîmiñ o hân
227. Gölgesinde hoş geçerlerse 'ibâd
 Sâye-i Hâķ'dur n'ola 'âlî-nihâd
228. Her 'adüv peyvend-i ķahrında zebün
 Mûşdur şan bebr elinde ser-nigün
229. Pây-ı tahtı mihrine çarķ-ı berîn
 Gün yüziyle yüz urur her gün hemîn
230. Berr ü baķr ehline şâhen-şâhdur
 Ya'nî kim Sulţân Süleymân şâhdur
231. Niçe bin Dârâb u Suhrâb iy hümâm
 Âsitânında anuñ kemter ğulâm
232. Hâtem'ün çayy itdi cûdı defterin
 'Adlinuñ Nüşirevân itmez birin
233. Kılssa 'azm-i rezm ol çâlâk hem
 Kahr ile ķan ağlaya Dâhķâk hem
234. Yaķsa nâr-ı hışmı ger ol zıll-ı Hâyı (8a)
 Yik nefesde ola pür-key ķalb-i keyy
235. 'Adli mer'âsında anuñ bî-fütür
 Kırđ koyunla yürür olur mâr mür
236. 'Âlem-i luţfında deryâ bir mişâl
 Baķşışi evcinde hâver bir hayâl
237. Çekdisi tahtın Süleymân'ün Şabâ
 Götürür tahtın bunuñ bâd-ı du'â
238. Lücce-i medħine çün yoķdur tamâm
 Kıl du'âyile nihâyet ve's-selâm
239. Şem'-i cem' oldukça rûşen bâ-şafâ
 Anı zeyn itdükce na't-ı Muştafâ
240. Evc-i 'izzetde şeref bulup hışâl
 Tâli'-i şemsine olmasun zevâl

Turkish Studies

241. Dyim mes'd olup mansr ola
Ser-te-ser a' dsı hem mağhr ola

Sebeb Te'lifi'l-Kitb.

242. Bir Őabh iŐrk idp burc-ı Şeref
Tli' -i mes'da irdi her Őaraf
243. İrdi cn sem' ine pr-' ibret-nm
Bir Őad kim ana yz bi dil fid
244. Kim ey murđ-ı esr-i dm-ı ħb
Var ħabr ol kim degil hengm-ı ħb
245. Ky-ı ħafletde Şağın idp hev
Nleler itdirmesn ney-veş sana
246. ' Ayn-ı ' ibretle nazr kıl ' leme
Ĥiss-i ħayvn ne virr deme
247. Grnen her zerre gerĕi lldr
fitb-ı luĥf-ı Ĥađđ'a dldr
248. Bilen aşl-ı ħk u teŐ b u bd
Eylemez hergiz birine i' timd
249. Pes ' azmet birle bulan aşl-ı pk
Nisbet ider mi zine b u ħk
250. Ĥıl fen terkin k'ola vaŐl-ı beğ
M v menden geĕ bulasın t liğ
251. Ĥn bu drr-i sr ki drc-i dildedr
Anı del bu eŐk elmsına Őur
252. Anı grdm ĕeŐmm n virmez dile (8b)
K'ğlayup syler bunı alup dile

ĤaŐde-i ' İbret.

253. İy dde ciger ħanı revn olduğını di
Bir dem ya revnına emn olduğını di

254. Dağı ki hün-âbile göreyin yaşuñ artsun
Ceyhün gibi seyline umrân olduğımı di
255. Aldanma gülün 'arızı rengin görüp iy dil
Bülbül gibi zâr olma hâzân olduğımı di
256. Dime ki cihân mâlını cem' eyledi Qârûn
Yir yudup anı ħor-ı cihân (olduğımı di)
257. İy Yûsuf-ı dil keyd-i Züleyhâ-yı zamândan
Sicn içre şağın niçe zamân (olduğımı di)
258. Envâ'-ı ħayâl üzre nuqûşı bu cihânuñ
'İbretle bağan kell-i lisân olduğımı di
259. Şîrîn-süħan ise ne heves tûtiye lâkin
Demür kafes içinde mekân (olduğımı di)
260. Bir laħza tülû' eylese bu tâli'-i sa' dñn
Def'-i Zühâl-i naħsa kıran (olduğımı di)
261. Dünyâ saña barmağile bal eylese i' tã
Bir taşile pür zehrile kıan (olduğımı di)
262. 'Anqâ-şifâtiseñ ki bugün Qâf-ı ħinâda
Gür içre yarın nãm u nişân (olduğımı di)
263. Güş urma şağın 'ahdine dünyâ-yı denînuñ
Anuñ sözi her yirde yalan (olduğımı di)
264. Ğafletde olup bisleme bu cismini soñra
Me'kül-i 'ağârîb ü yılan (olduğımı di)
265. Dünyâda turup kılırısañ setr-i 'uyûbuñ
Uhrâda kıamu ħayra 'ayân (olduğımı di)
266. Ğayruñ saña kılduğı ħumûmı di kıayurma
K'iliñ elem ü luħfi bir ân (olduğımı di)
267. Ta' lîm idesin her kime tîr atmağı sensin
Ol tîre nişâne ne ħumân (olduğımı di)
268. Ğayretle güler yüzüne kim şem' i görürsin
İçi göyünüp bî-ten ü cân (olduğımı di)
269. Git şayma bu zâhirde 'ibâdâtı bürâder
Dil 'uğdesin aç şîrk-i nihân olduğımı (di)

Turkish Studies

270. L-cerem cş eyledi dery-y zt (9a)
 opdı esm mevcile fevc-i ciht
271. Her şfat bir mazhar itdi itız
 Anlara oldu mezhir muktez
272. Yemm-i vahdetden ki keşret mevc ider
 Bir heyldur egeri o şuver
273. Keşrete yz bulmağın her yne
 Bir yzi yz gsterr her yne
274. ‘Iş virdi hem bu esbba vcd
 İki kevn ızhrn ‘aş itd cd
275. Hbb-ı Ha’dur didgm bu cmle ‘ış
 Kim mecl olmaz  gyra cmle ‘ış
276. İtmege meşhda şhid hem şhd
 Ėaybda bu hb yanardı hem  ‘d
277. Pes bu sırrı “knt kenzen”dir amu
 ‘lem olmazdı olmasa ger hbb-ı H
278. Ya‘n “gizl gencidm”dir ol İlh
 Cmle mevcdta ol pşt  pehh
279. Sevdm an kim olam ma‘rf ben
 Hş şftile dağı mevsf ben
280. Evvel esmm zhir syleyp
 Hem şftuma mezhir şoylayup
281. Pes benmn demi var eyledm
 Hbbum albenden ızhr eyledm
282. Dağı yaratdm anun ‘lemi
 İtdm dem ‘lem ‘lem demi
283. Pes bu ‘lemdendr dem muktez
 Dağı demden murd ol Muştafa
284. Ana n maşşşdur ism-i Hbib
 Ol muıbb-i Ha u maşbb-ı Mcb

285. Rük-n-i a' zam oldı ol Hâk hubbına
Ġayrılar irmedi hubbı lübbine
286. Sen de kim bu hubba ger t̄alib isen
Cân u dilden kim aña râġıb isen
287. Şem' -i cem' -i şer' ine pervâne ol
Yüri dīviñ dīvine pervâne ol
288. Olasın t̄a âdem-i merhûm sen
Hubb-ı Hâk'dan olmayup maħrûm sen
289. Ol durur bu ' âlem-i ecsâma ser (9b)
Ol heyûla sırrına ekvân şuver
290. Feyz ü cüd-ı Hâk vücûdı nûrını
Pes ne yüzden gösterür mesrûrını
291. Tâ ki deryâdan dimişler kaçresin
Şerh idüp şems-i cihândan zerresin
292. Kim o zâtına muħibbidi Hudâ
Mâ-sivâ halkından evvel bî-riyâ
293. Ya' nî yok idi zamânile mekân
Şeş cihât ü daħı arz u âsumân
294. Mâ-ħaşal kendüden özge yogiken
Zât-ı pâkini severdi Zü'l-minen
295. Müşnî hem müşnâ idi nefsinde Hâk
' Âşık u ma' şük hem Rabbü'l-felağ
296. Bu arada pes hâkâyık cem' olup
Şaf çeküp eyvân-ı esmâya tolup
297. Gerçi bu söz kâlib-ı ta' bîrile
Mümkin olmaz zâhirî tefsîrile
298. Lîk nûra hağ taħayyül olunur
Şoñra elfâza tebeddül olunur
299. Didiler ketm-i ' ademde niçe bir
Oluruz ma' düm-ı muğlağ pes hağır
300. Pes gerekdür kim bize fazl-ı İlâh
Ola bu düşmüşlere püşt ü penâh

Turkish Studies

301. Kim bu biz ma' dūma Ḥaḡ ihdā ide
Feyz ü cūdından vücūd i' tā ide
302. Çün şifāt esmā işitdi bu sözi
Ol aḡaşş esmāya urdılar yüzi
303. Anlaruñ feryādını ' arz itdiler
Her biri hem maḡharın farz itdiler
304. Didiler şabr idiñüz k'ol ḡazrete
Yüz uralım nūr-ı zāt-ı ' izzete
305. Çünki bu esmā idüp ' ahde vefā
Kıldılar ol zāta ' arzı bā-şafā
306. Pes temevvüc kıldı ol deryā-yı ḡubb
Tā ki mevcin bula hem şahrā-yı ḡubb
307. Zātdan ol ḡubb-ı maḡfī kıldı cūş
Oldı iḡsāna bahāne bu ḡurūş
308. İstedı maḡhar cemāline o zāt (10a)
Kim mezāhir bula andan tā şifāt
309. Ola hem āyine rūyına hemīn
Keşf ide andan cemālini yaḡīn
310. Pertev işrāk itdi pes ḡürşid-i zāt
Ol sipihr-i sırra hem mihr-i şifāt
311. Didiler ol perteve nūr-ı muḡiḡ
Cevher-i mutlaḡ daḡı nūr-ı basit
312. ' Aḡl-ı evvel daḡı dimişler ḡalem
Aşla varılmaz çekilse biñ elem
313. ' Aşıkıdı rūyına çün Kirdigār
Eyledi ol pertevi āyine-vār
314. Hem naḡar kıldı aña ol Zū'l-celāl
Gördi andan pes cemālin pür-kemāl
315. ' Ālimidi ḡüsüne ' ilme'l-yaḡīn
İrdi pes ' ayne'l-yaḡīne ol mübīn

316. Sevdi bu ma' nâdan ol mir'âtı Hâk
Bundan ızhâr eyledi âyâtı Hâk
317. Adına didi Muḥammed ol Mücîb
Nâzır olup dir baña sensin ḥabîb
318. Nâzır ol hem bu cemâlüm ayına
Dâyimâ manzûrum ol hem âyine
319. Maḫhar-ı envâr kıldum çün seni
Pes sever dâyim seni seven beni
320. Nûr-ı pakûñ maḫhar idem ' âleme
Vire zîver daḫı şafvet âdeme
321. Kâyinât icâdına ba' iş kılam
Nûr-ı luḫfuñdan ḫamu hâdiş kılam
322. Çün bu vechile ḫiṫâb-ı müsteṫâb
Nûr-ı Aḫmed işidüp bî-irtiyâb
323. Secde-i şükr eyledi kıldı sipâs
Hâḫḫ'a çok tebcîl ü ḫamd-ı bî-ḫıyâs
324. Çün bu deryâ-yı rumûza yok kenâr
Sâḫil-i ḫayretde yokla rûzigâr
325. Eyyühe'l- uşşâḫu işrâḫa'ş-şafâ
Sellimû şallû cemâle'l-Muşṫafâ

Der-Tafşil-i Mevlid-i Rûḫânî.

(10b)

326. Çün bu icmâli işitdün iy hümâm
Diñle ol rûḫânî tafşilin tamâm
327. Naḫl olur didi ' Aliyy-i Murtaḫâ
Ol mürüvvet ma' deni kân-ı şafâ
328. Çünki ol Bârî te' âlâ ' âlemi
İstedi ḫalk ide daḫı âdemi
329. İtmedin icâd-ı kevni Lem-yezel
Üç yüz yigirmi dört biñ yıl ezel
330. Ol yed-i ḫudretle nûrından hemîn
Aldı bir nûrı çün ol Hâḫḫu'l-mübîn

Turkish Studies

331. Pes bu nûrî rûh-ı Aḥmed eyledi
İki keвне luṭf-ı sermed eyledi
332. Şoñra ol nûrî muşavver eyledi
Şekl-i insānda münevver eyledi
333. Hey'eti dünyāda olduğı gibi
Ḥüb-şüret ḥoş-maḥāsin ol Nebī
334. Pes hüdādan kıldı başın ol Aḥad
Ol Kerīm ü Mūcid ü Muḥyī Şamed
335. İtdi gerdānın tevāzu' dan dağı
'Aynını idüp ḥayādan iy aḥī
336. Cebhesin dağı yağından itdi var
Şabrdan ağzını kıldı āşikār
337. Şıdđdan itdi lisānın pādişāh
Hem maḥabbetden gözi öñin İlāh
338. Tıbden ḥaddin vera' dan ḳalbini
Hem nasīhatden idüp şadrın ğanī
339. Bağnımı hem zühdden var eyledi
Ḥavfdan zānūsın ızḥār eyledi
340. İstiḳāmetden yaratdı ayağın
Ḳalbini raḥmetle ṭoldurdu yağın
341. Dağı şefḳatle mürebbā eyledi
Hem risāletle muşaffā eyledi
342. Eyledi pāk ü müzekkā nefsinin
Dağı andan rāzī oldu ol Ğanī
343. Başına ḳodı anuñ tēcü'l-yağın
Hem hidāyetden ridā virdi Mübīn
344. İsmiñi hem ḳodı Ḥaḳḳ anuñ Ḥabīb (11a)
İtdi raḥmet 'ālemīne ol Mūcīb
345. Çün bu zīnetlerle ol şāhib-cemāl
Oldı nūrānī müzeyyen pür-kemāl

346. Öñine geldi pes on iki hicâb
Kim cemâliçün gerekdür hem niķâb
347. Her birinde sâkin oldu ol Hâbîb
Her birinde zâkir oldu ol Hâbîb
348. Dir idi yâ Hayy u Qâyyûm u Kadîm
Bâķî vü yâ Qâdir ü hem yâ ' Alîm
349. Pes hicâb-ı kudret içre ol imâm
Turdı zâkir on iki biñ yıl tamâm
350. Hem hicâb-ı ' azametde iy aķı
Oldı sâkin on bir biñ yıl daķı
351. Oldı hem minnet hicâbında Resûl
On biñ yıl daķı ol şâhib-uşûl
352. Pâye-i raķmet hicâbında o nûr
Oldı tokuz biñ yıl ol buldı sürûr
353. Hem sa' âdetde o nûr-ı Aķmedî
Tâ sekiz biñ yıl o ' izz-i sermedî
354. Hem kerâmetdeydi biñ yıl tamâm
Menziletde altı biñ yıl ol hümâm
355. Hem hidâyetden hicâb içre Hâbîb
Biş biñ yıl oldu ol derde tabîb
356. Daķı dört biñ yıl nübüvvetdeydi hem
Qodı üç biñ yıl da rif' atde qadem
357. İki biñ yıl daķı ol Faķru'l-enâm
Tutdı hem heybet hicâbında maķâm
358. Hem şefâ' atden hicâb içre yaķîn
Oldı biñ yıl ol Şefî' ü'l-müznibîn
359. Bu maķâmâtı güzer kıldı tamâm
Oldı her yüzden mürebbâ ol hümâm
360. Pes maķâm-ı şükrde rûķ-ı Hâbîb
Zât-ı Haķķ'a karşı turdı ol Hâbîb
361. Yidi yüz biñ yıl tamâm itdi kıyâm
Secdeye vardı pes anda ol imâm

Turkish Studies

362. Anda dağı trdı ol miğdr yıl
T iki rek‘at tammet byle bil
363. Buldı evşf-ı ĥamıdeyle keml (11b)
Oldı ‘l-mertebe Őhib-ceml
364. Pes o Ĥayy u Bk v Muĥyi’r-rimem
Kldı ol nrı mkemmell muĥterem
365. İstedi k’ola o nr-ı Őriĥa
Bu kitb-ı kyinta ftiĥa
366. İtdi bir cevher bu nr-ı pkden
Kim ana baĥan ĥalur idrkden
367. Bir nazr kldı ana heybetle Ĥaĥĥ
Oldı ol heybetle cevher iki Őĥĥ
368. Baĥdı bir ksımına anu oldı b
ĤaŐyetinden aĥa t yevmi’l-ĥisb
369. İtdi ol birine Őefĥatle nazr
Andan on Şey zĥir oldı ey peder
370. Evvel ‘arşı v krs Őona hem
Levĥi yaratdı v drdnci ĥalem
371. Cennet  Şems  ĥamer encm tamm
Ĥrler dağı mel‘ik ve’s-selm
372. Ĥaĥ nazr kldı ĥalem pes oldı Őaĥ
Virdi dehŐet heybet-i Rabbi’l-felaĥ
373. Őona emr oldı ki levĥ zre ĥalem
Yaza t aĥvl-i ‘lem b-elem
374. Ol kelm-ı ‘‘l-ilhe illa’llh’’ı
Hem Muĥamed’dr Resl-i geĥi
375. Secde klup ağladı pes ol ĥalem
Geĥdi yz yıl ĥaldırup baŐını hem
376. Didi y Rabbi bilrem ism-i Zt
Lafza-i Allh’dur iy b-ciĥt

377. Ol Muḥammed diyü pes dirsın kime
Tâ muḳârin itdiñ İsm-i A'zam'a
378. Aña Haḳ didi cemâlüm haḳḳıçün
Daḫı hem 'ızzüm celâlüm haḳḳıçün
379. Ger Muḥammed gelmeseydi 'âleme
Olmazıdı ünüñüz daḫı heme
380. Nür-ı zâtumdan anı var eyledüm
'Âlem icâdına ızhâr eyledüm
381. Bâḳîsin ol cevherüñ itdi dirahıt
Nürdan 'âlî anı iy nîk-baht
382. Nürdan kıldı hem anı dört nihâl
Kim bu sırrı bilmez ancak Lâ-yezâl
383. Bir şecer kim adıdur şâh-ı yakîn (12a)
Pâyına 'arz-ı haḳîḳatdür zemîn
384. İtdi nür-ı Aḫmed'i pes nür-baḫş
Dürre-i beyzâ vü hem fâvus-veş
385. Gör kim ol fâvus-ı Haḳ pür-âgehi
Oldı ol şâh üzre hem cevân-gehi
386. Daḫı yitmiş biñ yıl ol şâh üzre hem
Haḳḳ'a tesbîh ideridi bî-elem
387. Şoñra haḳ itdi o luḳf issi Ḥudâ
Nürdan bir hûb mir'ât-ı hayâ
388. Ḳodı bu âyîneyi ol Lem-yezel
Ḳarşusına hem o fâvusñ ezel
389. Aña çün fâvus kıldıḳda nazar
Gördi kendin hûb-şüret hoş-siyer
390. Pes Ḥudâ'dan kıldı istiḫyâ hemîn
Eyledi biş secde ol nür-ı yakîn
391. Oldı bu biş secde şoñra biş namâz
Ḳılmayanlar bulmaz didâr-ı râz
392. Hem nazar kıldı bu kez daḫı o Haḳ
Eyledi girü hayâ dökdi 'arak

Turkish Studies

393. Yaradıldı āsumān u hem zemīn
Cennet ü dūzah daḥı cümle yakīn
394. Didi andan şoñra řāvusa Ḥudā
Çār-eřrāfuña baę iy nūr-ı mā
395. Çünki řāvus itdi emre imtişāl
Öñine kıldı nağar ol zü'l-kemāl
396. Nūrunı gördi Ebū Bekr'üñ hemīn
Mā-verāsında 'Ömer nūrın yakīn
397. Nūr-ı Zı'n-nūreyni şaę yanında hem
Pes yesārında 'Aliyy-i zı'l-kerem
398. Mā-ḥaşal küllī vü cüz'ı her ki var
Pes anuñ nūrından itdi āşikār
399. Bu arada şavl-i ārā çoğ durur
Vaşfa gelmez zır ü bālā çoğ durur
400. Ol şanāyi'den işāret bu şadar
'Ārife besdür eyā nūr-ı başar
401. Çün bu tertibile ol eyvān-ı şuds
Oldı kāmīl şurılıp dīvān-ı şuds
402. Pes Muḥammed nūrı biş biñ yıl tamām (12b)
Didi sübhāna'llāh ol kāmīl imām
403. Bir yeşil řandīl ḥalę itdi Ḥudā
'Arşuñ altında ki şāfi pür-ızıyā
404. Řodı ol řandīle rūḥ-ı Aḥmed'i
Şekl-i insānda o nūr-ı sermedi
405. Oldı kāyim şan namāz içre o rūḥ
Eyledi tekbır buldı çoę fütūḥ
406. Daḥı ol řandīlüñ eřrāfında Ḥaę
Eyledi řandīller Rabbü'l-felağ
407. Pes Muḥammed rūḥı ol řütü'l-řulüb
Ṭuruben řandīlde zākır olup

408. Didi biñ yıl “lâ-ilâhe illa’llâh” ol
Hem Muḥammed’dür Resûlu’llâh ol
409. Daḡı biñ yıl didi “Allâh” ol yaḡın
Ḥatm olunca Esmâ-yı Ḥüsnâ-yı Mübîn
410. Her bir ismi diridi biñ yıl tamâm
Tâ tamâm olunca ol Ḥayru’l-enâm
411. Geldi vaḡtâ kim o Raḡmân ismine
Gör ki ol Ḥaḡḡ’uñ burada resmi ne
412. Baḡdı raḡmetle o nûr-ı Aḡmed’e
Server-i ‘âlem sürûr-ı sermede
413. Pes ‘araḡ dir oldı andan nûr-ı Ḥaḡ
Düşdi her ḡandile bir ḡatre ‘araḡ
414. Enbiyâ vü mürselîn ervâḡını
Eyledi hem mü’minîn ervâḡını
415. Ḳoşulup pes Aḡmed’e bunlar tamâm
Bile esmâ zıkr iderlerdi iy hümâm
416. Devr idüp kandil-i Aḡmed zevḡden
‘Âlem-i rûḡa sıḡışmaz şevḡden
417. Anı hem ḡandiller ḡılıp ḡavâf
Devr iderler eyleyüp anı meḡâf
418. Pes bu devrûñ sırrıdır iy ḡoş-süḡan
Dâyimâ ‘uşşâḡı ser-gerdân iden
419. Mihr ü mâḡı geşte bîdâr eyleyen
Şûfiyâne çarḡı devvâr eyleyen
420. Geldi çün Ḳahḡâr ismine Ḥabîb
Baḡdı saḡvetle aña ol dem Mücîb
421. Hem ‘araḡ-rîz itdi yine Kirdigâr (13a)
Oldı pes ervâḡ-ı küffâr âşikâr
422. Cümle bu ervâḡ dört şaff oldılar
Ol Ḥabîb’e ḡarşu şaf şaf ḡurdılar
423. Şaff-ı evvel enbiyâ soñ evliyâ
Şaff-ı şâliş mü’minîn ervâḡı tâ

Turkish Studies

424. utdı drdincide kfirler mağm
 urdılar Hađđ'u kazsınca tamm
425. M-haşal ervha oldu kıble-gh
 ıldılar nrına secde mihr  mh
426. Hem şavf idp mel'ik cavđ cavđ
 Anı hem kerrbiler pr-zevđ zevđ
427. Yine emr itdi bu ervha Hud
 K'Ağmed'e kılun nazar bulun şaf
428. Oldı başına bağan sultn anu
 Mir-i 'dil alnına bağan anu
429. 'lim oldu şadrına kılan nazar
 Pes bu minvl zre cmle ser-te-ser
430. n bu dery-yı kelma yok kenr
 Shil-i hayretde yokla rzigr
431. Eyyhe'l-' uşşku işrka'l-vefa
 Sellim şall cemle'l-Muştafa

Der-İntikl-i Nr-ı Nebi 'Aleyhi's-Selm be-dem 'Aleyhi's-Selm.

432. Buldı bu i' zzı n nr-ı Resl
 Kmil oldu bu kemltile ol
433. Vağt irişdi kim bu eşbah-ı zemn
 Keşf ide ol nrile sırrın yağn
434. Ka' bu'l-Ağbr oldu muğbir bunda hem
 n irdet kıldı ol Rabb'l-kerem
435. Kim Muğammed ztını icd ide
 Kyinta nr-ı Hađđ ird ide
436. Emr idp Cibril'e bir şabza trb
 Var yirn şalbinden irgr kıl şitb
437. Itdi n emrine Cibril imtişl
 Itdi yiryzine aup perr  bl

438. Şafh-ı a' lā vü ferādīs ehli hem
Pes hubūṭ idüp bile ḥayl ü ḥaşem
439. Aldı bir ḳabza türāb andan hem ol
Şadr-ı dünyā idi hem ḳabr-ı Resūl
440. Mā-i tesnīm ile yoğurdı anı (13b)
Eyledi bir dürre-i beyzā Ğanī
441. Şoñra ṭaldurdu cinān enhārma
Şoñra ' arz itdi cihān ebrārına
442. Ḳıldılar cümle melekler i' tizār
Buña ne yüzden k'ola i' zāz var
443. Bildiler Ādem'den öñ fazlın bunuñ
Añladılar neydügin aşlın bunuñ
444. Kāmil oldu rūḥ-ı Aḥmed hazreti
Şoñra hem böyle mükemmel ṭineti
445. Çün şeref buldı bu ḥālāt ile ' arz
Ḥamd-ı bī-ḥadd eyledi kendüye farz
446. Çün müşerref oldu dünyā ' ālemi
Çār-' unşurdan yaratdı Ādem'i
447. Ādem'ün ṭinine hem ol cevheri
Bile ḥalṭ itdi vü virdi zīveri
448. Pes ḥiṭāb irdi o nūr-ı Aḥmed'e
Ādem'ün kim cebhesine naḳl ide
449. Geldi nūr u buldı Ādem çok ' aṭā
Tāc u ḥil' at ni' met-i cennet şafā
450. Şanki alnında o nūr-ı Aḥmedī
Māh idi deycūr içinde sermedī
451. Evvel aña ḥāsidi her melek
Oldı bu nūr ile sācid her melek
452. Oldılar şaf şaf ṭuruban rû-be-rû
Nūra ḳarşu gözlerin diküp ḳamu
453. Her biriniñ gözine ol nūr-ı zāt
Ḳurretü'l-' ayn idi şankim fi'ş-şalāt

Turkish Studies

454. Geldi n ol nr-ı zıbā Ādem'e
Eyledi ta' lım-i esmā Ādem'e
455. Ya' nı Şu kaynar gibi itdi neŐiŐ
Şanki ol nruñ yiri iy nık-giŐ
456. n bu āvāzı işitdi ol Őafi
DeŐset ile didi iy luğı ħafi
457. Kim ne ħāletdr ki bu ħaybı Őadā
Lerze virdi ħalbme gāhı Őafā
458. Geldi sem' ine ħiđāb-ı msteđāb
Anuñ irişdi su' āline cevāb
459. Geliser neslinden adı MuŐtafā (14a)
Olısar dnyāda ħātm'l-enbiyā
460. Tyduđuñ bu k'ol ħabıbm rāzıdur
Nrı tesbıĥınıñ ol āvāzıdur
461. Sende n vaz' -ı emānet eyledm
Bā' iş-i tāc-ı sa' āadet eyledm
462. Eyle ta' zımātile i' zāz āna
Eyle ikrām u niyāz u nāz āna
463. Sa' d burcdan n tl' itdi bu nr
Niĥe burc-ı sa' da ħılısar ' ubr
464. ĤoŐ vaşıyyet eyle ol evlāduña
Ĥrmet itsnler bu nr ābāduña
465. Kimde kim bu nr eger zāhir ola
Şu' lesi ħrŐid-veş bāhir ola
466. Gzlesn k'aŐlābı ola tāhire
Ola ħınvānı hem anuñ zāhire
467. Ola ya' nı tıyyibāt  tāhirin
Tā ħasıb  hem nesıb ola yaĥın
468. Őaĥlasunlar nā-maĥall-i aŐlābdan
Kim kefā'et yoĥlanup ensābdan

469. Bu vaşıyyetden ki Havvâ dāyimā
İstedükce Ādem ile iltikā
470. Pāk a' zāsın kamu taḥhīr idüp
Hoş çoḥularla daḥı tebhīr idüp
471. Diridi Ādem de ümmīdüm budur
Kim ide mevlūdūne naql işbu nūr
472. Çün bu vaşfuñ baḥrına yoḥdur kenār
Sāḥil-i ' ibretde yoḥla rūzigār
473. Eyyühe'l- ' uşşāku işrāka'l-cemāl
Sellimū şallū ' alā-şemsi'l-kemāl

Der-İntikālât-ı Nūrı'n-Nebî ' Aleyhi'ş-Şalâtü ve's-Selām.

474. Bir gice oldı işāret Ādem'e
Nesl-i ḥayrile beşāret Ādem'e
475. Toldı Havvâ şevk-i hoş-ārāmile
Oldı hem Şişi'n-Nebiyye ḥāmile
476. Ol şabāḥ alnından Ādem gördi nūr
Cebhe-i Havvâ'ya kılmış çün ' ubūr
477. Ḥaylı mesrūr oldı ol hem şādmān (14b)
Buldı çün anuñ dü çeşmi tāze cān
478. Nūr hem Havvâ'ya virdi ḥübluḥ
Virdi hem bī-ḥadd aña maḥbübluḥ
479. Şiş'den ḡayrı toḡardı her veled
İrkek ü dişi ikişer tā-ebed
480. Bu o nūruñ ḥürmetine toḡdı bir
Bilür anuñ yine ḡadrin hem Ḡadīr
481. Şiş toḡdı alnına naql itdi nūr
Buldılar Havvâ vü Ādem çoḥ sürūr
482. Gözine İblisün uruldı ḥicāb
İtmeye ol nūrdan tā iktisāb
483. Tā ḡarār idince her şulb ü raḥm
' Ayn-ı düşmen kör idi hem bī-fehm

Turkish Studies

484. Anı eylerdi melekler hem tavāf
‘ İzzet ü ikrām ile kı lup meṭāf
485. Bir melek olup münādī dāyimā
Dirdi iy yiryüzi muştuluk saña
486. Dağı sende sākın olanlara hem
Nr-ı Hāḳḳ’a hrmet idn dem-be-dem
487. Bāliđ oldu Şiş çn Ādem Őafi
Didi iy oğul gzet ‘ ağd-i ḥafi
488. Őaḳla bu nrı ç Hāḳ virdi saña
Kıl vedī‘ a aḥar-ı erḥāma tā
489. ‘ Ahd-i Hāḳ budur didi ttdı o Şiş
ḤoŐ ḳabl itdi çn işitdi ḥadīs
490. Dndi Ādem didi yā Rabbe’l-enām
‘ Ahdn itdm oğluma i‘ lām-ı tām
491. İsterem senden ki irsāl it Şhd
Tā ola Őāyi‘ bu mīsāḳ-ı ‘ uhd
492. İndi pes Cibril elinde aḳ ḥarir
Bir ḳalem yitmiş biñ emlākile dir
493. Hāḳ selām itdi ki yazsun bir kitāb
‘ Ahdmi evlādına ḳılsun ḥiṭāb
494. Aldı pes Ādem eline ḥāmeyi
Yazdı bunlar maḥzarında nāmeyi
495. Ḳodı bu mektbı bir tābta tā
Anda kim varıdı mŐl’l-enbiyā
496. Dağı Şiş’e iki ḥamrā ḥulleler (15a)
Luṭfile geydrd ra‘ nā ḥulleler
497. Anda kim maḥvā (?) bile beyzā idi
Boyu Ḥavvā’ya bedel ḥasnā idi
498. Şiş’e virdi ḥuṭbe ḳıldı Cebre’il
Oldılar Őāhid melekler cmle il

499. Hem Enüş andan  ogup naql itdi n r
Alnına hem muhtecib İblis-i k r
500. B liĝ oldu buņa dağı geldi Őis
Virdi t b ti vaşıyyetden hadis
501. Pes 'afif t u 'afifine o n r
Kim muhaŐŐal iderek naql u 'ub r
502. Hazret-i N h'a v  oĝlı S m'a t 
N h hem virdi o t b ti buņa
503. Giderek n rile t b t-ı meh b
Ol Halilu'll h'a olmişdı naŐib
504. Bir g n ol hullet sar yının Őehi
Didi evl dına g r ol  geh 
505. IŐbu t b t i re var d rl  'acib
G r n z oĝullarum ni e meh b
506. Var nebiler ŐaĝıŐınca h neler
Enbiy  eŐk li hem dağı neler
507.  hirinde var Muhammed h nesi
Anda naŐ olmiŐ hem ol d r-d nesi
508. Şan Őal ta k yim olmiŐ gibi ol
Mu tedi Őaĝında Őiddik-ı Res l
509. Aņa evvel t bi' olan bu diy 
Alnına yazılmıŐ anuń iy 'am 
510. Hem ' mer Őolında 'OŐm n m -ver 
Hem em mında 'Al  bulmiŐ liķ 
511. Dađı aŐh bı v  evŐ fı anuń
Yazılı All h vaŐŐ fı anuń
512. Şulb-i IŐh k'dan m sellel enbiy 
Şulb-i İsm 'il'den pes MuŐtaf 
513. G rdiler bu hikmeti oĝulları
'İbretile  oldı hem g n lleri
514. Őońra İsm 'il'e 'ahdi s yledi
Oĝlı Kayd r'ı bu dağı  oyladı

Turkish Studies

515. Bir gn ol Kaydr dşinde grr (15b)
Bir ‘ Arab kıızına varısar bu nr
516. Uyanup gitdi ‘ Arab iline ol
İtdi Crhm adlu bir şha nzl
517. Kim olurdı ol Benı Khtan’dan
Đşıra adlu kıız aldı andan
518. Bir gn ol Kaydr-ı mabl’l-ful
İstedi tbt kim fet ide ol
519. Bir nid irdi ki fet itmez bunı
Enbiydan Ėayrı olmağıl denı
520. Aldı tbt v tekrım eyledi
Đzret-i Ya‘ kb’a teslım eyledi
521. Şnra Kaydr oğlma nr itdi nal
Adına dirler Đamel şhib-i ‘ akl
522. Giderek ‘ Adnn’a Ma‘ d’e hem Nizr
Hem Muğarr’a nal idp nr şikr
523. Her biri dyim yazarlardı kitb
‘ Ad-i sbıdan iderlerdi Ėitb
524. Ka‘ be’ye aşarlarıdı her zamn
Geldi ‘ Amru’bn-i Nuuv (?) nas-ı cihn
525. Mudiş-i eşnm idi ol it pelıd
Bozdı ol ‘ ad-i kdmi ol ‘ anıd
526. Giderek Nağr alnına nal itdi nr
Hem Kreyř adı anuñ şhib-şu‘ r
527. Kim ziyde Ėb u mabbıdı ol
Đalk Ėinde şh-ı merĖbıdı ol
528. Grdi ol bir gn ‘ acıbe vkı‘ a
K’oldı zhrından şecere tli‘ a
529. Ttdı ağşnı cihnı ser-te-ser
Nr-ender-nr eflke irer

530. Dağı aq yüzlü kişiler görünür
Ol ağacı her birisi çigzinür
531. Didiler sonra mu'abbirler aña
Vire çok 'izz ü şeref ol Hâk saña
532. Gele neslünden senün şâhib-şeref
Tutalar emrini ehl-i her taraf
533. Ol gün 'arza hem tecellî kıldı Hâk
Dir melekler yirde kim var merd-i Hâk
534. Didiler her biri kim iy pâdişâh (16a)
Sensin a'lem senden artuq yok İlâh
535. Şimdi ver luţfuñı zâkir muhlişan
Bir recül evlâd-ı İsmâ'il'den
536. Kim anuñ zâhrındadır nûr-ı Hâbib
Sen bilürsin hod didiler iy Mücib
537. İy melekler şâhid oluñ didi Hâk
Anı ben muhtâr idindüm müsteħak
538. Dindi bu vechile Nağr'a hem Kureyş
'Âmme-i halk içre ol ekrem Kureyş
539. Giderek 'Abdü'l-menâf'a Hâşim'e
Nûr naql idüp irişdi hoş deme
540. Çün bu deryâ-yı kelâma yok kenâr
Sâhil-i 'ibretde yokla rûzigâr
541. Eyyühe'l-'uşşâku işrâka'l-cemâl
Sellimü şallü 'alâ-bedri'l-kemâl

Der-İntikâl-i Nûr'n-Nebî 'Aleyhi's-selâm be-'Abdü'l-Muttalib.

542. Gerçi ecdadı Resülün her biri
Pür-şereflerdi degil bu serseri
543. Hâşim idi pes emîr-i zî-cemâl
'İzz ü rif at anda bulmuşdı kemâl
544. Şâyi' olmuşdı cihâna 'izzeti
Nûr-ı Aħmed'den çü buldı devleti

Turkish Studies

545. İbn-i Kstann ki Kyser melk-i Rm
Kim Eb Herkal'dı ' arz itdi kudm
546. Bir kızım var mişli yok aña sez
Luf idp gelsn virem diy aña
547. Çok taleb kıldı v Hşim itdi red
Kim ol İncil ire grmşdi raşad
548. Kim toğar hir zamn peygmberi
Nesl-i Hşim'den tl' eyler biri
549. Kldı Selm bint-i Zeyd'i ihtiyr
Toğdı bundan Şeybe oldu batiyr
550. Dağı ' Abd'l-Mutalib ismi bunuñ
Luf u isn oldu hem resmi bunuñ
551. Hem mkahal gzleri mabbıdı
Nr anuñ alnına pes nal eyledi
552. Bir gn ol Hşim vaşıyyet eyledi (16b)
Cem' idp ebn-i eşrafı didi
553. Kim emirem size Őhib-itidr
Luf idp tutuñ szm her ne ki var
554. Var hazinemde trur hem ydigr
Kavs-i İsm' il  sanck-ı Nizr
555. Dağı eşnmuñ mefathi tamm
Hem sikye-i hc cmle iy kirm
556. Oğluma virdm didi ol pdişh
Kim bu oğlum Şeybe olsun size Őh
557. Tbi' olun aña fevt olduğda men
Şnra szin ttdı ehl-i encmen
558. Ka'be'ye Őh oldu Abd'l-Mutalib
Oldılar emrine dyim mrteıb
559. Buldı nrile Şeref kırk yıl tamm
Ttdılar hkmin anuñ pes hşş u ' m

560. Her taraftan hedyeler iltüp mülük
Aña her hacda kıllurlardı sülük
561. Çıksalar bunuñla istiskāya il
Yağuban bārān olurdu şanki seyl
562. İtseler anuñla her gāhī ğazā
Feth olurdu ceşş-i düşmen dāyimā
563. Bunca izzetler Muḥammed nūrınuñ
Kāyināta luḫf-ı sermed nūrınuñ
564. Eyyühe'l-üşşāku işrāka'l-vefā
Sellimū şallū cemāle'l-Muştafā

Der-İntikāl-i Nūri'n-Nebī 'Aleyhi's-Selām ilā-'Abdi'llāh.

565. İşbu ālem içre cārīdür müdām
K'emr-i Ḥaḫḫ ile olur ḫāşş u āmm
566. Şeybetü'l-ḫamdüñ toḫuz oğlı olup
'Āḫıbet pīr oldı ol kütü'l-ḫulüb
567. Görđi hiç birine naḫl itmedi nūr
Kim Ḥudā bilür kime kıllur ubūr
568. Bu sebebden ḫalb-i Abdül-Muḫḫalib
Oldı pūr-endişe ḫālī münḫalib
569. Eyledi ḫayli taşadduḫ āleme
Naḫl -i nūr için ki düşmişdi ğama
570. Ka'be'yi bir gün ḫavāf itdi o şāh (17a)
Çoḫ tazarru' eyleyüp dir yā İlāh
571. Ben daḫı görsem bu nūruñ aşlını
Kime baḫşış ola bilsem ehlini
572. Böyle zāriler kıllurken ol zamān
Uyḫu geldi uyudı ol nā-gehān
573. Bile idi oğlı Abbās ittifaḫ
Tıfl idi ol līk aḫlı pūr-vifaḫ
574. Şoñra bu ḫābı rivāyet eyledi
Aşlını bir bir ri'āyet eyledi

Turkish Studies

575. Kim ĥacer ĥurbında babam uyĥudan
Uyanıp ĥorĥuyıla ol nĥ-ten
576. Gĥtdi ben daĥı anuñ ardınca hem
Vardı bir kĥhin öñine urdı dem
577. Key mu' abbir kĥhinidi mu' teber
Aña dşin syledi virdi ĥaber
578. Ĥĥbda bir ĥurfa beyzĥ silsile
Çıĥdı zĥrumdan ĥopardı ĥlgle
579. Drt ĥaraf oldu biri Őarĥı tamĥm
Ser-te-ser ĥıldı iĥĥta iy hmĥm
580. Birisi daĥı ke-zĥlik ĥarbĥ ol
Bir ĥaraf daĥı semĥya ĥıtdı yol
581. İrdi hem taĥte's-Őerĥya bir ĥaraf
Daĥı olmadın bu ĥĥlet ber-ĥaraf
582. Ĥnĥde yeşil dıraĥt oldu hemĥn
Tldı nrından anuñ kevn  mekĥn
583. Oldı ol zencĥr yeşil drt budak
Tldı nrından cihĥn iy yzi aĥ
584. Kimse anuñ gibi bir ĥlĥ-nihĥl
GrmemiŐdi enver  zĥbĥ nihĥl
585. Grsedi olurdu Tbĥ ser-nign
Yıĥılurdu grse hem Sidre boyun
586. Grdm iki kimse daĥı anda hem
Pĥr nrĥnĥ kişiler muĥteŐem
587. Birisi Nĥ-ı Neciyyu'llĥh idi
Biri İbrĥhĥm Ĥalĥlu'llĥh adı
588. Ol mu' abbir didi taĥĥkĥka dŐñ
Őbhe yok sıdkĥna ĥĥŐıldur iŐñ
589. Gele Őlbñden Őehĥ bir ĥoŐ veled (17b)
Hergiz anuñ vaŐfına olmaya ĥad

590. Āsumān ehli zemīn hem ser-te-ser
Vireler hükminde anuñ cān u ser
591. Pāy-ı mihr-i ‘ izzetinden āftāb
İktibās-ı nūr ide şan māhtāb
592. İre hem sümme-i semend-i himmeti
Çarḡ-ı heftüm üzre bula devleti
593. Ekşeriyā bu ki ḡatmü’l-enbiyā
Ḥābınuñ ta‘ bīri ol ola şehā
594. Çār düstürü ola ol dört nihāl
Bir aşıldan olalar hem ḡayr-ı āl
595. Ümmeti ola anuñ yabraḡları
Olalar emrine tābi‘ her biri
596. Dāyimā şer‘ ini ızhār ideler
Şarḡ u ḡarb ehline iṣār ideler
597. Gördüḡüñ rü‘yāda hem ol iki er
Ḥābınuñ şıdḡına şāhiddür olar
598. Bunı Abdü’l-Muṡṡalib çün itdi ḡuş
Mevc urup deryā-yı şevḡi ḡıldı cüş
599. Baş açup pes Mekke’yi ḡıldı ṡavāf
Didi nezrüm olsun iy Rabbe’l-meṡāf
600. Ger ola bir daḡı oḡlum iy Ḥudā
Naḡl ide benden hem iş bu nūr āña
601. On olur oḡlum birin ḡurbān idem
Va‘ deye yoḡıdı ol demde nedem
602. Ol zamān buyıdı ‘ ādet bī-ḡüzāf
‘ Ayb olurdu va‘ deye ḡāyet ḡilāf
603. Ber-murād olmak için çok kimse hem
Ḥāş mālın nezr iderdi lā-cerem
604. Şeybetü’l-ḡamdüñ ki ehli Fāṡıma
‘ Amr kızıydı o şāha ḡātime
605. Çünkü ‘ Abdu’llāh’a oldu ḡāmıle
Maṡṡla‘ oldu Zühre mihr-i kāmıle

Turkish Studies

606. Pes irdet kıldı Hağ toğdı o hem
Nr ana nağl itdi oldu muğterem
607. Őm'da varıdı b-đadd ol zamn
Ulu khinler ki ağbr-ı cihn
608. Çok 'almetler bilrlerdi tamm (18a)
Ol Resl'n toğmasin iy hmm
609. Ol 'almetlerden ağl bir 'ilim
Bk kıalmamığdı hep zhir 'ilim
610. Yanlarında pes hemn bu kıaldı n
Bir đaber mld-ı 'Abdu'llh in
611. Varıdı anlarda kim bir cbbe Őf
Kna bulanmığdı gr neyler 'ağf
612. Eyledi rv rivyet k'iy 'am
Zekeriyy oğlı Yahy kıanı bu
613. Şyle kim bu Őfdan kıanlar şama
Toğa 'Abdu'llh ola hem zemzeme
614. şamladı n bildiler toğduğını
Kldılar çok hle def' itdi Ğan
615. Kim hemn tcirlerle yazdılar
Gnderp ehl-i KreyŐ'e bir đaber
616. Ola 'Abdu'llh'dan kim bir neb
Putların kırup ide yini dni
617. Anlarun giderdi 'ağlı ğıŐŐ olup
Unudurlardı yine 'ağla gelp
618. Ol Resl'n nrı virrdi Őaf
Cn u dilden meyl iderlerdi ana
619. Bliğ oldu br 'Abdu'llh n
Şeybe'ye endişe geldi 'açdı n
620. Ğark idp dery-yı đayret anı hoş
'Ucbe-i đasret dağı kim itdi ğıŐ

621. Bilmez anı ' aklı kim fermân ide
Oğlunuñ kaçkısını kırbân ide
622. Hâtif-i ğaybı işâret kıldı hem
Kim edâ kıl nezrünü iy zi'l-kerem
623. K'ol zamân ekşer şadâ-yı hâtifi
Vâki' olurdu degil bu söz hafî
624. Tırdı pes cân revğanın şem' eyledi
Ol zamân mihterlerin cem' eyledi
625. Anlara da şundu hayret cāmını
Bilmediler pes bu sırr encāmını
626. Çok tefekkür kıldılar bu kıaldı hem
K'anlara şalına kıur' a lâ-cerem
627. Kıur' a-i kırbân düşerse her kime (18b)
Niş-i fūrkat anı düşürsün ğama
628. Râzî oldılar çü buña cümleten
Aldı ol sehm-i kazâyı kıur' a-zen
629. Atdıgunca kıur' a sehmin her demi
Düşdi ' Abdu'llâh'a çekdiler ğamı
630. Kim cemâli âfitâbı şevkına
Yüz sürürdi mihr ü meh ayağına
631. Kim aña nūr-ı Resûl-i muhterem
Virmişidi çok şeref kāmildi hem
632. Olmışıdı manzar u cânı peder
Ğayrı oğlanları encüm bu kamer
633. Naql ider bir dağı rāvī bunu kim
Kazdururken Zemzem'i dir ol hakīm
634. Şu eger tiz çıkarise iy Hudâ
Birini evlādumuñ kılam fidâ
635. Didügi dem çıktı ol şu buldı yol
Çok sevindi lîk-' aħde nâdim ol
636. Hem rikâb olduğça bu şayf u harîf
Hem feraħ birle teraħ olur redîf

Turkish Studies

637. Didi ol khin ey h-ı Hrem
On deveye kur' a al oğluna hem
638. Kr' a ger derse oğluna eh
Dağı on rler ilhk it ana
639. T dınce kr' a ol rlere
Eyle krbn ' ahdn ĩfya ire
640. Biyz oldu ddi kr' a re
Cmle krbn itdi rh-ı servere
641. Anun in didi ol adr-ı cihn
OĞlıyam iki zebhn kmrn
642. Biri İsm' il anun biri ebi
Zeb hkmindeydiler girek neb
643. n bu dery-yı kelma yok kenr
Shil-i hikmetde yokla rzigr
644. Eyyhe'l-' uku irka'l-vef
Sellim all cemle'l-Muaf
645. Hd ol kiiye ok ' izzet itsn
Vilin diye Hk rahmet itsn

Der-Tezevvc-i ' Abdu'llh mine-r ve Nal-i Nr be-mine Htn. (19a)

646. ' kl oldu nki ' Abdu'llh tamm
Grr oldu ok ' acyib ol hmm
647. Bir gn ol babasına virdi hber
Ka' be bahsına vardum seyre der
648. ıdı iki nr zhrımdan hemn
Oldı bir arka biri grba revn
649. ora fevri birbirine kriur
Zhruma girp yerine kviur
650. Didi ' Abd'l-Mutalib ki ibu hl
bhe yokdur rst sdidur mal

651. Ola bir oğluñ mu' abbir kim baña
Muştulamıştı vire Allāh saña
652. Bārī çok āyāt-ı Hakk andan zuhūr
İtdi meşhūr oldı āfāka o nūr
653. Çok şanādīd-i ' Arab'dan her ' ızām
Māh-rū duhterlerini şubḥ u şām
654. ' Arz iderlerdi aña alsun diyü
Almazıdı ol çekelerdi kayu
655. Ol kazā-yı Kādir ü luḫf-ı kader
Kim bilür pes kimi ruzī kılsar
656. Bir bölük Şāmī Yahūdī ol zamān
Kaşd-ı ' Abdu'llāh için anlar ' ayān
657. Şām'dan kalkup ticāret adına
Geldiler pür-fitne şer bünyādına
658. And içişdiler k' anuñ üzre olar
Öldürelər anı yāḫud öleler
659. Ağuladılar kılcıların tamām
Gözleyüp anı kılcırlar ihtimām
660. Gice yoklarıardı anı tā-şabāḫ
Şaklanup gündüz yeraḫlayup rimāḫ
661. Bārī ' Abdu'llāh' ı bir gün buldılar
Yalıñuz bir tağa şayd için gider
662. İrdiler katl ideler tā kim anı
Aña yitişdi pes ol ' avn-ı Ğanī
663. Anda bir kaç kāfiri oқыyla ol
Atuban katl itdi ol şāḫib-uşul
664. Nā-gehān ' Abdü'l-Menāf oğlı Veheb (19b)
Ol Kureş' üñ ekremi manzūr-ı Rab
665. Pehluvānıdı Kureş' üñ ol şeci'
Şayd iderdi anda ol şavtı seci'
666. Görüben bu ḫālī şıcradup atı
Anlaruñ üstine kıldı sür' atı

Turkish Studies

667. Hem semādan nāzil olur grdi ol
Şret-i insde melā'ikden fuḥl
668. İtdiler anları cmle tārmār
Şıdılar her birin itdiler tebār
669. Pes irişp Şeybe'ye kıldı ḥaber
Ol daḥı a'vānile kıldı gzer
670. Anlaruñ varup kırup kimini hem
Bağlayup itdi esİR ol muḥteřem
671. Virdi bir kaçın Veheb aldı hemİN
Yā esİR ide yā ḳatlı ide yaḳİN
672. Pes Veheb grdi o 'Abdu'llāh'ı şağ
Çok sipās itdi Ḥaḳ'a ol yzi aç
673. Didi ne ḥālñ iy Mıřbāḥe'l-Ḥarem
İy Ḥudā nrıyla olmiş muḥterem
674. Ol senñ alnuñdađı nruñ řehā
Ḳudret-i Ḥaḳ'dur yiter 'işmet saña
675. Bu sebebden gāhİ 'Abdu'llāh'a hem
Dirleridi nāmı Mıřbāḥu'l-Ḥarem
676. Çn Veheb dndi v geldi evine
Didi bir bir mā-cerāyı ehline
677. Didi ehli Birre'ye iy zevcetm
Hem-serm hem-sırrum olan rāḥatum
678. N'ola 'Abdu'l-Muḥḥalib yanına sen
Varuban 'arz eyleseñ pāyına sen
679. Duḥtermz var cemİle řāhire
Āmine adlu 'afife bāhire
680. Kim odur bāđ-ı melāḥat gncası
Ḥb hem ra' nā gñl eglencesi
681. Drre-i beyzāsı tāc-ı 'iřmetñ
Ravḥ-ı reyḥānı riyāz-ı 'iffetñ

682. K'ola 'Abdu'llāh için ide qabul
Pādişāh-ı Ka'be ol aşl-ı uşul
683. Birre didi k'iy Vehēb 'aqluñ qanı (20a)
Ne muhāl endiše k'iylersin anı
684. Niçe ulu kişiler duhterlerin
Meh-liqā hurşid-rū ahterlerin
685. Aña 'arz itdiler almadı o pes
Kim faqirūñ kızın ider mi heves
686. Didi yā Birre benüm bu erligüm
Kim bu gün itdüm anı olmaya güm
687. Hem faqirisem qapusında n'olam
Bilme misin 'aqrıbā yohsuliyam
688. Birre varup bārī 'arz itdi hele
Anı hoş gördi o şeh de şad dile
689. Nām-zed kıilup dağı āyīn-i 'urs
İtdiler tertib ü hem tezyīn-i 'urs
690. Çarha girdi pes bu 'ursiçün felek
Şaçusına encüm-efşān her melek
691. Aldı medh okur 'Utarid defterin
Zühre muṭrib şems eyler defī terīn
692. Bir gice burc-ı şerefde kāmran
Māh mihre derc olup buldı kırān
693. Şanki sünbül hem-ser oldı lāleye
Gonca nesrinile toymaz jāleye
694. Çün bu deryā-yı kelāma yoq kenār
Sāhil-i şādīde yoqla rüzigār
695. Eyyühe'l-'uşşāqu işrāqa'l-cemāl
Sellimū şallū 'alā-şemsi'l-kemāl

Der-beyān-ı Hāmile Şoden-i Āmine Hātūn be-Resūlu'llāh 'Aleyhi's-Selām.

696. Çünk'irādet kıldı taqdīr-i Hudā
Mihri 'izzet burc-ı devletden toğa

Turkish Studies

697. Şeb be-ğayr ide mağām-ı sırra ol
Hayra mağdem ola ehl-i hayra ol
698. Toğa ya‘ nī kim Resl-i kāyināt
Vire tā pejmrdegāna ol hayāt
699. Bir gn emr itdi Ĥudā Cebrā‘īl’e
İndi bāb-ı Ka‘ be’ye emlākile
700. Zīr  bālā ehl-i mevcdāta ol
Şeş-cihāt ešnāf-ı mağlkātā ol
701. Mjdeler olsun diy kıldı nidā (20b)
Kim dşer bu gice rağme Muştafā
702. Mstecāb olur bu şeb kıluñ du‘ ā
Zīkrile iğyā idñ buluñ şafā
703. Hem ĥiğāb-ı msteğāb itdi ki Ĥağ
Ehl-i ‘irfān sırrına Rabb’l-felağ
704. Yā men ehva’n-nevme leylen yezdecir
Ulkiye’z-zıkrı fe-hel min-mddekir
705. İrci‘ u’l-ebşāre li’l-mhdā lekm
Fe’şkr bi’l-kerrateyni ĥālekm
706. Kim size bir rağmet i‘ğā eyleyem
‘Āmme-i mağlka ihdā eyleyem
707. Mihr-i ĥāver gibi dīn ızğār ide
Mağleme-i zalmāyı istiksār ide
708. Vağt iriğdi kim o ĥurs-ı şems-i dīn
Mağrığından ĥıla işrāğ ol hemīn
709. Bu şebñ ĥadrine ol Rabb u ‘Ağf
Ğalb-i ‘Abdu’llāh’a virdi hem vuğf
710. Pr-şafā ol Ka‘ be’yi kıldı ÷avāf
Pes gelrken ol ‘işāda bī-gzāf
711. Grdi k’ağar şyle bir ĥaybī bınar
Āb-ı ĥayvānıdı şan ol çeşme-sār

712. İrdi ğusl it diyü hâtifden nidâ
Bu şudan nüş eyle hem iy bü'l-hüdâ
713. Varuban ol hem helâlüne yaqîn
Kim aña naql ide bu nür-ı cebîn
714. Bildi rehber k'aña ol mühdi's-sebîl
Olsa hâdî Hâkık olur tîz kaşda neyl
715. Ğusl idüp nüş itdi pes geldi feraḥ
Çok şafâlar kesb idüp gitdi teraḥ
716. Ğâyıb oldu yine ol 'aynu'l-ḥayât
Pes sa'âdet ḥânesine itdi şitâb
717. Ol gice buldı şeref burc-ı kırân
Sa' dini meh mihre kıldı iktirân
718. Ğays-ı rahmet nâzil oldu pür-şeğaf
Aldı andan dürr-i ferdin pes şadef
719. K'ol gice oldu Āmine ḥâmile
Aḥmed ü Mahmûd luḫfi şâmile
720. Nür buldı çünkim ol lâhûtdan (21a)
Zühre gibi geçdi pes nâsûtdan
721. Her taraḫdan işidüp dürlü şadâ
Hem görüp eflâkden nür u ziyâ
722. Medḫ okur gül-zârda ṭurmaz hezâr
Ḥamdile küh-sârda gevher-nişâr
723. Bir melek şayardı ḫamli müddetin
İşidürdi ol Āmine 'iddetin
724. Kim diridi ol fülânıncı bu gün
Hem fülân gün toĝa ḫalk üzre o gün
725. Bir melek daḫı iderdi ḫoş du'â
Dirdi Allâhümme şalli'l-Muştafa
726. Her murâdın buldı pes Ḥâlık'dan ol
Lîk maḫzûnıdı tenhâlıkdan ol
727. Kim o 'Abdu'llâh'ı 'Abdü'l-Muṭṭalib
Temre göndermişdi olup mürteḫıb

Turkish Studies

728. Yeşrib'e varduğda fevt olmişdı ol
 'Ömri ancak otuzın bulmuşdı ol
729. Şoñra vađtā Mekke'ye irdi ĥaber
 Ĥađđ'a Abdu'llāh kim kıldı güzer
730. Zāhir oldu bir 'alāmet k'ol zamān
 Ka'be tamı iki şađđ oldu hemān
731. Ėulgule dūşdı Ėureys'e hem feza'
 Oda dūşmiş gibi kıldılar ceza'
732. Kimi dir bu mevt-i 'Abdu'llāh için
 K'ol durur zīrā zebīh-i şānī çün
733. Kimi dir 'Abdü'l-Menāf oğlı Veheb
 Eşca' idi fevtinedür bu ta'ab
734. Ėobdı nā-geh bir şadā ol Ka'be'den
 Kim bu ĥāletler degül bir nesneden
735. Nūrı kevneynūñ sirācı cennetūñ
 On sekiz bin 'āleme hem raĥmetūñ
736. Kim qarār-ı raĥmden ol meh-cebīn
 'Ālemi pür-nūr kıлмаđdur yađın
737. Nūrıdur şimdi ki geldi Ka'be'ye
 Heybetinden şadmet irdi Ka'be'ye
738. Kim ola pāyende 'izzet ber-қarār
 Ola hem pāyında putlar inkisār
739. Çün Āmine tıydı fevt olduğını (21b)
 Fürқatinden bilmedi n'olduğını
740. Mātem idüp āh u efgān eyledi
 Gūş idenlerūñ yüregin tađladı
741. Diridi mātem-zede yas eyleyüp
 Bunı hem merşiyeye için söyleyüp
742. K'iy baña her demde yār u maĥremüm
 Gōñlüm ārāmı kılan def'-i Ėamum

743. İrmedüñ kim Һasret idüñ AҺmed' e
Yâ saña kim ' arza-i imân ide
744. Şöyle kim müştâkidüñ mevlüdüñe
İrmedüñ ҡalduñ mı yâ maқşüduña
745. İřtiyâķuñ yoҺsa kim cândan mıdı
Yolına cân virdüğüñ andan mıdı
746. Muştuladılar mı yâ cânānuñı
Muştuluk virdüñ pes evvel cânuñı
747. Şems-rüyınuñ Һayâlin dilde sen
Şemse ҡılmıřduñ ne yıқduñ cümleten
748. Ґokmaduñ Һayfâ gül-i nev-bāveñi
Görmedüñ bulduñ ne Һaşıl yāveñi
749. Virmışıdı bir dürr-i yektâ Ğanī
Terk idüp āҺır yetim itdüñ anı
750. Dirmedüñ cân meyvesin iy vā çü sen
' Āķıbet ҡıldıñ yüzüm eyvā bu sen
751. Böyle diyüp niçe efgān eyledi
Lālenüñ bağrın ıolu ҡan eyledi
752. Geldi ' Abdü'l-Muṭṭalib gördi anı
K'iyler āhı āteři mūm āheni
753. Dir nařıĥat k' olmasun iy meh-miřāl
Ṭāķ-ı ebrū-veř k'ola ṭāķuñ hilāl
754. Nāle nārın āb-ı řabruñ birle bas
K'āyineñ pās olmasun gel itme yās
755. Raĥmet-i Raĥmān'a gel Һürmet ide
' İzzet eyle ya' nī nūr-ı AҺmed'e
756. Şaқın anı düd-ı āhuñdan gider
Ğam ğubārıyla aña virme keder
757. Tāzedür yüzi gül-i gül-zārdan
Gel Һazān itme hevā-yı zārdan
758. Kime şunmadı fenā cāmın cihān (22a)
Kime bāķī oldu bu nām u niřān

Turkish Studies

759. Bir emir kim cmleye Őamil olur
İktiddan ğayrı kim ‘amil olur
760. İy mine saña kllk ideyin
Ne buyurursañ o yola gideyin
761. Bisleyeyin ođluñı toğduğda ben
Dağı inanmayayın bir ferde ben
762. Borcun der fevt olan ĥod dyimi
Y Őatun almağ ne aŐıdır ğamı
763. Riĳkat itdi hem mel’ik zrına
Trdılar Şaf Şaff o Hağ ddrına
764. Didiler y ‘lime’s-sırrı’l-ĥafı
Yine sırruñ sen bilrsin iy Őafi
765. Bilmedk biz bu ne ĥikmet k’iy Hakm
Fhr-ı ‘lem toğmadın oldu yetim
766. Anlara buyırdı luĥ idp ĥud
Mnfa’ il olmañ meleklerm buña
767. K’ol ĥabbmdr Muĥammed mh-r
Burc-ı ztuñ mihr-i drr-i baĥr-ı H
768. Mihr-i ĥubb ispihr-i tenh olsa yig
Hem yetim ol drr-i yekt olsa yig
769. Dimeyen baña tecerrdle bel
Dest-gr olmaz aña luĥfum eli
770. B-kes itdm sevdgmdendr anı
Ēayrıdan Őaĳladuđumdandur anı
771. Tlib-i Hağ vsıl olmazdur yaĳın
Ata v hem anadan dr olmadın
772. Toğmadın ĩnkim atasuz ĳaldı ol
ĳala tfliken anasuz dağı ol
773. ĳullarum mihrine olmaz nisbeti
Zerre-veş biñ ata ana Őefĳati

774. Ol k'anuñ hıbbına halk itdüm cihân
Ola mı 'âlemde maḥzûn-ı zamân
775. Ben aña maḥbûb u baña ol ḥabîb
Pes o dünyâda hîç olur mı ğarîb
776. İndi hem gökden melekler fevc fevc
Şanki koptı lücce-i gerdûnda mevc
777. Geldi her biri Âmine yanına (22b)
Söyleyüp cânlar katarlar cânına
778. A'yün-i cinn ü şeyâfından anı
Şöyle saklarlar tıutup Hakk emrini
779. İçlerinden bir melek kıldı nidâ
K'ol nidâya ola biñ biñ dil fidâ
780. Dir beşâretler saña iy meh-cebîn
K'ola batnuñdağı fahru'l-mürselîn
781. Var elümde hem mufaşşal bir du'â
Kim saña ta'vîz için virdi Hudâ
782. Kendüde bunu götürsün didi Hakk
Şerr-i cinden bî-ğam olsun didi Hakk
783. Niçe bunuñ gibi aḥvâli 'ayân
Gördi tâ vaqt irişince bî-gümân
784. Toğuz ay batnında mekş itdi Resûl
Görmedi âlâm u renci hîç ol
785. Haşr olunca bu kelâm olmaz tamâm
Cânile diñ es-şalâtü ve's-selâm
786. Eyyühe'l-'uşşâku işrâka'l-cemâl
Sellimü şallü 'alâ-şemsi'l-kemâl

Der-Maḥla'-ı Vilâdet-i Hazret-i Resûl 'Aleyhi's-şalâtü ve's-Selâm.

787. Sâkiyâ bu ana dek şunduñ şabûḥ
Şimdiden girü ğabuķı kıl fütûḥ
788. Bu gice gel bize vir hoş ḥâleti
K'ehl-i 'ışka ḥübdur şeb soḥbeti

Turkish Studies

789. Muıribā dem-sāz-ı Őehnāz ol bu Şeb
Zemzemeyle kıl nevā ‘ uŐŕāka heb
790. Rāstı ehl-i Őıfahān u ‘ Irāk
Bezmne hem-dem olalar pr-vifāk
791. İktizā itdi ç Vehhāb u Mbn
ıoğa tā ol maıla‘ ından Şems-i dn
792. Bir gice kim rāhat’l-ervāhıdı
Şanki Őubı-ı fāliıu’l-ıŐbāhıdı
793. Leylet’l-ıŐneynıdı Hāk genci Şeb
Hem Rebı‘ ’l-evvel on ikinci Şeb
794. Zevk  Şevkile pr oldu Şeş-cihāt
Kim toğar bu gice fāıru’l-kāyināt
795. Hoş nesmile tolup arz u semā (23a)
Her dimāĐ oldu mu‘ aııtar pr-Őafā
796. GlŐen-i dnyā mzeyyen blbli
Şan srāıı-veş kılırdı glgli
797. Dağda arturdu gg fāıte
BāĐda bezm itdi tıı sāıte
798. Āsumān kılır semā‘ -ı pr-Őafā
Giyp ol prāne hoş delkın kabā
799. Tavk idp tesbıı-ı encm boynına
Daıı alup meh çerāĐın eline
800. Ol meh-i nev-mihrine hem bu kamer
Zerre-veş dner miyānında kemer
801. MŐteri sa‘ dnı gālib eylemiş
Kendine Merrıı’ı rāĐıb eylemiş
802. Oldı gyende ‘ Utarid Zhre hem
Pr-ıtarab gitmiş Zuıal’den cmle ğam
803. Recm-i dv in hiŐār-ı Őebde mihr
Tr atar her yaıa elde iŐper Őipıhr

804. Zîr ü bālâ cümle havrâ cavķ cavķ
Muştılarla her yaña pür-zevķ ü şevķ
805. Açılup cennet ķapuları o şeb
Ka'be'ye altun ķanādîl aşdı Rab
806. Habs olup İblîs hem Lât u Menât
Hep helâk oldılar anda iy şikât
807. Bir balıķ varıdı deryâ içre hem
Adı Talmûsâ idi iy zi'l-kerem
808. Yidi yüz başı yidi yüz kıuyruğı
Hem yidi yüz var cebel innülüği
809. Her biri kûh-ı Kıubeys'den a'zam ol
Hût-ı pür-u'cûbe idi efham ol
810. Ol gice ferhân olup itdi ıztırâb
Ėulgûle virdi cihâna bî-hisâb
811. Bir firişte Āmine yanına hem
Geldi dir vaķtuña hâzır ol bu dem
812. Kııl teveccüh Hâzret-i Hâķķ'a hemîn
Kim toğısar bu gice ol şems-i dîn
813. Bu gice oldur ki Hâzret-i Muştafâ
Pâdişâh-ı taķt-gâh-ı ışıfâ
814. Maķdem-i hayrı cihân teşrif ide (23b)
Hâķķ 'ulûmın 'âleme ta'rif ide
815. Gün gibi hâķ dîni ızhâr eyleye
Bâtıl edyânı hem idbâr eyleye

Ėaşıde-i şeb.

816. Hâķ'dan ol mefhar-ı 'âlem vire peygâmi bu şeb
Raķmet-i 'âmm ide ehl-i dile in'âmı bu şeb
817. Nüh-ķabaķ k'oldı felek matbaķ-ı âlâsından
Devr-i bezm itdire seyyâre yidi câmı bu şeb
818. Necm-i sa'dı şeref-i evce su'ûd itdigiçün
Yıldızı düşe la'inûn gide iķdâmi bu şeb

Turkish Studies

819. Őāh-ı Őehr-i Őerefn nat[] -ı sa[] ādetde ruğı
Niĕe beydağlarile māt ide eŐnāmı bu Şeb
820. Gl-i āmāl ola ĕn glbn-i Ėam zre besm
MurĖ-ı dil Őāh-ı hevesde Ėıla ārāmı bu Şeb
821. MuźmaĖil ide kfr źulmetini dnyādan
Nr-ı imānile ĕn subĖ idiser Őāmı bu Şeb
822. İy k'emānetde idi nr-ı nbvvet niĕede
Ola issine m'eddā gre ikrāmı bu Şeb
823. Ehl-i tevĖide ĕ bu dem Őunulur cām-ı ferağ
TelĖ olur mecma[] -ı mŐrik bulur encāmı bu Şeb
824. Mihr  māhile ki fağr ideridi ĕarĖ anı gr
Şems-i dnile zemn idiser ilzāmı bu Şeb
825. Dil sarāyı gibi pr-nağŞ ola her tāk-ı behişt
Tāk olup tākı ĕaĖimn Ėoya ibrāmı bu Şeb
826. Tola envā[] -ı gher la[] l-i dr-efŐānından
Şadef-i gŐ-ı huŐ-ı []ārif  her []āmı bu Şeb
827. İ[] tilāl-i dil-i kffāra ki bu ŐiŐĖat-i Şer[]
Ėamı mağrn u leff eyleye ālāmı bu Şeb
828. Başına her felegn Ėona "le-[] amrk" tācı
Sırr-ı "levlāk" ĖiŐābından ire kāmı bu Şeb

MeŐnev.

829. []İd ĖaĖĖı bu Şeb-i Ėadrn eŐhā
Kimse bilmez Ėadrin illā ol Ėudā
830. Bu gice vaŐfında fi'l-cmle beyān
Var Ėamine nağl ider k'anı []ayān
831. ĕnki bildm dimiŐ ol gice hemn (24a)
Tga benden kim ĕihāna Şems-i dn
832. Pes evmde b-kesidm yār yoğ
ĖalmiŐidm yalnz deyyār yoğ

833. Zire ‘ Abdü’l-Muṭṭalib ol gice hem
Ka‘ be ṭavfına yöneltmişdi ḳadem
834. Hem beni saḳınuđıyçün ol reṣīd
Ḥāne ḳapısına aşmışdı kilīd
835. Ğussa vü endūh-ı ğamla ben ğarīb
Nāleler ḳılup diridüm yā Mücīb
836. Yā İlāhi yā Mu‘ ine’l -‘ ācizīn
Minke ‘ avnī müsteĝāṣen külle ḥīn
837. Bi’l-‘ anā emseytü min-ḥüznin elīm
“Messeniye’ ḳ-ḳurru” fe’ḳşuf yā Kerīm
838. Ḥazretüñe çoḳ münācātum benüm
Cān u dilden ‘ arz-ı ḥācātum benüm
839. Kim ğarībem ne re’īsüm var benüm
Ne enīsüm ne celīsüm var benüm
840. Atam u anam ḥelālüm her biri
Virdiler yolunda ḥod cān u seri
841. Ne ḳılam ḥālüm n’ola ya Müste‘ ān
Bu gice çün ṭoĝısar bu ṭıfl-ı cān
842. İrdi nā-geh bir nidā kim sem‘ uma
Şabr it iy Bint-i Veheb düşme ğama
843. Çün ḥabībüm oldu mevlūdūñ senūñ
Ḥāşıl oldu cümle maḳşūduñ senūñ
844. Bī-kes itdüm saḳınup aĝrāzdan
Pāk zātin a‘ yun-ı a‘ rāzdan
845. Ğayretüm bu görsün evvel ḥāşlar
Şoñra ḳılsun aña ğayrılar naḳar
846. İrdi ğuş-ı hūşa çünkim bu nidā
Cān dimāĝına irişdi çoḳ şafā
847. Oldı şevḳile vücūdum pür-ferah
Zerre deñlü ḳalmadı dilde terah
848. Görürem bir nūr saḳf-ı ḥāneden
Çıḳdı şark u ğarbı ṭıtdı cümleten

Turkish Studies

849. Hem havâ üzre melekler bir firâş
Döşediler sündüsidi ol kumâş
850. Yarılıp dīvār açıldı bir kapu (24b)
Çıka geldi dört hâtûn bahtlu
851. Nîk-ħaşlet hûb u zîbâ yüzleri
Mürdeye cânlar bağışlar sözleri
852. Her biri envâ‘ teslîmât idüp
Baña ‘ izzetlerle ta‘ zîmât idüp
853. Biri Ĥavvâ idi dir kim muştıluğ
Kim virildi saña işbu bahtıluğ
854. Toğa oğluñ ola raħmet ‘ âleme
K’öğredürdi nûrı esmâ Ādem’e
855. Hâcer idi biri dir kim ol feraħ
Gelmesün ħalbüñe aşlâ bir teraħ
856. Oğluñuñ cediti ħelâlümdür Ĥalîl
K’âteşin serd itdi bununçün Celîl
857. Biri daħı Āsiye didi ki ol
Bil ki oğluñ gibi yoğdur bir oğul
858. Hem-ser-i Fir‘ avnidüm lâkin Ĥudâ
Hiç yağın itdirmedi anı baña
859. Ĥazret-i Mûsâ’dan işitdüm yağın
Didi evşâfın ħılup telğîn-i dîn
860. Şâdmânem k’ola luğf-ı zi’l-minen
Buña olam câriye cennetde ben
861. Biri Meryem’di didi kim râħat ol
Şâd u ħürrem pür-şafâ bî-zaħmet ol
862. Oğluña ‘ İsâ ki Rûħu’llâh iken
Tutdı gökde ümmet olmağa vağan
863. Böyle diyüp her biri ikrâm ider
Ĥıdmete geldük diyü i‘ lâm ider

864. Sözlerin çünküm işitdüm bâ-vefâ
Dehşetüm gitdi vü oldum pür-şafâ
865. Kâlbüme Hâk'dan irişdi fetḥ-i bâb
Gözlerüme keşf olup cümle hicâb
866. Ravza-i rıdḩvâna döndi Ka'be hem
Nürile taldı Şafâ vü Merve hem
867. Çok ḩurüş irişdi âb-ı Zemzem'e
Cümle eşyâ kıldılar hep zemezme
868. Gökden indürdi melekler üç 'alem
Kim yişil 'âlî münevverlerdi hem
869. Ka'be üzre şarka vü ğarba hemîn (25a)
Dikdiler şevkile her birin yakîn
870. Taldı etrafum 'acâyib ḩüriler
Muştafa'yı birbirine muştular
871. Şark u ğarb arası hep kevn ü mekân
Hem Süreyyâ'dan şerâya ins ü cân
872. Her biri Hâk'a şenâ îşâr ider
Bî-nihâyet ḩamd ü şükr ızhâr ider
873. Cümle ehl-i âsumân kalmadı heb
Müjdeler için yire indirdi Rab
874. Mâ-haşal dürlü melekler fevc fevc
Kim hubûḩ eyler kimi gözlerdi evc
875. Birbirine şâd u ḩurrem muştılar
Daḩı biri birine virür ḩaber
876. Kim ḩudâ Rıdḩvân'a buyurdi yakîn
Tâ aça rahmet ḩapuların hemîn
877. Zinet eylegil cinânı didi ol
Hem ilet saçuya ḩür-ı 'aynı ol
878. Kim toğısardur bu gice Muştafa
Âfitâb-ı burc-ı evc-i işîfâ
879. Emr idüp Hâk didi Mâlik ḩurmasun
Hep caḩîmün ḩapuların bağlasun

Turkish Studies

880. Geldi Cebrā'ıl ü Mıkā'ıl hem
Dağı İsrāfil cmle muğterem
881. Her biri ıtatar elinde bir ıtabağ
Ni' met-i cennetle pr kılmış o Hağ
882. Didiler bu ni' meti iy bā-řafā
Ađmedile saña gnderdi Hdā
883. Tā bu ni' met luğfi tab' uñ kıla řād
K'ola rh-ı Ağmed anuñla křād
884. Yudılar hem āb-ı rağmetle elm
Yidm ol hānı pes oldu hoş demm
885. Oldı cānum ğarđa-i bağr-ı řafā
Mevc-i řādı tarđ idp fevc-i ' anā
886. Geldi bir hrī dağı řāvus-şekl
şreti ādem gibi řāhib- ' ağl
887. Bir şadeğ şundı şolu āb-ı zlāl
Nş-ı cānı giderr niş-i melāl
888. İçdm anı oldu şalbm pr-ferāđ (25b)
Cāna şoldı řevđ çn gitdi terāđ
889. Bir şaçı hem hr-ı ' aynñ geldiler
stme bir çetr-i ' ālī şurdılar
890. Kim ser-ā-ser nrdan pr-zīver ol
Hem zıyā virr gneşden enver ol
891. İtdi pes bir řāyir-i řudsī zuhr
Aç u zībāyıdı başdan başa nr
892. Gerçi bir murđıdı şeklen ol velī
şan grndi şarf-ı Hağ'dan luğf eli
893. Yād idp nām-ı Hdā geldi o şuş
Zāhruma srdi şanadın pr-hrş
894. Zāhir oldu çn bu řarđ-ı ' ādeler
Ğarđ-ı bağr-ı hayret oldu cān u ser

895. Dil meşāmı pes mu‘ aṭṭar-ḥālīken
Her taraf gūyende-i aḥvālīken
896. Tuymışiken dürlü ḥālet gūş-ı hūş
Görmişiken çok ‘ alāmet didi hoş
897. Nā-gehān nūr-ı nübüvvet ğaybdan
Pertev urdı kim müberrā ‘ aybdan
898. Ya‘ nī baḫdum gördüm ol ḥurşīd-i dīn
Ṭoĝdı ‘ ālem ṭoldı nūrından hemīn
899. Cümle şey‘ün zıkrı ḥamd-i dil-güşā
Ṭoldı ‘ ālem zemzemeyle merḥabā
900. Kimisi dir merḥabā nūr-ı İlāh
Ḳıla engüşt-i laṭīfuñ şakḳ-ı māh
901. Kimi eydir merḥabā iy meh-cebīn
Ḳıldı zātuñ Ḥaḳ nebīlerden güzīn
902. Dir kimi hem merḥabā bedrū’ d-dücā
Pāyüñe her çeşm ü rüy olsun dü-cā
903. Merḥabā ḥatm-i nübüvvet merḥabā
Merḥaba şems-i sa‘ ādet merḥabā
904. ‘ Udde yā faḫran ileynā merḥabā
Ḳad laḳīnā müctebānā merḥabā
905. Merḥabā iy mehbiṭ-i envār-ı dīn
Merḥabā iy manzar-ı ‘ ayn-ı mu‘ īn
906. Gördüğün ḥīn-i vilādetde nisā
Görmedüm aşlā birisin bī-riyā
907. Çün çerāĝ-ı çeşmüm oldı rüşenā (26a)
Nāzır oldum nūr-ı ‘ aynümden yaña
908. Ka‘ be’ye karşı anı gördüm yaḳīn
Secde ḳılmış ol İmāmu’l-müttaḳīn
909. Başımı ḳaldurdu yirden diz çöküp
Ḳaldurup el Ḥaḳḳ’a daḫı yüz ṭutup
910. Çok tazarru‘ lar ḳılup dir ol Ḥabīb
Minke ed‘ ū istecibnī yā Mücīb

Turkish Studies

911. İy ki sensin cmleye pşt  penh
Mağfired kıl mmedme y İlh
912. Çnki hatm itdi du' y ol nesm
Đonca-veş ' annc olup oldu besm
913. Bu tebessm çok işret gsterr
Rağmet-i Hağ'dan beşret gsterr
914. Hoş nazar vrn-ı dil bd ider
Hande-i gl blbli dil-şd ider
915. Grn ol fağr-ı cihanuñ şnn
Luğf u iğsan u mrvvet knn
916. İbtid-i neş'et-i rhndan ol
İntih-y haşre varınca Resl
917. mmednndr şeff' i ber-devm
Cndan eydn pes ana dym selm
918. Eyyhe'l-' uşşku işrka'l-ceml
Sellim şall 'al-şemsi'l-keml
919. Hud ol kişiye çok ' izzet itsn
Vişliçn diye Hağ rağmet itsn

Der-Tehniyet-i Vildet-i Hazret-i Resl ' Aleyhi's-Selm.

920. Çn bu halt mine b-riy
Grdgi zre beyn itdi şh
921. Dağı ba' z tehniyetlerden ' ayn
Grnen yt kld ol beyn
922. Did çnkm ol kermt tamm
Grdm  gnlm pr oldu şd u km
923. İstedm k'ol çeşmmn nrn yine
Elme alup yz uram pyna
924. Geldi htifden hemn-dem bir nid
K'iylen ç gn Muştafa'y iğtif

925. İns ü cinden şaqlaň anı görmesün
Pâyına yañlış nazarlar irmesün
926. Enbiyâ evşâfile mevşûf idüñ (26b)
Ezkiyâ ‘ irfânile ma‘ rûf idüñ
927. Hûlk-ı âdem Şîş ‘ irfânın virüñ
Pür-şecâ‘ at Nûh divânın virüñ
928. ‘ İlm-i Hızr u hem Halîl’üñ hulletin
Cehd-i Yûşa‘ dağı Loqmân hikmetin
929. Nağme-i Dâvûd u hubb-ı Dânyâl
‘ İşmet-i Yağyâ vü İlyâsî-ğışâl
930. Zühd-i ‘ İsâ hem Süleymân heybetin
Hem Kelîmu’llâh Mûsâ himmetin
931. Hüzni Ya‘ kûb’ı vü hüsn-i Yûsuf’ı
A‘ yün-i a‘ yândan eyleñ hem hafî
932. İrgürüñ ‘ izz-i huzûrumdan yaña
K’evvel irsün nûr-ı iclâlüm aña
933. Bula zâtum gencini pes genciken
Ola tâ vaşfumla mevşûf ol hasen
934. Hem esenlesün ol ebrârum anı
Dürlü ta‘ zîmile ahyârum anı
935. Tehniyet kılsun semâvât aña hem
‘ Arş u Kürsî Levh-i mahfûz u kalem
936. Hil‘ at-i ten kutlulasunlar olar
Sidre Tûbâ hem qosun pâyına ser
937. Geldiler ervâhdan bir kaç fuhûl
Ağmedüm alup gözetdilerdi yol
938. Gıtdi ‘ ömrüm hâşılı pes geldi gam
Gözüme hürî görünmez oldu hem
939. Nâr-ı hasretle yakarken cânımı
Yine irişdürdiler ol hânımı
940. Gördüm anı aq kumaşa şarlu hem
Sürmelü ol çeşm-i nergis muhterem

Turkish Studies

941. Snneti olmuş kesilmiş gbegi
Misk  ‘ anberle mu‘ a‘ıtar cismi ki
942. Ol zamn ‘ detleri her ne ki var
Hep aa olmuş mretteb b-şmr
943. ‘nki grdm anı bu vechile ben
şd u ĥurrem oldu işbu cn u ten
944. ‘ rz oldu şalbme pes bu hev
Kim ne luşf itdi ki oğluma Ĥud
945. Cn kulağıma hemn irdi ĥiřb (27a)
Dağı hem keşf oldu şalbmden ĥicb
946. Kim kaēan ta‘ zmile mevldunı
Ol gzn nr v hem maķřdunı
947. Bu cenb-ı b-mişlmden yaa
‘nki seyr itdrdilerdi pr-şaf
948. Maĥrem oldu b-cihet derghuma
İrdi i‘ zzile İsm-i a‘ zama
949. şalbi mecl oldu nr-ı ztuma
Oldı miřbĥ enver-i mişktuma
950. Ben aa iy luşf-ı mevşrum didm
Merĥab iy mazĥar-ı nrum didm
951. şutlu olsun bu libs-ı ten saa
Cnua olsun beķ dyim ķab
952. Pdiřĥ ol saa ķul olsun cihn
İns  cinn olsun şufeyln her zamn
953. ‘ İzzet-i zt  cellm ĥaķķiēn
Nr-ı evşf-ı cemlm ĥaķķiēn
954. Her keml  mu‘ cizt-ı enbiy
Ztun oldu şıftı b-riy
955. ‘n bu ilĥm-ı İlh b-cihet
İrdi gş-ı cna virdi ma‘ rifet

956. Hem bu ‘ömrüm hâşılı bulmuş kemâl
Eyledüm cânile şükr-i lâ-yezâl
957. Bağdum ol ‘aynum çerâğına yine
Almış üç lü’lü’ anahtar eline
958. Anı gördüm ki melekler söyleşür
Biri birinden haberler şoylaşur
959. Didiler kim Ka‘be miftâhı biri
Dağı nuşret bâbı fettâhı biri
960. Birisi dâr-ı zafer anahtarı
‘İzzet için buldı bu dîn ahteri
961. Ola ya‘nî kıble-gâhı Ka‘be hem
Olısar dili ‘Arabca muhterem
962. Dağı mansûr u muzaffer olısar
Hâfıkayna Hâk peyâm-ber olısar
963. Geldi hıdmet itmege hem üç melek
Didiler oğluma “Allâhu ma‘ak”
964. Birisi tutar zeberced taştıdı
Ağmed’ün önine ol taştı kodi
965. Didi bu taşt üzre el ko yâ habîb
Her ne tarafında dilerseñ iy hasîb
966. Kodi ortasına vaqtâ k’ol hümâm (27b)
Didi Rıdvân Mekke’de kılduñ maqâm
967. Çün yedüñ hayru’l-umûr oldu yaqîn
İhtiyâr itdüñ vasaat lâ-büd hemîn
968. Ağmed’i aldı eline bu melek
Dürlü dürlü ‘izzet ikrâm iderek
969. Ol legen üzre tutup şoydı anı
Ol güneş yüzlüyi ol nâzük teni
970. Biri kim ibriğ tutardı gümüş
Yidi kez yudular ol şuyile hoş
971. Biri de tutardı kat kat bir harîr
Açdı anı çıkdı bir mühr-i münîr

Turkish Studies

972. Taşt tutan Rıđvān ki aldı mhri hem
Bu risālet hatmidr dir muhterem
973. Zahrına anuñla mhr urdı hemīn
Pes aña naql itdi ol nr-ı yakīn
974. Çn yirin buldı o mhr-i pr-zıyā
Ba' de hāzā ğayra vermezdir řehā
975. Bu mhr mihrine mihr-i āsumān
Gice gndz çarħa girmişdr revān
976. Kim gre ol mhri nār olur ħarām
Aña hem menzil olur Beyt'l-Ĥarām
977. řoñra bir aķ řfi kundaķ eyledi
Aña drl ' izzet el-ħaķķ eyledi
978. Daħı Rıđvān ol mbārek ğuşına
Syledi sırrile lāyık hşına
979. Hem dilini ağzına şundı hemīn
Emdi bir kaç anı ol ħurřid-i dīn
980. Āħir olduķda didi pes ' āfiyet
Saña emzrdm ' ulmı ' aķıbet
981. Ĥaķ seni pes kıldı ħātm'l-enbiyā
Bu merātib kutlu olsun dāyimā
982. Her ne kim ta' zīm ü tekrīm itdiler
Drt gn olduķda melā'ik gitdiler
983. Gerçi anlar ħod kesilmez gelmeden
Ol şehi dāyim ziyāret kılmadan
984. Bārī nevbet baña degdi ħāřılı
Elme aldum o bedr-i kāmili
985. Yz urup yzine başdum cānuma (28a)
Sylenr tutdum kulaķ ol ħānuma
986. Szin anuñ anlayımadum yakīn
Pes ne idrāk ola esrār-ı gzīn

987. Bu mücerred Āmine gördügidür
Gel ki manzūr-ı melā'ik ne durur
988. Budur ol evşāf-ı faḥru'l-kayināt
Dāyimā cānile eydūñ eş-şalāt
989. Çünkü na' tı baḥrına yoḳdur kenār
Sāḥil-i ' ibretde yoḳlañ rūzigār
990. Eyyuhe'l- ' uşşāḳu işrāḳa'l-vefā
Sellimū şallū cemāle'l-Muştafā
991. Ḥudā hem k'aña bī-ḥadd ' izzet itsün
Vişāliçün diye Ḥaḳ raḥmet itsün

Der-Tetmīm-i Tehniyet-i Resūl ' Aleyhi's-Selām.

992. İy gülistān-ı şafānuñ bülbüli
Naḡme ḳıl k'açıldı raḥmetler güli
993. Her taraḑdan esdi ḥoş bād-ı nesīm
Oldı bu gül-zār-ı dil ' anber-şemīm
994. Çün rabī' -i ma' nevidür bu faşl
Tāze cānlar buldı her pejmürde-aşl
995. Söylenür āşār-ı raḥmet her yaña
“Keyfe yuḥyi'l-arḑa ba' de mevtilhā”
996. Ḥoş-nevā ḳıl perde-i ' uşşāḳda
Saña dem-sāz ola tā ' uşşāḳ da
997. Ol cihān faḥrı ki toḡmışdı o şeb
Rāstī nev-rūza dönmişdi o şeb
998. Büzrüg ü Kūçek Şifāhān u ' Irāḳ
Gördiler dürlü ḥavādiş bī-şikāḳ
999. Varıdı bir aḥter-i ' ālī meḥīb
Ol gice seyr-i sipihr itdi ḡarīb
1000. Ḳavm-i Mūsā'ya ' alāmet buyıdı
Bildiler toḡdı ki ol raḥmet yedi
1001. Varıdı bir naḥle kim ḳurı şecer
Pes hemīn yabraḳlanup virdi şemer

Turkish Studies

1002. Bu ‘alāmet kavm-i ‘İsā’nuñ idi
Aħmed için her biri toğdı didi
1003. Varıdı bir Őuyı Őođılmış bınar
TaŐdı Őuyı aķup oldu āŐikār
1004. Kavm-i Dāvd’a bu yidi i‘tilām (28b)
Toğdı ol Aħmed didiler iy kirām
1005. atladı hem AyaŐofya ķubbesi
Yıkılup dŞdi ki arf-ı ķiblesi
1006. Hāliyā ma‘ mrdur bell yiri
Bu nedr n toğdı ol dn serveri
1007. Kayser’ñ kaŐrı dağı burc u beden
Yıkılup Kisrā da dŞdi krsiden
1008. Synp odı Mecs’nñ dağı
Gedi yire Sava bağrı iy ağı
1009. DŞdi eŐnām ol gice her anda var
Oldı apanlar aña rsvā v zār
1010. Niçe bunuñ gibi dağı mu‘ cizāt
Sylenrse vaşfa gelmez iy Őikāt
1011. Pes Harem’de ol gice ‘Abdu’l-Mutalib
Luf-ı Haķķ’a olmiŐıdı mrteķib
1012. Siyer ehli naķl idpdr bunu hem
Didiler kim didi ol Őāh-ı Harem
1013. urur idm nā-gehān irdi nidā
Ne urırsın toğdı diy Muştafa
1014. Őırayup yirimden ol dem b-emān
Pes cenāb-ı Ka‘be’ye oldum revān
1015. Secde ķılmış Ka‘be grdm pr-zyā
Āmine oldığı menzilden yaña
1016. Dağı putlar kim ne deñl varıdı
Ser-nign olmiŐ yaturlar hep didi

1017. Nūr olmuş göge ol evden direk
Devr iderler çevresin hūr u melek
1018. Ka'be kalkıp secdeden kıldı nidā
Muştuluğ olsun ki toğdı Muştafā
1019. Toğdı ol küffarı maḫhūr idecek
Beni bu eşnāmdan dūr idecek
1020. Daḫı dört rükninden āvāz irişür
Muştulaşmak birbirine qarışur
1021. Bir rükün "cā'e'l-ḫaḫ" oğur biri daḫı
Geldi sizden bir nebī dir iy aḫī
1022. Biri dir Allāh'dan pes geldi nūr
Biri daḫı "innā ersalnāk" oğur
1023. Dir Ḥacer Esved daḫı erkān tamām (29a)
Yā Resūla'llāh saña olsun selām
1024. Hem Şafā ol Merve ile söyleşür
Toğdı ol Aḫmed diyü muştulaşur
1025. Ğālibā oldı iştiyāqum görmege
Varuban pāyına yüzler sürmege
1026. Ḥāşılı geldüm Āmine yanına
Nūr gitmiş baḫdumıdı alınına
1027. Reng-i rüyında velikin yoḫ eşer
Oğlı toğmış gibi degil nīk-fer
1028. N'oldı didüm ol emānet nūr hem
Didi vardı issine iy zī'l-kerem
1029. Didim imdi göster ol cān meyvesin
Didi yoḫ destūr şimdi göresin
1030. Sa'yile bir kerre gördüm anı ben
Muntazırven göre gözüm k'anı ben
1031. Didüm iy kimdür baña virmez izin
Yā kim ola diye rāzī olmazın
1032. Eyledüm cür'et ki girem ḫapudan
Çıka geldi pür-ğazab bir nīk-ten

Turkish Studies

1033. Didi yoğ destr uĐ gn var iy şh
 ad red men lem-yuı‘ emre’l-İlh
1034. oğ mel’ik kim ziyret ideler
 Gelesin ol vağt ki bunlar gideler
1035. Pes tavağkuf eyledm drdnci gn
 Yine geldim t grem nedr o gn
1036. Bir nid oldu meleklere geln
 Degdi şimdi nevbet insna biln
1037. undağile ol mine AĞmed’i
 Drl ‘zrile o nr sermedi
1038. arşulayıp şundi cecdi eline
 Aluban ol dağı başdı bağrına
1039. Didi grdkte yzin ol şehr-i yr
 Celle men ehd li-z hsne’l-‘izr
1040. Ol mkeĐĐal gzlerin ağup Đabb
 Đonca-veş ıldı tebessm ol Đasb
1041. Ol tebessm şeybe’ye virdi Đurř
 Eyledi sevgsi cn u dilde cş
1042. Didi ‘Abd’l-MuĐĐalib iy Đoř-nihd (29b)
 Bu ciger-gşemiziğn n’ola ad
1043. Siz biln didi mine aÇa Đoř
 Dir idi lkin Muğammed her srş
1044. Didi girĐeksin Muğammed ver adı
 Her kitb-ı mnzal iÇre ĐaĐ didi
1045. M-cery didi varup ehline
 Cmlesin şaldı mine evine
1046. Heb Đarem ehli tammet geldiler
 Drl ikrm ile ‘izzet ıldılar
1047. Ol zamn resmini ıldılar o gn
 şeybe hem ıldı yidi gn Đoy dgn

1048. Cümle hâşş u 'amma in'âm eyledi
Hem vuḥūşile tıyūrı toyladı
1049. Mā-ḥaşal bir mertebe çekdi ta'âm
Vaşfa ḥadde gelmeye in'âm-ı tām
1050. Gördiler bunu şanādīd-i Kureyş
Didiler bunca taşadduklar li-eyş
1051. Bir yetīm için nedür bunca emek
Yoluna virdüñ anuñ ḥayli yimek
1052. Çok cevābım var didi şāh-ı Harem
Anı taḥrīr itmege doymaz kalem
1053. Biri bu 'izzet yetīme olsa yig
Dürr-i yetīm olsa bahā her n'olsa yig
1054. Biri bu naql itdi ol nūr-ı kadīm
Ādem alnından irince bu yetīm
1055. Şāḥibi budur çün ol nūruñ yakīn
Pes buña olmak gerek 'izzet hemīn
1056. Biri daḥı bu ki toḡduḡı gice
Ol kadar gördüm 'alāmetler niçe
1057. Ger anı vaşf eylerisem biñde bir
Yazımaz bir harfın anuñ biñ debīr
1058. Anlara didükde Şeybe ba'zını
Cümle taşdik itdiler ol dem anı
1059. Didiler vākı' da ol aşḥāb-ı fil
Münhezim olup bu yıl oldı katil
1060. Daḥı kaḥḥıdı niçe yıllar tamām
Toldı 'ālem ni' met ile pes bu 'ām
1061. Pes olur da'vāña bunlar da delil (30a)
'İzzetin kılsun mübārek ol Celil
1062. Ol yıl içre fi'l-ḥaḳıka bī-şümār
Oldı envā'-ı bedāyi' āşikār
1063. Kim ikiz kuzlamış idi her devāb
Olmuşıdı pür-ni' am her şeyh ü şāb

Turkish Studies

1064. Toğmuşıdı Kā' be'de ol yıl tamām
Dört yüz er oğlamıdı cmle kirām
1065. Şoñra yāri oldular PeyĐamberñ
B Cehil'den ġayrısı hep bunlaruñ
1066. Toğduğı gıce hem ol ġayr'l-beşer
Zmre-i şeytāna oldu çok zarar
1067. Men' olındılar o gıce cmleten
İstirākiçn semāya çıkmadan
1068. Pes varup İblīs yanına olar
Men' olınuğ diy virdiler ġaber
1069. İşidicek anı itdi ıztırāb
Dşdi teşvīşe hem-ān-dem bī-ġisāb
1070. Tolaşuñ didi cihānı ser-te-ser
Tā bilesiz ġādişe şoylañ ġaber
1071. Şark u ġarbi şoyladılar ol zamān
Ka' be'ye vaĐtā ki irdiler hemān
1072. Grdiler cmle melā'ik ġāşş u 'āmm
Tolaşurlar anda bir beyti tamām
1073. Muştulaşur birbirine iverek
Hem ol evden gge nr olmuş direk
1074. Gelben İblīs'e virdiler ġaber
ġaykırup yırtdı girībānın o ġar
1075. Didi iy vāh ol cihānuñ rahmeti
Āyet-i kbrā ġamunuñ devleti
1076. Çıkmış ol ġaĐĐ'uñ ġabībi Muştafā
Ol şefā'at menba'ı şıdĐ u şafā
1077. Bize ġayfā ġalmadı nuşret eli
Başımıza geldi 'ālem mşkili
1078. Men' olunduñuz semādan kim āna
Dāyima manzar-geh olmuşdur semā

1079. Tutarlar ümmetleri sünnetlerin
Kat' ideler cümlemüzden ellerin
1080. Niçe bunun gibi efgân eyledi
Akıdup göz yaşumı kan eyledi
1081. Ol gice çok kâhin ü cādū tamām (30b)
Hep helāk oldu vü rüsvây iy hümâm
1082. Haşr olunca hatm olunmaz bu kelâm
Cânile diñ eş-şalâtü ve's-selâm
1083. Eyyühe'l-^çuşşâku işrâka'l cemâl
Sellimü şallü ^çalâ-şemsi'l-kemâl
1084. Hudâ ol kişiye çok ^çizzet itsün
Vişâliçün diye Hak rahmet itsün

Der-Beyân-ı Redâ' -ı Hazret-i Risâlet ^çAleyhi's-Selâm.

1085. Yine çün kıldı teğâzâ tıfl-ı cân
Bula tâ tab'ı gıda-yı kâmurân
1086. Şîr-i ma' nâya ki pistân oldu harf
Dâye-i sîrrîde ^çaql oldu şigerf
1087. Şîr-i şîrîn-i ma' âniden emüp
Çün bu sūdile niçe sūd itdi hûb
1088. Pes dimâg-ı dil bulup zevkin yakîn
Rağbet-i şerh-i redâ' itdi hemîn
1089. Ol kim ister tâ ebed zevk eyleye
Ol habîb-i Hak redâ' ın dinleye
1090. Toğdığı yıl pes Muhammed Muştafâ
Toğmuş idi dört yüz er oğlan şehâ
1091. Bu şadâ âfâkı tutmuşdı tamâm
Ka' be'ye gelmişdi ^çıyşiçün ^çavâm
1092. Niçe yıl kaht olduğundan çok ^çArab
Geldi ehlin dâyeliğe itdi taleb
1093. ^çAybidi hem gözlenürdi her uşul
Dâyesüz bislenmezidi bir oğul

Turkish Studies

1094. Pes Āmine emzrrken Ağmed'i
Halvetinde aña irdi bir nidī
1095. Yā Āmine ođluña tt dāye kim
Kıl tevekkl gzle esrār-ı Hākīm
1096. Kim Hālīme adlı bir hātn gele
Çn Benī Sa' d obasından Şevkile
1097. Gele yağında o meh hem-sāyesi
Odur ol drr-i yetīmn dāyesi
1098. Gevher ol l'lye lālā olsa yig
Mihre Zhre bil ki hıdmet kılrsa yig
1099. Her ne kim iŐitdiyise ğaybdan
Şeybe'ye ol didi anı cmleten
1100. Didi Şeybe Őađla bu sırrı yağın (31a)
Dime ğayra lĳkin emri tt hemīn
1101. HāŐ u 'amma pes hber eylediler
Tā anıñçn murzı' a Şoyladılar
1102. Aldı çok hātn eline Ağmed'i
Lĳkin anlarn birisin emmedi
1103. Gitdiler nevmīd olup tā kim yine
Oldı tenbĳh ol Benī Sa' d iline
1104. Bir kabileydi Benī Sa' d ol zamān
Kağtdan bulmıŐdı anlar nez' -i cān
1105. Tağa çıkarlardı ol hātnları
Ot kkn yirlerdi dāyim her biri
1106. Bunlarılaydı Hālīme hoş-nihād
Gkden inmiŐdi Halīme aña ad
1107. Bir gice grr Hālīme hābda
Kim trur bir tr taraf-ı ābda
1108. Çeşme-sār olup ağar grr bu Şu
İçeniñ kalbinde kalmaz hiç buŐu

1109. Zâhir olup bir yigit dağı aña
Didi kim nüş eyle hem gel yun buña
1110. Didi dağı muştuluğ olsun eger
Mekke şehrine varup kılsañ güzer
1111. Olasın bir tıfla dâye sen i cân
K'ola ol tıflıñ tıfeyli ins ü cân
1112. Bendesidür evvelin ü âhirin
Ol durur hem “raḥmeten li'l-‘âlemîn”
1113. Tıtdı sözün ğâyıb oldu pes civân
Uyanup semrir görür cismin hemân
1114. Ḥayret alup ‘aqlını anuñ yaqın
Şevqden sığmaz derisine hemîn
1115. Hem ḥelâli Ḥâriş uyandı görüp
Yüzini ḥâtûnınuñ şan mâh-ı ḥûb
1116. Didi kandan bu melâḥatlar saña
Ol dağı pes didi rü'yâsın aña
1117. Çün sabâh oldu aña ḥâtûnlar
Otlamağ için pes itdiler ḥaber
1118. Gördiler yüzini olmuş mâh-veş
Her birisi oldılar ḥayrân u gaş
1119. Anlara dağı Halîme ḥâbını (31b)
Didi Ḥaḳ fetḥ itdi ḳalbüm bâbını
1120. Ömrüm olursa dağı yüz yıl tamâm
İstemez gönüm benüm kat‘â ṭa‘âm
1121. Didi Ḥâriş iy Ḥalîme bârî ṭur
Beni oğlancuqlaruñı hem ḳayur
1122. Gözleyüp ol dem ḥelâli sözünü
Ṭuruban ol ṭağa ṭıtdı yüzünü
1123. Geldi ḥâtıfden yine anda nidâ
Kim saña luṭf işledi Bârî Ḥudâ
1124. Ḳo zehârif fikrini iy ḥoş-nihâd
Ka‘be’ye itgil teveccüh bul murâd

Turkish Studies

1125. Ol helâlün Hâriş'i hem bile al
İresiz tâ devlete bulup kemâl
1126. Giri döndi pes Hâlîme şâdmân
Hâriş'e viridi o hâtifden nişân
1127. Ol Benî Sa' d ehli işitmişdi hem
Ka' be' de çok oğlan oldu muhterem
1128. Mâ-ğaşal her biri kıldılar yerağ
Ka' be' ye varmağa itdiler vifâğ
1129. Kimi at u kim deveye bindiler
İrişelüm diyü her biri iver
1130. Hâriş'ün bir merkebi vardı arığ
Şöyle arığ k'atlayımazdı qarığ
1131. Ol Hâlîme bindi çok gitmez ğarı
Kaldılar bunlar çü bir günlük giri
1132. Çıka geldi bir yigit ol gün sabâğ
Kim yeşil tonlar geyer elde rimâğ
1133. Didi k'iy merkeb muṭî' ol Şâni' a
K'olisar bu bir Resûl'e murzî' a
1134. İşidicek bu sözi merkeb hemân
Cüst ü çâlâk oldu kaldırdı taban
1135. Bindi Hâriş'le Hâlîme aña pes
Cümlesin geçdi şan oldu bir feres
1136. Aña her biri ta' accüb kıldılar
Hikmet-i Hağ hayretinde kaldılar
1137. Bu dağı ol Ağmed'ün âşâridur
Ol sürür-ı sermedün esrâridur
1138. Çün bu vaşfuñ bağrına yoğdur kenâr (32a)
Sâhil-i hayretde yoğlañ rüzigâr
1139. Eyyühe'l- uşşâku işrâka'l-vefâ
Sellimü şallü cemâle'l-Muştafâ

1140. Hüdâ ol kişiye çok izzet itsün
Vişâliçün diye Hâk rahmet itsün

Âmeden-i Hâlime be-Mekke Şerrefeha'llâhu Te'âlâ ve Murzi'a Şoden be-Resül 'Aleyhi's-Selâm.

1141. Mekke'ye çünkim Benî Sa'd irdiler
Tıflı olanlar oları gördiler
1142. Anları ikrâmile bir mevzi'a
Kondurup her biri tutdı murzi'a
1143. İttifâkâ ol Hâlime bulmadı
Bir veled kim pes anı emziredi
1144. Didi Hâriş aña kim n'oldı düşüñ
Yâ niçündür râst gelmedi işüñ
1145. Didi şabr eyle ki varup Ka'be'ye
Yüz urayın bâri girüp Ka'be'ye
1146. Ola kim yine işâretler ola
Luţf-ı Hâk irüp beşâretler ola
1147. Pes varup girüp Harem'den içerü
Anda idi Şeybe vardı ilerü
1148. Ayağına yüz sürüp çok ağladı
Ser-güzeştin aña bir bir söyledi
1149. Didi ol hâtûna 'Abdü'l-Muţtalib
Saña biz dağı olurduğ mürteķib
1150. Gel ki vâşıl olasın maķşûduña
Cânile şükr idesin Ma'buduña
1151. Hem Âmine dağı olmuşdı melül
Emmedüğinden birisini Resül
1152. Yine hâtifden aña şabr it diyü
Olmışdı hem beşâretler girü
1153. Pes gözedürdi Hâlime'yi o da
Lîk düşmişdi intizârile oda

1154. Āmine yanına geldi çünkü ol
 Āşinâlık bûyî cāna buldı yol
1155. Birbirine mā-cerāyî söyledi
 Pes hemîn ol tıfl-ı cānı şoyladı
1156. Baqdı künc-i hāneye bir şem‘ a var
 Didi gündüzde niçün şem‘ a yanar
1157. Didi Āmine degüldür şem‘ a ol (32b)
 Belki şem‘ -i Hāğ durur nūr-ı Resûl
1158. Cāme-hābından varup aldı hemîn
 Geldi şankim ebr içinde meh yakîn
1159. Ol Hālîme çünkü aldı eline
 Didi kırbān ola cānum yolına
1160. Gördi bir nūr-ı muşavver tal‘ atı
 Anda mestūr olmuş ol nūr āyeti
1161. Çünkü cānında yir itdi andan
 K‘aynadı baır-ı maħabbet cāndan
1162. Pes hemîn çāk-ı giribān eyledi
 Memelerin aña i‘ lān eyledi
1163. Emdi şağın emmedi şolın anuñ
 Şundı hem çıkmadı südi şolınuñ
1164. Ol kadar kaçd itdi südi tammadı
 Ne kadar şundı hem anı emmedi
1165. Şundı şağın yine emdi ol Hābīb
 Süd ikisinden dahı aqdı ğarīb
1166. Ol Hālîme didi cānum yoluna
 ‘Adl idersin şimdiden iy nūr-ı mā
1167. Kim kanā‘ at eyleyüp emdüñ birin
 Oğlum için koduñ ol birin yakîn
1168. Pes yüz urdı ol mübārek pāyına
 Düşdi a‘ la pāye anuñ pāyına

1169. Hâbinuñ ta' bîri çünkim oldı hayr
Şevkden görünmez oldı aña ğayr
1170. Çün Kureyş'den aqrıbâ hâtunlar
Gelüp itdiler ğulû tuyup haber
1171. Kim saña düşer mi bu ay pâresin
Bir fakîre ' avrete pes viresin
1172. Dime misin kim ' adûlar mekr ide
Pes ne yüzden dâyesin (?) alup gide
1173. Dir fidâ olsun size cân u tenüm
K'emr-i Hâk'da ne vücûdum var benüm
1174. Dâyim anuñ hâfızı Allâh'dur
Bâki yoğdur kimseden bir şâhdur
1175. Toğduğı gice ki gördüm bî-riyâ
Anı bilmez kimse illâ ol Hudâ
1176. Dağı toğmadın cihâna bu hilâl (33a)
Zâhir oldı bî-nihâyet dürlü hâl
1177. Ol ki zerkâ vü satîh aşhâb-ı fil
Kim niçe kaşd itdiler bî-kâl ü kîl
1178. Bu veled yüzi şuyına ol İlâh
Kahr idüp her birini kıldı tebâh
1179. Bu çerâğı kim uyardı ol hâfi
Hiç olur mı k'ola şimdi muntafi
1180. Ol çerâğı kim yağa dest-i ' aţuf
Oda yanar saşalı kim diye puf
1181. Mâ-şaşal virdi tesellî anlara
Didi anlar dağı Allâh o kere
1182. Bildiler çün ihtimâmını anuñ
Hep yerağın gördiler ol dâyenüñ
1183. Ol Âmine dâyeye ışmarladı
Bunu her üç ayda bir al gel didi
1184. Çün alup ol Aşmed'i kıldı vedâ'
Buldı Zühre mihrile pes irtifâ'

Turkish Studies

1185. Aldı biñ i' zāzile anı yaq̄in
Geldi ' arz itdi  el aline hem in
1186. G rdi kim alup gel r bir d rr-i n b
 fit b almış gel r şankim seş b
1187. A a H riş didi kim bu nev-hil l
K nqı burcdan t li' oldı p r-kem l
1188. Yoşsa ol d rr-i yetim-i z -bah 
Bu mıdur kim s ylen r dillerde h 
1189. Ol H l me didi k' na b -g m n
"Raşmeten li'l-' lem n" budur hem n
1190. Dağı ol nev-b de-i b g-ı şaf 
Gonca-i g nn c-ı g lz r-ı vef 
1191. Budur ol H k k  yeti k'itdi zuh r
Vaş ider  ncil   Tevr t u Zeb r
1192. H bimu n ta' b r-i  ayrı bu durur
H tif n  v z-ı sırrı bu durur
1193. Aldı  un H riş o c nı eline
Girdi luşf-ı k mur nı eline
1194. 'Aynı r şen  albi mesr r oldı hem
Ol Ben  Sa' d i re oldı muşterem
1195. Hem Ben  Sa' d ehli buldı işti h r (33b)
Ka'be'de bir  a  g n itdiler  ar r
1196. Ol zam n B  Cehl   B  T lib saşış
Muşıf olup didiler bunu şarış
1197. Kim irişd n ni e fazl-ı Aşmed'e
L k bir gice H l me Mekke'de
1198. Issıdan ol tıfl-ı c nu n bişigin
Ka'be  amına  ışarmışdı hem n
1199. Ağladı bişikde g kden indi ay
Aşmed' n bişigini  gridi ay

1200. Pes uyutdı vü yine kıldı su'üd
İkimiz bu hâleti itdük şuhūd
1201. Eyyühe'l-‘uşşâku işrâka'l-vefâ
Sellimū şallū cemâle'l-Muştafâ
1202. Hudâ k'ol kişiye çok 'izzet itsün
Vişâliçün diye Hâk rahmet itsün
1203. Ol Benî Sa' d itdi çünkim irtiḥâl
K'ideler menzillerine intiḳâl
1204. Pes Hâlîme Aḫmed ile merkebe
Oldı râkib buldı merkeb mertebe
1205. Yine merkeb sebḳat itdi cümlesin
'Aynına almazdı 'İsâ merkebin
1206. Her ḳadem başduḡı yirler bî-gümân
Hoş çemen olurdu sünbül zeymurân
1207. Ol çiçeklerden direrlerdi yaḳîn
Her refîḳ u kârübân olan hemîn
1208. Her ne yirde ḳonsalardı bir bî-kâr
Çıḳuban aḳardı fi'l-ḫâl âşikâr
1209. Taḡ u şahrâdan gelüp her cân-ver
Aḫmed'ün pâyına ḳordı çeşm ü ser
1210. Daḡı bir bulud olurdu sâye bân
Anı şaklardı güneşden bî-gümân
1211. Niçe bunuñ gibi ḫâli gördiler
'Âleme ifşâ idüp tuyurdılar
1212. Tıtdı evşâfi cihâni ser-te-ser
Yazdılar târîḫ erbâb-ı ḫaber
1213. Çün irişdiler Benî Sa' d iline
Girdi ol ḳavmüñ sa'âdet eline
1214. Ol diyâruñ ḳaḫtı ref' oldı tamâm
Luḡf-ı Hâk'dan irdi çoḳ in'âm-ı 'âm
1215. Oldı arzı kîmyâ pes nârı nūr
Âbı Kevşer bâdı hem 'anber 'ubūr

Turkish Studies

1216. Oldı beyti Hâriş'ün dârü'ş-şifâ (34a)
K'anda idi ehl-i hikmet Muştafa
1217. Her aşamm u şell u mefluc u darır
Görüp olurdu yüzün sıhhat-pezir
1218. Gelse bir hâcetlü anuñ yanına
Lâ-büd irerdi anuñ pâyânına
1219. Bir kişi 'azm-i sefer kılsa şehâ
Ahmed'ün yüzine bakup ibtidâ
1220. Gideridi maṭlabına ol hemîn
Ḥayr olurdu ol sefer aña yaḫîn
1221. Yine geldükde nazâr kılırdı hem
Maḫdemi ḥayra irerdi lâ-cerem
1222. Arttı ulaldukça fazlı bi-kıyâs
Ḥıdmetinde mihr ü mâh eyler sipâs
1223. Sâyir eṭfâle yoḡıdı nisbeti
Günde bir aylık olurdu kuvveti
1224. Naḫl olunur dâyesinden hem saḫîḥ
Kim şikât eyler rivâyet bil şarîḥ
1225. Ol ḥabîb-i Ḥaḫ kim oldur nîk-rây
Bisledüm dört yıl hem anı tokuz ay
1226. Terbiyetden çekmedüm ben hîç elem
Görmedüm ṭıflıyyetinde fi'l-i kem
1227. Misk gibi қоқardı bevli dâyimâ
Yir yutup fazla-i ta'âmın bî-riyâ
1228. Hîç libâsı olmayup nâ-pâk hem
Lu'b u lehv itmezdi aṣlâ biş ü kem
1229. Mâ-ḥaşal aḫvâl-i dünyeviyyeden
Birine mâyil degildi cümleden
1230. Ol belâgat ma' deni vechi melîḥ
Söyledi hem bir yaşında kim faşîḥ

1231. Didi pes “Allāhu ekber” evvelā
Hakḳ’a hem ḥamd itdi ḥamden ṭayyibā
1232. Dir çıkardı beni Ekrem ḥākden
Efdal-i ma’ den meniyy-i pākden
1233. İşidüp ḥayrān olurdum sözini
Yüz sürürdüm bulup anuñ izini
1234. Doğduğı dem “lā-ilāhe illā’llāh” ol
Dimişidi ḥod “Muḥammed’dür resül”
1235. Kāmilidi ‘ aklı anuñ hem selīm (34b)
Ḥüsn-i ḥulkı bī-bedel zātı ḥalīm
1236. Bāğ-ı behcetde hezār i’ zāzile
Şalmurdı servi ḳaddi nāzile
1237. Çünkü üç yaşına irdi Muştafā
Bī-nihāyet oldı fazlı bī-riyā
1238. Dört yaşında şems-i çārum āsumān
Çekdi yüzinden ḥacālet bī-gümān
1239. İrdi çün biş yaşına ol Ḥak-pezīr
Aña māh-ı çār-deh oldı esīr
1240. Yok nihāyet bu kelāma iy hümām
Cāndan eydüñ eş-şalātü ve’s-selām
1241. Eyyühe’l-‘ uşşāḳu işrāḳa’l-vefā
Sellimū şallū cemāle’l-Muştafā
1242. Ḥudā k’ol kişiye çok ‘ izzet itsün
Vişālīçün diye Ḥak rahmet itsün

Der-Beyān-ı Ba’z-ı Evşāfi’n-Nebī ‘ Aleyhi’ş-şalātü ve’s-Selām.

1243. Diñleñüz iy ‘ aşīḳān-ı Muştafā
Cümle evşāfindan anuñ bā-şafā
1244. Mu’ cizātı bi-nihāyetdür velī
Bilür anı sırr-ı Ḥak bilen velī
1245. Teşne-dil isen deñizden ḳatre pes
Baḥr-ı bī-pāyāna viriser heves

Turkish Studies

1246. Çün Hâlıme naql ider kim didi ol
İki oğlum vardı bendeyken Resûl
1247. Her gûn anlar kim gûderlerdi koyun
Sâyesinde ni' met olmışdı füzûn
1248. Ol habîb-i Hâk kâlurdu evde hem
Biz gulâmidük o şâh-ı muhterem
1249. Bir şabâhın luţfile didi kim ol
N'ola yâ ümmî sözüm olsa kabûl
1250. Varup ol kardeşlerümle ben dağı
Bile güdsem gözedüp haqq-ı ahî
1251. Kim degil insâf her gâhî olar
Çekeler zaĥmet ben olam bî-haber
1252. Râĥatile gölgelerde hoş geçem
Issılarda göreler anlar elem
1253. Çün bu vechile kim itdi iktizâ (35a)
Didüm olsun yoluña cânım fidâ
1254. Görmedüm hergiz ĥaĥâ fi' linde ben
Hem sözündür şanki hep dürr-i ' Aden
1255. Şaĥınuram gerçi tutam sözüni
Gölgeden izüñ güneşden yüzüni
1256. İy güneş yüzlüm oluram bî-karâr
Zerre-veş sensüz degülem âşikâr
1257. Şems-i Hâksın kim zevâl olmaz saña
Düşmenüñüñ yiri nâr olsa sezâ
1258. Munţafî olmaz egerçi nûr-ı Hâk
Lîk ĥavfüm ola mekr-i müteffaĥ
1259. Didi ışmarla eyâ ümmî beni
Aña k'andandur zuhûr-ı her nebî
1260. Her sözün tav' an kılırdum istimâ'
Lâ-cerem emrine kıldum ittibâ'

1261. Gitdi pes kardeşleriyle ol şabâh
Tut ki cânum bile gitdi bî-mizâh
1262. Çünkü aḥşam oldı gördüm ol Hâbîb
Önce bir koyun sürüp geldi qarîb
1263. Şınmışımış ayağı yoruldı pes
Düşdi gör kim n'eyler ol feryâd-res
1264. Oḥşayup zaḥmına ağız yarını
Sürdi koyunun giderdi zârını
1265. Pes koyun kalkup segirdi bâ-şafâ
Vardı kavuşdı süriye bî-riyâ
1266. Karşulayup bağruma basdum anı
Didüm iy cân dâyim itsün Hâk seni
1267. Eve geldük çok du'âlar iderek
Hâk' a hem ḥamd ü şenâlar iderek
1268. Cânum az kaldı ki n'oldı yolda ḥâl
Büyücek oğlumdan itdüm pes su'âl
1269. Didi ne ḥikmetler oldı vâlide
Varduḡ ol mer'âya çünkim Aḥmed'e
1270. Cümle eşyâ eyleyüp fetḥ-i kelâm
Didiler kim eş-şalâtü ve's-selâm
1271. Şoñra kimi didi yâ şâhib-kerem
Devletüñde ümmettüñ ḥayru'l-ümem
1272. Kimi dir yâ menba'-ı deryâ-yı fażl (35b)
Kimi dir yâ iki kevne şâh-ı aşl
1273. Ente ḥakḡun ci'te zehaḡa'l-bâḡılu
Meşḡalü'l-eşnâmı minke 'âḡılu
1274. Tu şefî'-i her güneḥ-kâr-ı za'îf
Dest-gîr-i hemginân-râ iy laḡîf
1275. Kimi dir luḡfun vişâliyle şehâ
Ḳıl şefâ' at bize de yâ Muştafâ
1276. Pes bu aḡvâl içre biz ḡayrânidük
Ḥaluban ḡikmetlere bî-cânidük

Turkish Studies

1277. ıa geldi anda bir arslan hemn
Cmle koyunlar tağıldılar yakn
1278. Muştafa hz karşu vardı pes o şir
Ayağına srdi yzin iy dilir
1279. n muķarin oldu mihre ol esed
Bizi hayli tre dşrdi raşad
1280. Ttdi arslanuñ klağın bu hmm
İtdi ilk sem' ine bir kaç kelm
1281. Smi' olduğda cevhir kavlini
Pes tapu klup gzetdi yolını
1282. Yine n geldği yola gitdi ol
Pes yine bizden yaña geldi Resl
1283. Aña didk ki ey fahr-ı cihn
şh-ı 'lem mcteb-yı mihtern
1284. şire n'emretdn kim itdi iķtid
Baş koyup tapuña gitdi ol ged
1285. Didi buyurdum aña kim iy esed
Yri yoluñ bu diyra eyle sed
1286. Eyledi sem' an u t' a ol kabl
Ba' de hz gelmeyeyin didi ol
1287. Kaşdum oyıdı greydm yzn
Yz sreydm t ki bulup izn
1288. Muntazırdum niçe yıllar tapuña
Hamd li'llh hşıl oldu ol baña
1289. n işitdm bunu didm iy piser
Virme řaķın kimseye bundan haber
1290. Niçe bunuñ gibi oldua hemn
Baña dirlerdi gelp anı yakn
1291. M-haşal dşdi dile nki Resl (36a)
Gnlme bu fikr kldı pes nzl

1292. Aḥmed'i teslīm idem tā ehline
 ƘorƘaram kim ire düşmen mekrine
1293. Hem ḥelālümle tanışduƘ bu sözi
 TütduƘ ol fikre muƘarrar hem yüzi
1294. Dāyeler her biri eṯfālını hem
 Evlü evine iletmişdi o dem
1295. Danişurken Ḥārişile nā-gehān
 Geldi Ḍamrā adlu oğlum pür-fiğān
1296. Didi yā ümmāh geldi iki er
 Aḥmed'ün bıçaƘla Ƙarnın yardılar
1297. Çün işitdüm bu sözi ben nā-tüvān
 Pes saçum yolup yüzüm yırttum hemān
1298. Āh idüp topraƘ şavurdum başuma
 AƘup irmez daḥı yaşum yaşuma
1299. Didüm iy vāh Aḥmedā vā Aḥmedāh
 Ƙad eşabnā fec' atün vā seyyidāh
1300. Başuma geldi benüm ƘorƘduklarum
 Cānuma şabrile zaḥm urduklarum
1301. Lā-cerem başum açuƘ yalın ayaƘ
 Gİtdüm ol mer' āya toğrı pür-firāƘ
1302. Duydı efgānum Benī Sa' d ehli hep
 Yügrüşüp ardumca Ƙıldılar taleb
1303. Kim severlerdi Ƙamusı Aḥmed'i
 Kim mübārek olmuşdı maƘdemi
1304. Çün yetişdüm gördüm ol cān pāresin
 Şağ u şālim görmedüm hem yāresin
1305. Ayağına düşüben aldum anı
 AğlayuraƘ bağruma başdum anı
1306. Gerçi yok mecrūḥı zībā cisminün
 LİK yüzinde tağayyür var anuñ
1307. Didim iy ḤaƘƘ'ün ḥabībi Muştafā
 Ƙardeşün Ḍamrā bir oƘ urdı baña

Turkish Studies

1308. Ne haberdür iy gözüm nûrı benüm
Diyivir şād eyle bu cān u tenüm
1309. Didi kim girçek durur Đamrā na‘ am
Geldiler iki kişi heybetlü hem
1310. Şan güneşdür kim münevver yüzleri (36b)
Mürdeler ihyā iderdi sözleri
1311. Birinüñ bir hançer-i bürrānı var
Biri bir ibriķ tutar bende-vār
1312. Geldi ol hançer tutan bī-kibr ü kīn
Şadrumı yardı göbegüme degin
1313. Līk kan aķmadı ağımadı hem
Acıyup irişmedi ařlā elem
1314. El soķup çıkardılar bir pāre kan
Kara uyuşmışdı atdılar hemān
1315. Yüregüm dağı çıkarup yardılar
Kanın anuñ dağı eyle kıldılar
1316. Didiler kim hażz-ı şeytāndur bu kan
Pāk olduñ şimdiden girü hemān
1317. Pes yüregüm şas içine şodı hem
Ol biri ibriķ döküp yudı hem
1318. Hātemin çıkardı barmaķdan biri
Aña hatm urup didi olduñ berī
1319. Kālbüñe yavuz fikirler gelmesün
Dağı dünyā hubbı ařlā girmesün
1320. Pes yüregüm yirine şoyup yine
Hem sıgayup ellerin üzerine
1321. Bitdi yaram kalmadı var bir eşer
Yara yiri gibi şurur bir şamar
1322. Eylediler çün bu ařvāli olar
İtdiler pes göklere şoğrı güzer

1323. Bunı dirken ol Benî Sa' d irişür
Gördiler Aḥmedle dāye söyleşür
1324. Şordılar virdi ḥaber dāye yaḳın
İki bölük oldılar anlar hemîn
1325. Bir bölük taşdıḳ itdiler anı
Didiler bu olısar şāh-ı senî
1326. Bir bölük kāhin olısar didiler
Dürlü dürlü siḥr idiser didiler
1327. Şoñra dīne da'vet olduḳda olar
Biri mü'min biri kāfir oldılar
1328. Didi dāye Ḥāriş'e gel kim yaḳın
Aḥmed'i ehline iltelüm hemîn
1329. Gıtdiler üştürlere olup süvār (37a)
Ka'be'ye irişdiler tā kim olar
1330. Gördiler yolda ḥavādiş bî-ḳıyās
Şaḳladı Ḥaḳ ḳıldılar çok çok sipās
1331. Mu'cizātı baḥrına yoḳdur kenār
Sāhil-i ḥikmetde yoḳlañ rūzigār
1332. Eyyühe'l-ü şşāḳu işrāḳa'l-vefā
Sellimū şallū cemāle'l-Muştafā
1333. Ḥudā ol kişiye çok 'izzet itsün
Vişālîçün diye Ḥaḳ raḥmet itsün

Der-Beyān-ı Rubūde Şoden-i Resül 'Aleyhi'ş-Şalātü ve's-Selām ez-Cenāb-ı Ḥazret-i Zāt Celle ve 'Alā.

1334. Çün Ḥalīme Ḥārişile geldiler
Muştafā'yı Mekke'ye irgürdiler
1335. Bir kenāra ḳondılar bunlar o gün
İtdi Ḥāriş deve yanında sükün
1336. Toḳuz ay dört yaşamışdı Muştafā
Ol sa'adet ma' deni kân-ı şafā

1337. Aldı eline Halime Amed'i
Verd  reyhn-veş o nr-ı sermedi
1338. Kaçırup gstermeyp nk  bede
Ceddine t kim anı teslm ide
1339. Daı kasd itdi ki evvel Ka'be'yi
Tvf-ı şkr idp bula k'ol rtbeyi
1340. Çn Harem içine irgrdi anı
Pes Hatm içre varup odı anı
1341. Geldi hatifden nid kim iy Hatm
Başna ondı senn şems-i 'azm
1342. İy Hatm irdi sana devlet bu gn
şad hezrn 'izzet  řevķet bu gn
1343. Sana irdi çn yini devlet eli
K'olasın sen pak cnlar menzili
1344. Her țarafdan pk cnlar cavķ cavķ
Geliserlerdr sana pr-mest  řevķ
1345. Dye hayrn oldu bu vzdan
Yoğıdı zr ki anda kimseden
1346. Her țaraf hali şuverden bu şad
Tldi 'lem o nidya cn fid
1347. Muştaf'yı anda çnkim odı o
T kim ol vzı ıla cst  c
1348. Ol adar ețrfa ıldı ol gzer (37b)
Bulmadı vzdan aşl haber
1349. Yine geldi grdi k'ol tfl-ı reşd
Ol meknda yoķdur olmiş n-bedd
1350. Hayret-ender-hayret irdi gnline
Yoķladı girmedi Amed eline
1351. Yaķasın yırtdı v efgn eyledi
İşidenler bağrını an eyledi

1352. Mekke şehrin ser-te-ser kıldı güzer
Muştafa'dan bulmadı kat'ā haber
1353. İrişüp bir pîr destinde 'asā
Didi n'oldı k'iy Hālîme bu saña
1354. Kim şunuñ gibi yaqarsın dilde od
Kim cigerler tutuşur andan çü 'ūd
1355. Mā-cerāyı çün haber virdi aña
Didi gel kim dest-gîr olam saña
1356. İlti 'Uzzā öñine dir bu şanem
Ġayb ahvālinedür pür-muĠtenem
1357. Bu şanem virür haber yitmişleri
DaĠı yirden kaldurur düşmişleri
1358. Didi ol 'Uzzā'ya hem kı lup sücüd
K'iy Hudāvend-i 'Arab iy baĠr-ı cüd
1359. Eyledüñ bize ki çok ikrāmdan
Bizi kırtarduñ niçe bir dāmdan
1360. Yava kılmış bu Hālîme tıflını
Hem MuĠammed'dür aña nām-ı senî
1361. Çün MuĠammed diyücek bütler hemîn
Ser-nigün olup yıkıldılar yaĠîn
1362. Didiler k'iy pîr eylersin taleb
'Azl idiser ol MuĠammed bizi hep
1363. Bizi ħod ol kılısardur seng-sār
Oluruz andan kesād u bî-'ayār
1364. Ol ħayāller kim görürler gāĠ gāĠ
Bizden anı daĠı kılısar tebāĠ
1365. Var Hudā ħaĠkı ıraĠ ol kıo bizi
Tā ki yaĠmasun bizi AĠmed sözi
1366. Ne ħaberdür kim virür deryāya cüş
Hem kı lur heft āsumān andan ħurüş
1367. Çün işitdi bu sözi eşnāmdan (38a)
Pes 'aşāsın atdı ol pîr-i kühen

Turkish Studies

1368. Lerze dşdi ħavfdan endmına
Ditremekler irdi hem dendnına
1369. Ćn Ħalime grdi prn ħlini
Pes unuttı kendinn aĥvlini
1370. Didi iy pr olmişidm gerĥi zr
Oldı ħayret iĥre ħayret baĥa yr
1371. Bir dem irdi baĥa ol vz-ı ĥoş
Şoĥ beni db-ı eşnm itdi ĥaş
1372. Gh tıflım ĥabdı ĥaybler benm
Gh arturdı bu işler şvenm
1373. Kimden aĥlayam kime diyem gile
Ben ki pr-sevdy oldum şad dile
1374. Baĥladı ĥaybı dilim şerĥ itmeden
Diyem ancaĥ yitdi oĥlum pes neden
1375. Ger anı şerĥ eyleyem bundan fzn
Ħlķı hep baĥlaya zencr-i cnn
1376. Didi ol pr iy Ħalime şd ol
Ħĥķ'a şkr it ĥuşşadan zd ol
1377. Ėam yime kim yitmiş ola ol yaķın
Belki  lem anda yitmişdr hemn
1378. Grmedn mi kim o putlar b-vcud
Oĥluĥ adından ĥ ĥıldılar scd
1379. İy  aceb dnyda grdm niĥe ins
Pr oldum grmedm ĥiĥ byle cins
1380. Eyyhe'l- uşşķu işrķa'l-ceml
Sellim şall  al-şemsi'l-keml
1381. Ħud ol kişiyeye ĥoķ  izzet itsn
Vişliĥn diye Ħĥ rahmet itsn

Ḥaber Yâften-i ‘ Abdü'l-Muṭṭalib ez-Gum Kerden-i Ḥalîme Aḥmed ‘ Aleyhi’s-Selâm(-râ).

1382. Çün ḥaber irişdi cedd-i Muştafâ
Dâyenün tıydu firâkından şadâ
1383. Geldi pes gördi ki Şeybe n’oldı ḥâl
Kılur ol zârî vü olmış bî-mecâl
1384. Şeybe daḥı eyleyüp âh u figân
Kıldılar nâliş feza‘ lar bî-kerân
1385. Yidi gün aradı bulunmadı ol
Şöyle kim gâyetde muşṭarr oldı ol
1386. Geldi bâb-ı Ka‘be’ye gamdan helâk
Didi iy dâna-yı sır rûḥî fidâk
1387. Kendümi bilmem ki şâḥib-râz olam (38b)
Ne vücûdum var saña hem-râz olam
1388. Kendümi görmem hünerlü didi ol
Tâ olam bu ḫutlu ḫapuda ḫabûl
1389. Yâ ne ḫadri ola kim secde kılam
Yâ ne ağlayam ki şoñ ḫandân olam
1390. Lîk sîmâsında ol dürr-i yetîm
Görinür âşâr-ı luṭfuñ iy Kerîm
1391. Beñzemez bizdendür ammâ bî-riyâ
Biz nuḫâsuz cümle Aḥmed kîmyâ
1392. Nesneler kim gördüm anuñ üstine
Görmedüm bir ins ü cânun üstine
1393. Aña tıflıyyetde kim virdüñ fazıl
Kimse aña biñ cehdile vâsıl degil
1394. İsterem senden bugün k’âḫir me‘âl
Vir ḫaber ḫâlinden iy dâna-yı ḫâl
1395. Şeybe çün böyle münâcât eyledi
Bî-niyâza ‘ arz-ı ḫacât eyledi
1396. Geldi âvâz ol derûn-i Ka‘be’den
Kim görürsün Aḥmed’i yakında sen

1397. Niçe yüz iqbälile mahzûzdur
Niçe bin emlakile mahfûzdur
1398. Zâhirin gerçi ki kılduğ hâkdan
Bâtınıdır lîk nûr-ı pâkdan
1399. Hâk altun kânıdur biz zergerüz
Geh anı halhâl u hâtem düzerüz
1400. Geh hamâyil kılaruz şemşir için
Geh anı tavğ eylerüz bir şir için
1401. Gâh levh-i hûb gannâc eylerüz
Gâh begler başına tâc eylerüz
1402. Niçe ‘ışıklar halk iderüz hâkdan
Kim gören anı qalur idrâkdan
1403. Zâhirin meşhûr-ı hânân eylerüz
Bâtının her demde pinhân eylerüz
1404. Niçe bin ma‘şûk u ‘âşık hâkdan
Halk iderüz nice lâyıq hâkdan
1405. Gâhî bu şeh gibi peydâ eylerüz
Kimini ol şâha şeydâ eylerüz
1406. İşimiz budur olar kim kördür (39a)
Görimez bu kârımız ma‘zûrdur
1407. Hâke bu fazlı anuñçün virürüz
Kim azıksız önine hân virürüz
1408. Gerçi hâkuñ zâhiridür bir gubâr
Bâtının gör kim şîfât-ı nûrî var
1409. Kâşifü’s-sırruz budur hem kârımız
Ol ki pinhân ola var ızhârımız
1410. Oldı çok ferzend-i dâna reh-nümün
Cümleden lîkin Muḥammed’dür füzün
1411. Şâd olup dirler zemîn ü âsumân
K’oldı bizden buncılayın ulu hân

1412. Gerçi şimdi tıflıdır oğluñ senüñ
İki ' âlem bil tufeylidür anuñ
1413. Biz anuñçündür cihân var eyledük
Hıdmetinde çarhı devvâr eyledük
1414. Çünk'ışitdi Şeybe bu âvâzı hoş
Geldi cânına şafâlardan hırüş
1415. Pes yine dergâha tutup yüz hemîn
Eyleyüp cândan münâcâtı güzîn
1416. Didi pes şimdi Muhammed kandadır
İy ' Alîmü's-sır nişân vir k'andadır

Haber-yâften-i ' Abdü'l-Muṭṭalib ez-Muhammed ' Aleyhi's-Selâm.

1417. Bir şadâ irdi yine andan cedîd
Didi kim iy tâlib-i tıfl-ı reşîd
1418. Ol Tihâme vâdisindedür turur
Bir ağaç altında nûrı berķ urur
1419. Taşra çıkdı Ka' be'den gördi Kureyş
Hıdmetine cem' olup irdi Kureyş
1420. Didiler iy şâh-ı Ka' be n'oldı hâl
Şeybe dağı anlara virdi maķâl
1421. Hem Kureyş'den Varķa adlu bir recül
İçlerindeydi ulu kişiydi ol
1422. Oķumışdı ol ki çok münzel kitâb
Aḫmed'üñ na' tın bilürdi bî-ḫisâb
1423. Didi yâ Şeybe ki ol tıfluñ senüñ
Bu nişânlar kim olur cümle anuñ
1424. Söyledi pes ḫaylî na' t-ı Aḫmed'i (39b)
ḫâfıķayna ol sürür-ı sermedî
1425. Çün tesellî virdi ol dağı aña
Mâ-ḫaşal her birisi kaldı taña
1426. Pes hemîn atlandılar ol ulular
Varup ol vâdîyi buldılar olar

Turkish Studies

1427. Muğl ağacı dibine oturmuş ol
Şeybe çn nce irişdi iy fuğl
1428. Yzi nrndan pes anı bildi ol
GrmemiŐdi kim toğalıdan Resl
1429. Didi Şeybe aÇa kimsin yā veled
Luğfile didi Muğammed'ven i ced
1430. İndi tiz atından ol Şeybe hemān
Bağrına basup ĐucaĐladı o cān
1431. Çok nvāziŐ Đıldı ' zr idp aÇa
Didi Đurbān ola ceddn yoluğa
1432. Grmedgm yzn iy Şems-i ĐuĐā
Olmuşıdı lā-cerem emr-i Đudā
1433. Her zamān ĐaŐd itdigimce grmegi
Yā getrdp yā varup yz srmegi
1434. Men' olunurduğ Đudā'dan ittifağ
Đāl buyıdı ilā-hāze't-telāĐ
1435. Đikmetin yine Đudā bilr anuğ
Đamd aÇa gsterdi pes yzn senn
1436. ' Ammları dağı irp grdiler
Ol gneş yzine Đayrān oldılar
1437. Bindirp bir ata pes anı hemīn
Mekke Şehrine çn oldılar yağın
1438. Cmle ehl-i Ka' be ĐarŐu çığdılar
Āfitāb-ı Đsnine çn bağdılar
1439. Oldılar her biri Đayrān zerre-vār
Didiler bu vechile na' tın hezār
- Ői' r.**
1440. Eyā iy meŐĐar-i ' ālem ŐehinŐāh
Ve yā iy zuğr-ı ādem Őāh-ı āgāh
1441. Alurken pertevini meh gneŐden
Gneş hsnne nisbet zerre iy māh

1442. Yüzüne Yūsuf-ı şānī dinilmez (40a)
Olur şānī saña çün Yūsuf iy şāh
1443. Ne zībā müntehā kıaddūñ ki Tūbā
Görem dir kıametūñ tıttup güzer-gāh
1444. Bulur lezzet sözüñden āb-ı Kevşer
Zıyā virür yüzüñ cennāta her gāh
1445. Cünūmı süñbülūñ zülfüñden oldı
Çeker zencire anı ħāh nā-ħāh
1446. Bu 'ar' ar kıaddūñi şāh-ı şānavber
Yıkılır kendüden görseydı nā-gāh
1447. Ĥabīb isminden irdi feyz-i ĥullet
Anuñçün oldı İbrāhīm evvāh
1448. Mesih oldı çü 'İsā ĥoş demüñden
Gözedür gökde saña tā bula rāh
1449. Tapuñ gibi cihānda şāh olur mı
Kapuñ gibi ola mı ulu dergāh
1450. Ayağūñ tozına bulan vişāli
Şebi Kıadr ola ruzı 'id iy şāh

Meşnevī.

1451. Pes Benī Hāşimle geldi ol Resül
Kıldı cecdi ĥānesine çün nüzül
1452. Geldi ümmi 'ammetesi anda hem
'Ātike Beyzā Şafıyye pes o dem
1453. Sürdiler yüzine anuñ yüzlerin
Her biri bağına başdılar hemİN
1454. Her biri ĥasretler i' lām itdiler
Üç gün evde aña ikrām itdiler
1455. Pes buyurdu Şeybe kim ol dāyeye
Virile ĥil' atler anı k'ayaya
1456. Baĥşiş ü ni' metler itdiler 'aĥā
Cümlesi merğübını kıldı fidā

Turkish Studies

1457. Őora aldı ol Āmine Amed'i
Ol sipihr-i 'izze mihr-i sermedi
1458. Yudı ıoŐ bularla ol ry-ı glin
aradı hem ol mu' anber kklin
1459. Srme çekdi hem o nergis eŐmine
oŐdı reyanile anı ceddine
1460. Şeybe kim meclis ttardı Ka' be'de (40b)
Dyim hem ıkm iderdi Ka' be'de
1461. n gelir grdi Muammed ıarŐudan
İtdi istibl anı ol nk-ten
1462. Gzlerinde varup pdı Amed'i
Getrp yanında yir idp ıodı
1463. Hzır olanlar  ta' zm itdiler
Drl ' izzetlerle tekrm itdiler
1464. Ehl-i meclisden biri didi k'aa
İltelm eŐnma gel bunı Őeh
1465. T sa' det baŐŐıŐ itsn her Şanem
Didi ' Abd'l-Mutalib pes aa hem
1466. Bilmed mi kim o nr-ı sermedi
Ādem alnından ber nal eyledi
1467. İssi bu Amed idi b-irtiyb
Kim beyn eyler bunı mnzel kitb
1468. Bu yakn mrsel peyember olısar
Hkm idp ol btleri hep ıırısar
1469. Bu geçen hafta Hlme ııŐŐasın
Grmed mi putlar pes niesin
1470. Kim Muammed adın iŐitdkde hem
Yzleri zre yıkıldı her Şanem
1471. Pes ne yzdedr ki trup Muştafa
ıla secde anlara iy b-Őafa

1472. Țurdu ol dem pes yirinden ol ĥabīb
Ol fasīh ü ol belīğ u ol ĥasīb
1473. Ka‘be estārın tutup dir yā İlāh
Senden artuğ yok durur bir pādişāh
1474. ‘Ālimü’s-sırsın Semī‘ u hem Başır
Ĥayy u Ĥayyūm u Aĥad’sın hem Ĥadīr
1475. Levĥ ü ‘arşı sensin icād eyleyen
Āsumān u arzı bünyād eyleyen
1476. Țağları evtād kılduñ yirlere
Ĥudretüñ şarf eyledüñ sâyirlere
1477. Dağı bu ezdādı ĥalk itdüñ ki tā
Tu‘rafü’l-eşyā’ü min-ezdādiĥā
1478. Ya‘nī kimin ‘ālim ü cāhil kimin
Dağı kimin zālīm ü ‘ādil kimin
1479. Kimini bay eyledüñ kimin fağır (41a)
Hem ‘aziz itdüñ kimin dağı ĥağır
1480. Anı kim sevdüñ yağın itdüñ saña
Sevmedüğüñ oldu merdūd iy Ĥudā
1481. Çün Ĥureş uluları bu sözleri
İşidüp ĥayretde ĥaldı her biri
1482. Kim bu sözler bīş yaşar sözi degül
İns degüldür varısa bu rüĥ-ı kül
1483. Bu güzel sözler işidilmiş degül
Kimse hem bu vechile bilmiş degül
1484. Her birinüñ sevgüsü artdı aña
Niçe ĥāl itdi ki ĥaldılar taña
1485. Ĥavf idüp sū-i nazardan anı hem
Anasına ilti ol şāh-ı Ĥarem
1486. Mā-cerāyı hem ĥaber virdi aña
Ol dağı şükr itdi Ĥağğ’a bī-riyā
1487. Pes Muĥammed ceddiyile her şabāĥ
Ka‘be’ye gelürdi bile bī-mizāĥ

Turkish Studies

1488. Vki' olduka hkmetde ha
Diridi yalıın anu Mutafa
1489. Muttaıl anımayınca Amed'e
Eylemez oldu hkmet Mekke'de
1490. Varduğınca kıldı szn i' tibr
Gıtdğince buldı b-add itihr
1491. Bu hikyetler o hu na' tıdur
Ol rislet ufinu ytıdur
1492. Nie yıllar zıkr olunsa bu ıft
hir olmaz cnile di e-alt
1493. Eyyhe'l- uku irka'l-vefa
Sellim all cemle'l-Mutafa
1494. Hd k'ol kiiye ok' izzet itsn
Vilin diye H ramet itsn

Der-Beyn-ı Ba'z-ı Kermt'n-Neb' Aleyhi's-selm fi-ıgarihi.

1495. Dilez kim yine ol haru'l-enm
Tıfliken kılan kermtn tamm
1496. Geri bar-ı mu' cizta yok kenr
Bilr anı anca ehl-i i' tibr
1497. Lkin iy dil-tene-i bar-ı 'azm (41b)
Cr' asından unalum olu selm
1498. 'tike kılmı rivyet kim hh
'Ammetesi Mutafa'nu iy melh
1499. Far-ı 'lem toğduğı gice yan
Kr er oğlan Ka'be'de toğdı hemn
1500. ora hı oldılar Peyđambern
Yidisi ill aadı anlaru
1501. Hem yan koularıydı bu yidi
Her birisi hem-sr u hem-rzıdı

1502. Bunlara söylerdi hikmet sözlerin
Keşf iderdi dağı ma' nî yüzlerin
1503. Biş yaşında idi ancağ ol Resûl
Geldi bunlarla evime bir gün ol
1504. Oturup pes bu yidi yârânile
Anlara söyler niçe ihsânile
1505. Anda bir hurma ağacı varıdı
Kurumuşdı çok zamân bî-bârıdı
1506. Ol ağaç dibinde oturdı pes ol
Didiler yârânı k'iy şâhib-uşûl
1507. İşbu hurma ağacı yaşarsa hem
Virse hurma olsa luğf-ı Zî'l-minen
1508. Gerçi ister gönlümüz anı 'aceb
Kuru ağaç hem degül vaqt-i ruşab
1509. Anlara didi Resûl-i bahtiyâr
N'ola bu ağaç virirse berg ü bâr
1510. Rabbümüz Qâdir k'anı ızhâr ide
Varı yoğ u yoğdan hem var ide
1511. Bunı diyüp kıldı nahle iltifât
Tuğanın depretdi Fağr-ı kâyinât
1512. Dağı didi 'Âtike kim ğurfeden
Gözedürdüm her ne işler olsa ben
1513. Zîra ' Abdü'l Muğtalib ensâbına
Anı ismarlardı her aḥbâbına
1514. Kim ne kıılır dağı n'eyler ol Resûl
Cümlesi târîḥ için yazılsun ol
1515. Pes yüzün dergâha tutdı Muştafâ
Anlayımadum sözün k'itdi şenâ
1516. Anı gördüm ki hem-ân-dem ol ağaç (42a)
Yaşarup budağlanup bî-i' vicâc
1517. Oldı salqımları yabrağlandı hep
Evvelâ büsri yitişdi şoñ ruşab

Turkish Studies

1518. Ol Resl'n stine dkldi hem
Yidi oğlancuğlar andan bış  kem
1519. 'tke i' cz-ı nağlı grdi n
Varup ayağına srdi pes yzin
1520. ĖarĐ idp dery-yı Đayret hem anı
Na' ta Ğz eyleyp didi bunu

Đaşıde Der-Na' t-ı Muştafa' Aleyhi's-Selm.

1521. Zih kermet-i kbr zih bu Đadr-ı ceml
Keml-i Őnına lyĞ durur ki virdi Cell
1522. Yanardı mihri sipihrn yzndeki nrndan
Anuğn itdi Őbbı ĐaĐ zerne Đall
1523. İrişdi Őemme-i cdun pes oldu berd-i selm
Olup behişt-i cinn Őerr-ı nr-ı Đall
1524. Ne sd ola Đasdun ne ' illeti dostun
Ki "l-yesdu Đasdn ve le'l-Đall 'all"
1525. Ne lyĞ ola bu cnum yoluna olsa fid
Ne diyebilem anı ben k'odur ağall-i Đall
1526. Đadn Şu' ' ı sennn d-kevne virdi Đıy
Çeker yzine gneş ebri olmaya ki Đacl
1527. Yznden irdi behişte kemlile Şeref
Sznle buldı leğfet o m-ı selsebl
1528. Grp bu Đaddni Đb pes oldu ser-nign
Revn-ı nzennne oldu selsebl sebl
1529. İderse meyli grp Sidre mnteh Đaddn
N'ola ki dindi  "el-cins ile'l-cins yeml"
1530. Ruğn gren didi "ve'l-fecr"i nkim eş-Őalh
ŐaĐn gren didi "ve'l-leyl"i pes hem er-rağl
1531. Olan vişline Đurbn olur Őehd ebed
HemŐe yoluna cnum pes olsa n'ola Đatl

Meşnevî.

1532. 'Âtike didi hem iy Fahr-ı cihân
Ne 'aceb i' câz gösterdün 'ayân
1533. Kimse hergiz itdi mi yâ ide mi (42b)
Yâ habîbî işbu sırr-ı a'zamı
1534. Pes buyurdı lu'f idüp ol hoş-kelâm
Müşkil işler Hâk'â 'āsāndur tamām
1535. On sekiz biñ 'ālemi var eyledi
Yo'kiken her birin ızhār eyledi
1536. İtdi bunlardan mufa'đđal beni var
N'ola pes kılsa du'āmı i'tibār
1537. Düşdi Mekke şehrine hem bu haber
K'itdi A'ħmed yine bir mu'ciz-eşer
1538. Er ü 'avrāt kalmadı kim geldiler
Ol 'aceb na'ħli temāşā kıldılar
1539. Yidiler göturdiler ħurmasını
Buldılar çün merd-i Hâk na'māsını
1540. Andan artuk Ka'be'de yo'ğıdı hem
Şöyle kim ħurma ağacı bîş ü kem
1541. Ol da'ħı niçe zamānidi ya'ħîn
Berg ü bārı yo'ğ kırumışdı hemîn
1542. Mu'cizātı ba'ħrına yo'ğdur kenār
Sāħil-i ħikmetde yo'ğlañ rūzigār
1543. Eyyühe'l-'uşşāku işrāka'l-vefā
Sellimū şallū cemāle'l-Muştafā
1544. Ĥudā k'ol kişkiye ço'ğ 'izzet itsün
Vişālîçün diye Hâk ra'ħmet itsün

Der-Mezemmet-i Ebî Leheb-i bî-Edeb.

1545. Çün ħalāyık gördiler na'ħli tamām
K'oldı zāħir mu'cize mā-lā-kelām

1546. Cn u dilden sevdiler ol AĞmed'i
Dil saryına o şh-ı sermedi
1547. almadı bir kimse kim Đubb itdi hep
İtdi buĐĐ ill ki mel'n B Leheb
1548. Hem Đased ĐıluĐ diridi ol la'ın
Grdgnce ol ureyş uluların
1549. Grdnz mi kardeşm oğlunu siz
Bildiniz mi her ne kim fi'lini siz
1550. Kim ne siğir ider ki ĐaĐĐında sağığ
Dağı zerk kim dimişlerdi şriğ
1551. Cmlesi girĐek olısar anlarn (43a)
Szleri bir bir geliser anlarn
1552. Başnz dermnın eyle pes hemn
Kim yağın iğrc idiser yini dn
1553. Bu Đasedden bir gn ol bed-bağt Đar
İtdi bir mel'nluk dile Đaber
1554. Ka'be'de dşerdi şeybe bir bisĞ
Kim olup bayram hem yevm'n-neşĞ
1555. Yılda bir dvnı olurdu 'acb
ĐaĐĐ a Đkm iderdi ol şh-ı mehb
1556. Ol gn anda cem' olup eğrfdan
Esfel  evsağ dağı eşrfdan
1557. Olurıdı mecma' -ı 'l o gn
Gelmek  gitmek sanasın bir dgn
1558. İttifağ ol gn gicesiydi yağın
Ol Resl uyurdu uyandı hemn
1559. Didi y mm nedr bu ĐlĐule
Didi iy oğlum fidnem şad dile
1560. Ceddnn var bir bisĞı kim şabĞ
Dşenp cmle gelr ehl-i bığĞ

1561. Ol bisâti çün temâşâ eyleyüp
Pes giderler yine budur rûz-ı hûb
1562. Çün sabâh oldu Âmine Aḥmed'i
Ol dü-kevnüñ pâdişâh-ı sermedi
1563. Tarayup saçın o çeşm-i 'abḥerin
Sürmeleyüp geydürüp hem tonların
1564. Koşdı kullıkçısı reyḥânile hem
Ceddine gönderdi pes iy muḥteşem
1565. Ol bisâta ḥâzır olmuşlardı hep
Şeybe'nüñ ol toköz oğlu Bū Leheb
1566. Hem Muḥavvim Ḥamza 'Abbâs u Dırâr
Hem Ebū Tâlib Ḥacel Ḥâriş de var
1567. Hem Zübeyr idi bular gelmişdi ön
Her biri beste-kemer tırılmışdı ön
1568. Her gelenlerüñ maḳâm u menzilin
Gösterürlerdi olar pes tırmadın
1569. Gelmemişdi daḥı 'Abdü'l-Muḥḥalib
Aña her biri olurdu mürteḳıb
1570. Çün Ḥarem kapusına geldi Resûl (43b)
Luḥfile hem içeri girdi Resûl
1571. Çekilüp iki taraf oldu 'avâm
Didiler ḥâzâ Muḥammed iy kirâm
1572. Karşulayup anı Bū Tâlib hemîn
Çık bisâḥ üzre otur didi yakîn
1573. Vardı 'Abdü'l-Muḥḥalib yirinde çün
Şanki bir ḥurşiddür kıldı sükün
1574. Her yıl ol meclis temâşâsına ḥalk
Cem' olurdu ḥayli na' mäsına ḥalk
1575. Bu yıl oldu çün temâşâ-yı cemâl
Gördiler pes bir 'izâr-ı zû-delâl
1576. Ḥayret alup her birinüñ 'aqlını
Unudup kendüyi bilmez fi' lini

Turkish Studies

Meşnevî.

1590. Çün oturdu cecdi yirine Resûl
Gördi anı Bû Leheb bed-baht gül
1591. İçine tıldı ğazab nârı hemîn
Tırdı kendin öldürür el-ħağ yakîn
1592. Ol Ebû Cehl atasıyla anda hem
Ġaybetine başladılar pür-elem
1593. Didiler bu tıflı gör kim şimdiden
Kıparup fitne olur ħalka miħen
1594. Bu yetimi zıkr iderler ħâşş u 'âm
Kılısar bu çok ħasâretler tamâm
1595. Pes ğazabdan Bû Leheb tırup hemîn
Ellerin tıutup Resûl'üñ ol la'în
1596. Kaldurup atdı döşekden ilerü
Didi hey ne bî-edebdin var yürü
1597. Şimdi pes şanur seni işbu 'avâm
K'ola peygamber kıpasın müstedâm
1598. Ol atamuñdur ki aħmaqlık hemân
Seni medħ eyler kıamuya her zamân
1599. Bilmez anı kim seni ol neydüğüñ
Sen ħo bilmezsin tırup oturduğüñ
1600. Gördi bu ħâli çün ol tıfl-ı reşîd
Gözleri yaşile tıldı bî-ümîd
1601. Gör ki her zâlim elinde ol Ġabîb
Kim neler çekmişdür ol derde tabîb
1602. Ġazret-i Ġağğ'a anuñ gibi yakîn
Hiç olur mı k'oldı faħru'l-mürselîn
1603. Lîk ħuffaşıñ gözi görmez güneş
Zâhir olduğça güneş olur çü ğaş
1604. İster ol kâfir k'edeb ta' lîm ide
Müctebâ-yı Ġağğ'a şey' tefhîm ide

Turkish Studies

1605. Bilmez ol aħmaħ cihānda k’ol Ĥabīb
Cmle-i āfākadur kāmil edīb
1606. Ćn gzi yařın muħarrebler grp
Dergāh-ı a’ lāya pes yzler srp
1607. Didiler kim yā İlāhī yā Mu’ın (44b)
Anı k’itdn “raħmeten li’l-’ālemīn”
1608. Anı hem kıldn ul’l-’azm enbiyā
Eşref-i ĥalk itdn iy Bārī Ĥudā
1609. Bu şereflele niĉndr bir la’ın
Anı pes rencide ide iy Mu’ın
1610. Anlara irdi ĥiĥāb-ı msteĥāb
İy meleklerm size budur cevāb
1611. Ben ‘Alīmem ‘ilmme yoħ ĥadd  ‘ad
Benden irişr ĥamuya her meded
1612. Ben k’aņa virdm edeb hem ‘ilm  ĥilm
şnra bilinr ki kimdr zī-’ilim
1613. Degse it deryāya olmazdur necis
Kelb urup kār vān geĉer olmaya ĥis
1614. Bildrem anlara anı k’ol Ĥabīb
İĉlerinde ĥopusar ‘ālī ĥasīb
1615. İşiginde niĉe şeh derbān ola
Kim ulu řāħib-ķırān sultān ola
1616. Aņa Ķur’ān-ı ‘Azīm idem ‘atā
Oķıya ol it iĉn “tebbet yedā”
1617. Daħı ağlarken Muħammed ceddı hem
Geldi grdi ol Resl-i muħterem
1618. Ķurı yirde oturup maħzn u zār
Hem o nergis gzlerinden yaş aķar
1619. Başına ĥar oldu dnyā ‘ālemi
Ķalmadı ārāmı pes didi hemī

1620. Bu ne hâletdür ki Aḥmed zâr olur
Gül yüzünden ḥod cihân gülzâr olur
1621. Didiler pes aña iy şâh-ı Harem
Çünkü geldükde bu mihr-i muḥterem
1622. İttifâḡ oturdı yirüñde şehâ
İstemedi Bû Leheb kı lup ḥaṭâ
1623. Kaldırup atdı anı kı lup ḥased
Nûrı bu mihrüñ gözine oldı sed
1624. İşidicek bunı aldı bir ‘aşâ
Başıra başıra urdı bî-riyâ
1625. İki yarıldı ol itiñ başı çün
Akdı ḡanı hem gözünden yaşı çün
1626. Ulular araya düşdiler yaḡın (45a)
Pes elinden aldılar anı hemîn
1627. Döndi ‘Abdü’l-Muṭṭalib kı lup hüçüm
Kalduruñ didi bisâṭı pür-ḡumüm
1628. Kim bugün kılmam ḥükümet hem ḡazâ
Çün bu mel‘ün itdi fi‘l-i nâ-sezâ
1629. Şâhid oluñ Bû Leheb’den fâriḡam
Daḡı bîzâr oldum iy ehl-i Harem
1630. Hem oḡullarum aña kardeş dimeñ
Ol la‘îñile daḡı yimek yimeñ
1631. Hep gelen cümle cemâ‘at ol ite
Sögdiler âḡâz idüp hem la‘nete
1632. Çün edebsüzlikler itdi ol la‘îñ
Pes irişdi cümleye nekbet hemîn
1633. Bî-edeb kendüyi bed kılmaz hemân
‘Âleme âteş biraḡur bî-ḡümân
1634. Pes ne alduñ kı şsa-i pür-ḡişşeden
Aḡlamasa ṭıfl şunulmaz leben
1635. Çün bu deryâ-yı kelâma yoḡ nefâd
Âḡir it va’llâhu a‘lem bi’r-reşâd

Turkish Studies

1636. Eyyühe'l-^ç uşşâku işrâka'l-vefâ
Sellimû şallû cemâle'l-Muştafâ
1637. Hudâ k'ol kişiye çok ^ç izzet itsün
Vişâliçün diye Hâk rahmet itsün

Be-Mu^ç allim Dâden-i Hâzret-i Resûlu'llâh ^ç Aleyhi's-Selâm.

1638. Çün yidi yaşına irdi Muştafâ
İndi yire şanki hürşid-i semâ
1639. Oldı pür-âdâb u kâmil hoş-fi^ç âl
Her gönülde hem o marziyyu'l-hışâl
1640. Şeybetü'l-Hamd'e didi ba^ç zı refik
Çünki bu maħbûba sen olduñ şefik
1641. Gerçi kim pürdür kemâlâtile ol
Dürc-i sırda derc-i hâlâtile ol
1642. Oğumadı lîk yazu yazmadı
Virelüm gel mektebe ol Aħmed'i
1643. Çünkim itdiler taşavvur cem^ç olup
Vireler ta^ç lîme anı pes tırup
1644. Bir mu^ç allim varidi ğâyet laţif
Aña iltürlerdi oğlun her şerif
1645. Zû-fününidi be-ĝâyet müsteţâb
Oğumışdı daħı hem münzel kitâb
1646. Hüb haţţâidi pes ol muħterem (45b)
İ^ç tibâr itmişdi aña ehl-i Harem
1647. Bir kaç oğlıyla o Şeybe Aħmed'i
Ol sirâc-ı dîn ü nür-ı sermedi
1648. Çün iletirdi ol mu^ç allim yanına
Şan k'anuñ cânlar katıldı cânına
1649. Anlara çok dürlü ta^ç zîm eyledi
^ç İzzet idüp haylî tekrîm eyledi

1650. Didi Şeybe eyle ta' lîm Aḥmed'e
Şanma kim ol zaḥmetüñ zāyi' gide
1651. Çünkü ' Abdü'l-Muṭṭalib kıldı vedā'
Kaldı Aḥmed ḥāceyile bî-nizā'
1652. İbtidā pes ḥāce yazdı bî-saḳîm
Saṭr-ı bismi'llāhi'r-Raḥmāni'r-Raḥîm
1653. Altına yazdı ḥurûfı bi't-tamām
' Arza kıldı Aḥmed'e pes ol hümām
1654. Didi daḥı kim gerekdür her dile
Diye pes evvel ḥaḳîḳat besmele
1655. Yâ Muḥammed eyle hem sen daḥı yād
K'olmayasın ' ilm ü hikmetden çü yad
1656. Pes ḥurûfa eyle şoñra ibtidā
Bu durur üslûb-ı ta' lîm-i sezā
1657. Didi luṭf idüp bilürsin müstaḳîm
Ḥüb bismi'llāhi'r-Raḥmāni'r-Raḥîm
1658. Lîk iy ḥāce nedür ma' nāsı di
Kim aşıl ma' nā gereklidür didi
1659. Ol mu' allim didi kim geldüñ henüz
Ne bilüp fehmi idesin şimdi ne söz
1660. Aña didi pes Resûl-i muḥterem
Okumazam ma' nisin ger bilmeyem
1661. Kātı söyledi mu' allim kaçadı
Anı bilmez kendüye kim neyledi
1662. Bilmezidi ma' nisin zîrā ki o
Bilmedüğine kişi olur ' adü
1663. Pes raḳîḳu'l-ḳalbidi ḡāyet ḥabîb
Hem serî' ü'd-dem' idi kim ol ḥasîb
1664. Yırmırup yaşardı çeşm-i ' abḥeri
Pes bu ḥāl içreyken ol dîn serveri
1665. Ātike ḥātün gelürdi ittifāḳ (46a)
Yolu uğradı oraya bî-şikāḳ

Turkish Studies

1666. Gördi oturur Resûl'i pür-melâl
Cânna od düşdi fi'l-ḥâl oldu lâl
1667. Didi ḥāşā yâ ḥabîbî kim saña
Ola ğamlar hem melâletler sezâ
1668. Aşlı n'oldı bu melâlün cân-ı men
Gel ḥaber vir k'ola ḳalbüm mü'temen
1669. Didi ḥāce mā-cerâyı aña pes
‘Ātike ṭurmadı anda bir nefes
1670. Geldi pür-ġam didi n'olduñ iy ata
K'olmaya sende firâsetden ki tâ
1671. Viresin ta‘lîm-i ‘ilme Aḥmed'i
Bilmedüñ mi daḥı fazlın sermedi
1672. Görmedüñ mi sen o mevlûd gicesi
Çok ‘alâmetler kim oldu niçesi
1673. Ḳatreden deryâ ne kesb itsün didüñ
Zerreden Sînâ ne ġaşb itsün didüñ
1674. Olsa Eflâṭun ki ḥikmetde bir er
Ṭıfl-ı ebcedden ta‘allüm mi ider
1675. Saña lâyıḳ mı bu ‘izz ü câh ile
‘Ālimi teslîm idesin câhile
1676. Gel ki varup göresin ol Aḥmed'üñ
Baḥsini ḥāceyle şâh-ı sermedüñ
1677. Şeybe hem oġlı Ebû Ṭâlib hemân
‘Ātikeyle oldılar yola revân
1678. Geldiler vaḳtâ ki ḥāce yanına
Şorup irdiler ḥaber pâyânına
1679. Didi pes iy ḥāce niçün görсени
Dimeyesin besmele ma‘nâsını
1680. Didi ma‘nâ bilmem ammâ ol ḳadar
Bilürem ki Ḥaḳḳ adıdur mu‘teber

1681. Didi Şeybe Aḥmed'e k'iy nūr-ı Hāḳ
Sen bilür misin bilürseñ vir sebaḳ
1682. Pes buyurdu Muştafā ol dem na' am
Bilürem ma' nāsın anuñ bîş ü kem
1683. Kim be-ḥaḳḳ-ı Hāḳ ki şāhen-şāhdur
Bā-i bismi'llāh birru'llāhdur
1684. "Sīn"i sırrı "mīm"i milkidür ebed (46b)
İsm-i Zātı lafzatu'llāh hem i ced
1685. Daḫı hem müstecmi' -i esmā durur
Ġayra ism olmaz kim ol ḥükmi budur
1686. İsm-i vaşfidur o Raḥmān hem Raḥīm
İsm-i na'tıdur o zātuñ iy Hākīm
1687. Ġayra bunlar daḫı vaşf-ı müşterek
Olsa cāyızdür didi pes itme şek
1688. Eyledi tefsīr ancaḳ bu ḳadar
K'oldı idrākince anlara ḫaber
1689. Gerçi ma' nā bī-kerāndur sen sen ol
Kellimi'n-nās 'alā-ḳaderi'l-'uḳūl
1690. Çünki 'Abdü'l-Muḫḫalib gördi anı
Vaşfa gelmez faẓlı kim virmiş Ġanī
1691. Eyledi deryā-yı ḫayret anı ğarḳ
Zevḳı taḫtı fevḳı itdirmedi farḳ
1692. Pes elin alup Resūl'üñ ol emīr
Bī-nihāyet i' tizār itdi o pīr
1693. K'iy oğul taḫşīlüñ olmuş ḫāşılıñ
İrmiş ol ma' lūma 'ilm-i fāzılıñ
1694. Bilmezüz anuñçün iy şāhib-kemāl
Ḳılıruz ancaḳ seni rencīde-ḫāl
1695. İy oğul bu 'aḳl u bu şānuñ senüñ
Vaşfa gelmez luḫf-ı iz' ānuñ senüñ
1696. İşidilmedi görölmedi daḫı
Bu fesāhatlarla aḳrānuñ senüñ

Turkish Studies

1697. Hoş hıřāl u bu ma' ārif kim saña
Eylemiş taħşıř Sbhān' uñ senñ
1698. Niçe hikmet zāhir itdn şimdiden
Giderek n'ola o dvānuñ senñ
1699. Her kim irişe Viřālñ ' idine
Olalar cānile ķurbānuñ senñ
1700. Niçe yz drl ' zrler iderek
Aluban gitdiler anı ttma şek
1701. Bu haber de oldu meşhr-ı cihān
Ulular ķatında sylendi ' ayān
1702. Kim virilp mektebe ol Muřtafā
Eylemiş hāceyle baħř ol pr-vefā
1703. Niçe vechile pes ilzām eylemiş (47a)
Drl ma' nālarla iķhām eylemiş
1704. Ćn řeref burcında ol řems' d-dcā
İtdi halkuñ çeşm  ryında d-cā
1705. Her cihetden oldu maħbbu' l-ķulb
Mā-ħařal meşhr-ı āfāķ oldu hb
1706. Hrmeti mihri Ć buldı irtifā'
Dřdi havf ehl-i Ćureř'e b-nizā'
1707. Ćok hazerler ķılur oldılar olar
Grdiler pes anı hayl mu' teber
1708. Ol Ćureř eřfāline hem ol Hābb
İhtilāt itmezdi ařlā ol mehb
1709. Kendye maħřř olan yārānile
Oturup trurdu hoş erkānile
1710. Ma' rifetler syleridi anlara
Ćok edeb ta' lm iderdi anlara
1711. Oldı her vechile ol ' āl-nihād
Hāřılı Allāhu a' lem bi's-sedād

-
1712. Bu daħı ol Aħmed'ün evşāfidur
Bu nedür kim Hāķķ anuñ vaşşāfidur
1713. Çünki na' tı baħrına yoķdur kenār
Sāħil-i ħayretde yoķlañ rüzigār
1714. Eyyühe'l- 'uşşāķu işrāķa'l-cemāl
Sellimū şallū 'alā-şemsi'l-kemāl
1715. Ĥudā k'ol kişiyeye çoķ 'izzet itsün
Vişālīçün diye Hāķ rahmet itsün